

Marcu 1:1

1. Începutul. [Lucrarea lui Ioan Botezătorul, Marcu 1,1-8 = Matei 3,1-12 = Luca 3,1-18. Comentariu major: Matei și Luca.] Spre deosebire de Matei și Luca care narează incidente din prima parte a vieții lui Isus, Marcu începe relatarea Evangheliei sale cu momentul în care Isus Și-a început lucrarea Sa publică. Coborârea Duhului Sfânt și declararea de către Ioan ca Mesia, prezintă fără greș botezul Lui ca începutul lucrării Lui publice. În acord cu Marcu, deci, Evanghelia „vestea cea bună” despre Isus Hristos, începe cu împlinirea profeției VT la botezul Lui (v. 2-11)

Evanghelia. Gr. euaggelion,, „veste bună”. Cuvântul „evanghelie” se referea la origine la „vestea bună” că Mesia venise într-adevăr pe pământ, așa cum se prezisese de profeți. Cu timpul termenul a fost aplicat narațiunii vieții lui Isus și mai târziu la diferite documente sau Evanghelii în care este păstrată relatarea. Aici, el este folosit probabil în sensul lui cel mai timpuriu

Isus Hristos. Vezi la Matei 1,1

Fiul lui Dumnezeu. Dovezile textuale sunt împărțite (cf. p.146) între reținerea și omiterea acestor cuvinte. Cu privire la Isus ca „Fiu al lui Dumnezeu” vezi la Luca 1,35.

Marcu 1:2

2. Este scris. Prezintă pe Isus din Nazaret ca Mesia, Marcu îndreaptă atenția la confirmarea dovezilor unei împliniri exacte a profeției VT – așa cum a făcut Isus Însuși (Luca 24,25.27.44) și, de fapt, așa cum au făcut scriitorii NT în general. Mărturia profeției împlinite este prezentată în Biblie ca dovada cea mai puternică a adevărului credinței creștine (vezi Isaia 41,21-23; 44,7; 46,9.10; vezi DA 799). Citatele lui Marcu (Marcu 1,2.3) sunt luate din Maleahi 3,1 și Isaia 40,3 și urmează mai îndeaproape LXX-a, decât ebraica.

Proorocul Isaia. Vezi la Matei 3,3. Dovezile textuale sunt împărțite între exprimarea acesta [„profeți”] și „Isaia profetul”. Citatul este din Maleahi și Isaia. Comparați referirea generală a lui Matei la împlinirea a „ce fusese vestit prin prooroci” (vezi la Matei 2,23)

Înainte Ta. [„Înainte feței Tale” KJV]. Vezi la Matei 3,3. La fel, mai târziu, Isus a trimis pe cei șaptezeci să meargă „înaintea Lui, în toate cetățile și în toate locurile pe unde avea să treacă El” (Luca 10,1).

Solul. Ioan Botezătorul era solul prezis de Isaia și de Maleahi; solia lui consta în anunțarea că Mesia „solul legământului” (Maleahi 3,1), S-a arătat.

Marcu 1:3

3. Glasul. Vezi la Matei 3,3; cf. Ioan 1,23.

Marcu 1:4

4. Pocăința. Vezi la Matei 3,2. Botezul lui Ioan era un „botez al pocăinței” deoarece era caracterizat prin pocăință. Actul botezului nu garanta nici pocăința, nici iertarea. Dar botezul nu era adevărat decât dacă era marcat prin aceste experiențe.

Iertarea. Vezi la Matei 3,6.

Marcu 1:5

5. În râul Iordan. Un amănunt dat numai de Marcu.

Marcu 1:7

7. Propovăduia. Anunțarea de către Ioan a lui Mesia era o parte caracteristică și obișnuită a predicii lui.

Plec. O expresie dată numai de Marcu pentru a accentua natura umilă a actului. Vezi la Matei 3,11.

Cureaua. „Încălțămintele” erau de fapt sandale care protejau numai tălpile picioarelor (Vezi la Matei 3,11). „Cureaua” ținea sandala legată de picior.

Marcu 1:9

9. În vremea aceea. [„În zilele acelea”, KJV]. [Botezul, Marcu 1,9-11 = Matei 3,13-17 = Luca 3,21-23. Comentariu major: Matei.] Adică, pe vremea lucrării lui Ioan.

În Iordan. Vezi la v.5. Marcu se referă la faptul că botezul era săvârșit „în râul Iordan” și că după botez candidații „ieșeau din apă” (v.10). Aceasta este o puternică dovadă că botezul lui Ioan era prin scufundare.

Marcu 1:10

10. Îndată. Gr. eutheos, „imediat”, „îndată”, un cuvânt favorit al lui Marcu. Dacă așa cum se consideră în general, Marcu a scris Evanghelia sa cu sprijinul lui Petru (vezi p. 564) caracteristica aceasta ar putea reflecta felul riguros, plastic și scânteietor al predicii lui Petru.

Deschise. Gr. schizo, care este un termen mai puternic decât cel folosit de ceilalți scriitori ai Evangheliei, echivalent cu „sfâșiate”.

Marcu 1:12

12. Duhul a mânat. [Ispitirea, Marcu 1,12.13 = Matei 4,1-11 = Luca 4,1-13. Comentariu major: Matei].

Marcu 1:13

13. Cu fiarele sălbatice. Ca de pildă lupul, ursul, hiena, șacalul și leopardul palestinian. Fiarele sălbatice sunt probabil menționate pentru a ilustra izolarea, singurătatea și primejdia pustietății.

Marcu 1:14

14. După ce. [Începerea lucrării în Galileea, Marcu 1,14.15 = Matei 4,12 = Luca 4,14,15. Comentariu major: Matei.] Vezi nota adițională la Luca 4, diagrame p. 229.

Marcu 1:15

15. Vremea. [„Timpul” KJV]. Gr. kairos. Cuvântul acesta se referă la un anumit timp favorabil (vezi Matei 13,30; 16,3; 21,34; 26,18; Luca 19,44; Ioan 7,6; Romani 5,6; Efeseni 1,10) – în cazul acesta la venirea lui Mesia și statornicia împărăției Sale. Termenul pare să fi fost folosit adesea cu referire deosebită la venirea lui Mesia și sfârșitul lumii (vezi Matei 13,33; Luca 21,8; Efeseni 1,10; Apocalipsa 1,3). Vestirea lui Isus: „S-a împlinit vremea și împărăția lui Dumnezeu este aproape” era aceeași ca solia lui Ioan (vezi Matei 3,2). Oamenii au înțeles-o ca o declarație că împărăția mesianică era aproape să fie statornicită. După concepția populară, ca și după a lui Ioan, aceasta implica statornicirea unei împărății pământești pentru iudei și triumful ulterior asupra tuturor vrăjmașilor lor (vezi DA 103). În tot cursul lucrării lui Isus a dăinuit această greșită înțelegere și n-a fost corectată definitiv în mintea ucenicilor Săi decât după înviere (vezi Luca 24,13-32; Fapte 1,6.7), chiar dacă prin parabolele Sale Isus a învățat în mod repetat că împărăția pe care a venit s-o întemeieze era, încă de la început, o împărăție spirituală (vezi la Matei 4, 17; 5,3; cf. cap. 13,1-52).

Anunțarea lui Isus: „S-a împlinit vremea” se referea la profetia celor 70 de săptămâni din Daniel 9,24-27, aproape de sfârșitul cărora „Cel Uns – voievodul” [„Mesia Domnul”] urma „să facă legământ trainic cu mulți” și să fie „stârpit” [„tăiat”] (vezi DA 233; GC 327). În zilele lui Hristos, unii, cel puțin, știau că această perioadă de timp din Daniel era aproape de sfârșit (DA 31,33,34). „Când a venit împlinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său” în lume (Galateni 4,4). Când Isus Și-a început lucrarea, era împlinit timpul pentru așezarea împărăției Sale (vezi DA 32,36,37).

Marcu 1:16

16. Pe când trecea. [„Pe când umbla” KJV]. [Chemarea de la lac, Marcu 1,16-20 = Matei 4,18-22 = Luca 5,1-11. Comentariu major: Luca.] Literal, „Când era trecând.”

Simon. Vezi la cap. 3,16. Marcu folosește numele Simon în cap. 3,16 unde relatează faptul că Isus a dat lui Simon numele de Petru și apoi, cu o singură excepție (cap. 14,37), el folosește ultimul nume.

Marcu 1:17

17. Vă voi face. Transformarea unor pescari obișnuiți în pescari de oameni cerea un lung și încet proces de educare. Petru, Andrei, Iacob și Ioan erau pescari experți, dar acum trebuia să-și însușească talente noi.

Marcu 1:20

20. Cei ce lucrau pe plată. [„Slujitori cu plată”, KJV]. Zebedei nu a fost lăsat să lucreze singur. Acceptarea chemării de a deveni unul din ucenicii lui Isus nu a însemnat că prin aceasta cei patru bărbați au neglijat obligațiile filiale. Prezența, „lucrătorilor pe plată” implică o întreprindere oarecum extensivă și prosperă. Numai Marcu relatează aceste detalii interesante al narațiunii.

Marcu 1:21

21. L-au adus. [Demonizatul din sinagogă, Marcu 1,21-28 = Luca 4,31b-37. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 218; diagrama p. 231; cu privire la minuni p. 208-213.] Literal, „ei merg”. Marcu folosește adesea timpul prezent pentru a adăuga o nuanță de realitate plastică narațiunii sale. „Ei” cuprinde pe Isus și pe cei patru ucenici pe care El îi chemase acum.

Capernaum. Vezi la Luca 4,31.

În ziua Sabatului. Vezi la Luca 4,16.31. Nu trebuie să se deducă din narațiunea cu mișcare rapidă a lui Marcu, că cei patru ucenici pescuiau în ziua Sabatului. „Îndată” aici denotă doar întâiul Sabat de după incidentul narat în Marcu 1,16-20.

Sinagogă. Pentru o descriere a vechii sinagogi și a serviciilor ei vezi p. 56,57.

Marcu 1:22

22. Uimiți. Vezi la Matei 4,13.

Învățătura Lui. [„Doctrina Lui”, KJV].

Putere. Această caracteristică pune învățătura lui Hristos în puternic contrast cu aceea a cărturarilor și a fost comentată de repetate ori de aceia care Îl auzeau (vezi Matei 7,29; Marcu 1,27, etc.). În loc de a stăruia asupra a ceea ce gândiseră și scriseseră oamenii din veacurile trecute și de a apela la acestea ca autoritate, El le exprima ca având autoritate în Sine direct de la Tatăl. Cărturarii erau deprinși să spună că un anumit rabi spusese așa și așa în timp ce Isus spunea: „Dar Eu vă spun” (Matei 5,21.22). Astăzi este adevărat, așa cum era și atunci, că numai predicarea unor certitudini spirituale poate aduce vindecare sufletelor bolnave de păcat ale oamenilor.

Cărturarii. Învățătorii oficiali ai Legii și tradiției. Cei mai mulți dintre ei erau Farisei. Acești tâlcuitori profesioniști ai legii orale și scrise erau în constantă controversă cu Isus (vezi Matei 22,32-46; 23,13.14). Ei dădeau adesea pe față un legalism care despica firul de păr în patru și căuta să determine corectitudinea chiar și a celor mai mărunte acte ale vieții. Ei explicau adesea Scripturile în așa fel încât să arunce îndoială asupra înțelesului lor, în loc să le facă înțelese și se ocupau cu tradițiile părinților pe care le considerau egale sau superioare față de Scripturi, desființând Legea lui Dumnezeu (Marcu 7,9.13). În felul acesta ei puneau asupra oamenilor „sarcini grele de purtat” dar nici măcar nu „atingeau” una din acele poveri cu propriile lor degete (Luca 11,46). Vezi p. 55; vezi la Matei 2,4.

Marcu 1:23

23. Un duh necurat. Gr. pneuma akatharton. În Evangheliile expresia aceasta este folosită sinonim cu daimonion (cf. Matei 10,1 cu Luca 9,1), un cuvânt care arată un duh superior oamenilor și care în NT totdeauna se aplică la un duh rău, un demon sau diavol. Evangheliile relatează șase cazuri specifice de posedare demonică: 1) omul din sinagoga din Capernaum (vezi la Marcu 1,21-28); 2) un om neidentificat care era mut și în același timp posedat (vezi la Matei 9,32-34); 3) cei doi demonizați de la Gadara (vezi la Marcu 5,1-20); 4) fiica unei femei siro-feniciene (vezi la Matei 15,21-28); 5) fiul unui om neidentificat (vezi la Marcu 9,14-29) și 6) Maria (Marcu 16,9). În afară de aceste cazuri specifice, Evangheliile menționează adesea că Isus și ucenicii au vindecat pe cei chinuți de duhuri rele. Pentru o discuție cu privire la posesiunea demonică în NT, vezi notă adițională la sfârșitul capitolului.

A început să strige. [„El a strigat”, KJV]. Aceasta a avut loc în momentul în care Hristos vorbea despre misiunea Sa de a elibera pe cei care erau robi ai păcatului și ai lui Satan (vezi MH 91; cf. cele din Luca 4,18). În experiența aceasta Hristos a fost adus din nou față în față cu vrăjmașul pe care El îl biruise în pustia ispitei (vezi DA 256). Audiența asculta cu atenție solia adusă de Hristos și Satana intenționa în felul acesta să abată atenția oamenilor de la adevărul care găsea teren roditor în inimile oamenilor.

Marcu 1:24

24. Ce avem noi cu Tine? Literal „Ce nouă și ție?” Acest idiom caracteristic ebraic (vezi Judecători 11,12; 2 Samuel 16,10) apare în LXX –a virtual în aceeași formă ca și aici. El înseamnă „Ce avem noi în comun?” Demonizații gadareni au folosit mai târziu aceleași cuvinte (vezi Matei 8,29; vezi la Ioan 2,4). Din Marcu 1,23.25.26 reiese că numai un singur duh rău posedă omul. Pronumele plurale din prezentul verset se referă probabil la toți demonizații în general, categorie de ființe cu care se identifică acest duh rău anumit.

Isuse. Demonii care posedau ființe, mărturiseau de obicei că Isus era Fiul lui Dumnezeu (vezi cap. 3,11.12; 5,7). Potrivit lui Iacov, „și dracii cred... și se cutremură” (vezi Iacov 2,19) și cunoașterea din partea lor a voii și a intenției divine trebuie să depășească cu mult pe aceea a omului.

Să ne pierzi? Demonul acesta evident anticipă cu groază marea zi a judecății lui Dumnezeu (vezi Ezechiel 28,16-19; Matei 8,29). Se pare că el cunoștea „focul cel veșnic care a fost pregătit diavolului și îngerilor lui” (Matei 25,41) și presimțea că Hristos era aproape să execute judecata divină asupra lor (vezi și 2 Petru 2,4; Iuda 6).

Sfântul lui Dumnezeu. Duhul rău salută pe Isus ca pe Cineva care era în strânsă legătură cu Dumnezeu. În alte ocazii demonii I s-au adresat numindu-L „Fiul lui Dumnezeu.” (Matei 8,29; Luca 8,28), exact titlul care a determinat pe conducătorii iudei să dorească moartea Lui (Ioan 5,17.18) și apoi să-L condamne (vezi Matei 26,63-68; cf. Ioan 10,30-36).

Marcu 1:25

25 Certat. Gr. epitimao, literal, „a aprecia” în NT, „a considera cu greșeală”, „a dojeni”, „a muștra”, „a certa”. Isus a „certat” duhul rău fără ca „să rostească împotriva lui o judecată de ocară” (Iuda 9). Muștrarea pare să-i fi fost adresată din cauză că duhul I s-a adresat numindu-L Mesia. Isus știa prea bine că o susținere fățișă a mesianității la data aceea nu ar fi făcut decât să ridice prejudecăți contra Lui în mintea multora. În plus, situația politică tulbură din Palestina producea mulți hristoși [mesia] mincinoși, care propuneau să conducă pe concetățenii lor la revoltă împotriva Romei (vezi Fapte 5,36.37; cf. DA 30, 733) și Isus căuta să evite să fie considerat un mesia politic în înțelesul popular. Aceasta ar fi întunecat mintea oamenilor față de adevărata natură a misiunii Lui și ar fi oferit autorităților un pretext de a reduce la tăcere ostenele Lui.

Un alt motiv pentru care Isus evita să pretindă că este Mesia era că El dorea ca oamenii să-L recunoască astfel prin experiență personală – observându-I viața desăvârșită, ascultând de cuvintele Lui pline de adevăr, având ocazia de a fi martori la marile Lui lucrări și recunoscând în toate acestea împlinirea profeției VT. Evident, El a răspuns ucenicilor lui Ioan Botezătorul cu gândul acesta în minte, așa cum a făcut (Matei 11,2-6).

Taci. Literal, „gura închisă”.

Marcu 1:26

26. Scuturându-l. Gr. sparasso, un termen folosit de scriitori medicali din vechime cu privire la acțiunea convulsivă a stomacului în efortul de vomă. Aici ar putea fi tradus „atac”, sau „convulsionat” și ar putea arăta că omul era aruncat la pământ. Același cuvânt este folosit de repetate ori cu privire la un acces convulsiv suferit de cei stăpâniți de demoni (Marcu 9,20.26; Luca 9,39). Decesul s-ar fi putut să fie o încercare din partea demonului de a ucide nefericita victimă. Manifestarea aceasta a oferit un contrast izbitor între posesiunea demonică și starea normală de stăpânire de sine care a urmat.

Marcu 1:27

27. Ca un stăpân. [„Cu autoritate”, KJV]. Nu numai că Isus a predicat cu autoritate (Matei 7,29; Marcu 1,22); El a acționat cu autoritate. Exorcisții iudei foloseau formule magice, farmece și alte procedee

superstițioase în strădania lor de a da afară duhurile rele. Isus rostea un singur cuvânt și demonii plecau îndată. Duhurile, ca și oamenii, recunoșteau autoritatea Fiului lui Dumnezeu .

Vindecarea fiului slujbașului împărătesc agitase cetatea Capernaum (vezi la Ioan 4,53). Acum populația ei era martoră la o și mai mare manifestare a puterii lui Dumnezeu.

Marcu 1:28

28 Vestea. [„Faima”, KJV]. Aceste cuvânt are în mare măsură același sens ca și cuvântul „relatare”, „știre”. Isus a devenit repede o persoană bine cunoscută în Galileea (vezi și Luca 4,14.15.37; 5,15.17).

Marcu 1:29

29. După ce. [„Îndată”, KJV]. [Soacra lui Petru; Bolnavii vindecați seara, Marcu 1,29.34 = Matei 8,14-17 = Luca 4,38-41. Comentariu major: Marcu. Vezi harta., p. 218, diagrama p. 231; cu privire la minuni p. 208-213.] Gr. eutheos; vezi la v.10.

Casa lui Simon. În decursul lucrării galileene, Isus a poposit de repetate ori în casa lui Simon Petru (cf. DA 258, 267). Sfatul Lui adresat celor doisprezece de a rămâne într-o singură casă în timpul poposirii lor în vreun oraș (Marcu 6,10), era, fără îndoială, consecvent în propria Sa practică.

Marcu 1:30

30. Soacra lui Simon. [„Mama soției lui Petru”, KJV], Petru este singurul din cei doisprezece amintit în mod specific ca fiind căsătorit, deși având în vedere că cei mai mulți iudei erau căsătoriți, s-a considerat că probabil cei mai mulți, dacă nu toți, din ceilalți ucenici aveau soții.

Aceasta este cea dintâi minune relatată de toți cei trei scriitori sinoptici. Relatarea lui Marcu procură câteva detalii care lipsesc în celelalte.

Prinsă de friguri. [„Bolnavă de febră”, KJV]. Gr. puresso, de la cuvântul pur însemnând „foc”. Cuvântul nostru „febră” e derivat de la un cuvânt înrudit. Luca, medicul, a diagnosticat această suferință ca „friguri mari” (vezi la Luca 4,38). Prezența ținuturilor mlăștinoase nu departe de Capernaum, al cărui climat era subtropical, sugerează că s-ar putea ca acesta să fi fost malarie.

Îndată. Gr. eutheos (vezi la v.10). Ucenicii lui Isus au demonstrat încrederea lor în El adresându-i-se de îndată în timp de necaz fizic.

Marcu 1:31

31. A apucat-o de mână. Actul acesta era o atingere iubitoare de simpatie folosită de obicei de Isus (vezi Matei 9,5; Marcu 5,41; 8,23; 9,27). Contactul cu puterea divină, prin credință, a făcut-o pe femeie sănătoasă. Sufletul bolnav de păcat are nevoie să simtă atingerea plină de simpatie a unei mâini calde.

Îndată. Dovezile textuale favorizează (cf. p. 146) omiterea cuvântului aici. Totuși, faptul că mama lui Petru s-a ridicat de îndată este afirmat în Luca 4,39 și este indicat faptul că toate cele trei relatări lasă să se înțeleagă că ea a fost în stare să servească o familie înainte de apusul soarelui. O febră de lungă durată lasă de obicei victima ei slabă și este necesară o perioadă de timp până când puterile vitale ale trupului să fie readuse la puterea lor normală, dar vindecare acestei femei pare să fi fost instantanee.

Marcu 1:32

32. Seara. [„Când soarele apusese”, KJV]. Pare că dându-și seama că termenul „seară” nu era destul de precis pentru iudei pentru a fixa momentul pe care el îl avea în minte, Marcu adaugă acest comentariu explicativ în plus. Unii comentatori au considerat această expresie adăugată ca tautologie, dar având în vedere imprecizia relativă a termenului tradus „seară”, lucrul acesta este foarte improbabil.

Motivul lui Marcu pentru a fi precis în ce privește timpul când bolnavii cetății au fost aduși la ușa casei lui Petru se află probabil în faptul că legea rabinică interzicea orice atenție acordată bolnavilor în Sabat, afară de cazurile urgente (vezi Ioan 5,10; 7,23; 9,14). De asemenea, actele de vindecare, afară de cazul de urgență extremă când viața însăși era în primejdie, erau considerate lucru și deci necorespunzătoare pentru ziua Sabatului (vezi la Luca 13,10-17).

Faptul că toți cei trei scriitorii sinoptici descriu incidentul acesta în detaliu lasă să se înțeleagă faptul că el a fost o ocazie memorabilă pentru toți ucenicii. Cei doisprezece fuseseră amar dezamăgiți de primirea făcută până atunci lucrării lui Isus, mai ales în Iudea și la Nazaret. Această demonstrație de încredere publică în El trebuie să le fi întărit mult propria credință.

Marcu 1:33

33. Toată cetatea. Un detaliu viu amintit numai de Marcu. Aceasta nu vrea să spună că orice persoană care locuia în Capernaum a venit acasă la Petru, ci este o descriere simbolică pentru grămada de oameni care au venit acolo.

Marcu 1:34

34. Draci. [„Diavoli” KJV]. Gr. daimonion (vezi la v. 23; vezi nota adițională la sfârșitul capitolului).

Nu lăsa. [„Nu suferea” KJV]. Sau „nu îngăduia”. Pentru motiv vezi la v. 25.

Marcu 1:35

35. A doua zi dimineața. [Întâia călătorie galileeană, Marcu 1,35-39 = Matei 4,23-25 = Luca 24,42-44. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 128; diagrama p. 231]. Gr. proi, „ziua devreme”. Termenul acesta era folosit de obicei cu referire la cea din urmă strajă a nopții, cam de la 3 la 6 a.m. (vezi Marcu 16,2.9; Ioan 20,1). Fiind pe la începutul verii, soarele răsărea pe la ora 5 și primele luciri ale zorilor ar fi fost vizibile pe la 3,30, la latitudinea Capernaumului. Vezi p. 50.

Pe când încă era întuneric. [„Cu mult înainte de ziuă” KJV; „Foarte de cu noapte” G. Gal.]. Textul grec arată că era încă noapte adâncă, care în cazul acesta ar fi în prima parte a străjii de dimineața. Isus trebuie să fi dormit puțin, deoarece era târziu în noapte când mulțimile de bolnavi aduși la ușa casei lui Petru s-au împrăștiat (vezi DA 259).

Într-un loc pustiu. Isus a căutat să fie singur undeva unde mulțimile de oameni nu L-ar fi găsit (cf. DA 363).

Se ruga. Vezi la cap. 3,13. Una din caracteristicile distinctive și semnificative ale lui Hristos era de a se ruga, des și eficient. Adesea, în timpul vieții Lui pe pământ, Isus a atras atenția la faptul că „Fiul nu poate să facă nimic de la Sine” (Ioan 5,19; cf. v. 30). Lucrurile minunate pe care El le făcea erau săvârșite prin puterea Tatălui (vezi DA 143). Cuvintele pe care El le rostea Îi erau date de Tatăl (Ioan 8,28). Înainte ca Isus să vină pe acest pământ El cunoștea fiecare amănunt al planului vieții Sale „dar pe când a umblat printre oameni, El era călăuzit, pas cu pas, de voia Tatălui” (DA 147; vezi la Luca 2,49). Planul pentru viața Sa Îi era desfășurat zi după zi (vezi DA 208).

Marcu 1:36

36. Simon. Petru este menționat pe nume fie din cauză că el era un conducător recunoscut al grupului său, fie că, așa cum este îndeobște considerat, Marcu relatează narațiunea așa cum i-a fost povestită de Petru (vezi p. 563).

Cu el. Probabil cuprinzând, cel puțin pe Andrei fratele lui Petru, pe Iacob și Ioan, cei patru bărbați chemați până aici oficial să fie ucenici. Ei sunt pomeniți ca fiind acasă la Petru în ziua precedentă (v. 29).

Caute. Gr. katadioko, „a urmări”, „a căuta”. Aceasta nu era numai o încercare întâmplătoare de a-L găsi pe Isus. Fără îndoială că ucenicii Lui erau plini de râvnă să-L aducă pe Domnul făcător de minuni la mulțimile care se adunau pentru ca să-Și sporească și mai mult faima. Ei considerau că Isus pierdea ocazii prețioase de a câștiga urmași și de a spori popularitatea cauzei Lui. Dar motivele lor erau în dezacord cu scopul pentru care fuseseră săvârșite minunile. Vezi p. 209; vezi la v.38.

Marcu 1:37

37. Toți. [„Toți oamenii”, KJV]. Adică oamenii din Capernaum (vezi la v. 33).

Marcu 1:38

38. Haidem să mergem. Isus a propus să Se retragă dinaintea valului de popularitate care era pe punctul să inunde adevăratele obiective ale lucrării Lui. Din cedarea la gălăgia neluminată a poporului ar fi urmat să rezulte mai mult bine decât rău și El a refuzat să Se lase prins în cursă. Isus considera minunile Sale ca un mijloc pentru scopul de a conduce pe oameni la o înțelegere a nevoii lor de vindecare a sufletului, dar mulțimile nu vedeau mai departe decât minunile Sale. Miopi, au confundat mijloacele cu scopul, dar mijloacele fără scop tindeau numai să-i ducă mai departe ca oricând de împărăția lui Hristos, pe care El venise să o proclame. Dacă aceste false concepții ale lucrării Lui nu puteau să fie risipite, toate eforturile lui Hristos urmau să fie în zadar. Vezi la v. 31

Pentru aceasta am ieșit. [„De aceea am venit afară”, KJV]. Sau „de aceea am ieșit” (RSV). Aici s-ar părea că Isus Se referă la ieșirea lui din cetatea Capernaum „într-un loc pustiu” [„într-un loc singuratic”, KJV] (v. 35) și nu la venirea Lui din cer pe pământ. Totuși, pasajul paralel din Luca (cap. 4,43) lasă să se înțeleagă că Isus vorbea aici despre misiunea Lui pe pământ. Cu alte ocazii El S-a referit anume la venirea Lui de la Tatăl, în legătură cu misiunea Lui ca un tot (vezi Ioan 10,10; 18,37; Luca 19,10).

Marcu 1:39

39. Să propovăduiască. [„A predicat”, KJV]. Astfel începe relatarea lui Marcu privitor la întâia lui călătorie misionară în Galileea, începută, probabil la începutul verii anului 29 d.Hr. (vezi MB 2,3; vezi notă adițională la Luca 4). În scrierile lui, Iosif numește până la 200 de târguri și sate din Galileea și acestea ofereau un amplu prilej pentru o campanie extensivă și prelungită departe de cetățile mai mari, îngrămădite de-a lungul țărmului apusean al Lacului Galileii. Ca și în lucrarea timpurie din Iudea, cu privire la care scriitorii sinoptici au puțin de spus, dacă au totuși ceva, este probabil că cea dintâi călătorie a fost mai extensivă și s-a continuat într-o perioadă mai mare de timp decât ar tinde să arate restrânsa atenție care-i este acordată (vezi Marcu 2,1). Marcu relatează numai un anumit incident din întâia călătorie (cap. 1,40-45), dar rezumatul său cu privire la rezultatele călătoriei (v. 45) arată spre o perioadă de succes a lucrării care a luat câteva săptămâni, poate chiar două sau trei luni.

În sinagogă. [„În sinagogile lor”, KJV]. Vezi p. 56, 57. Ca un rabin popular, vizitator, Isus va fi invitat să participe la servicii și să vorbească, așa ca la Nazaret (Luca 4,16-27) și la Capernaum (Marcu 1,21.22).

Prin toată Galileea. Matei (cap. 4,23-25) vorbește mai pe larg despre extinderea și influența primei călătorii misionare.

În total, Isus a întreprins trei călătorii misionare în Galileea între Paștele anului 29 d.Hr. și acela al anului 30 d.Hr. (vezi diagrama p. 231). În prima călătorie nu este sigur dacă Isus a avut ca însoțitori mai mult de cei patru ucenici pe care El îi chemase de curând la Lacul Galileii (vezi Marcu 1,16-20). Ei sunt singurii specificați pe nume ca fiind cu Isus în ziua dinaintea lucrării din Capernaum (v. 29). Alții se poate că au început să-L urmeze în cursul primei călătorii, întrucât numirea oficială a celor doisprezece a avut loc înainte de începutul celei de a doua călătorii (cap. 3,13-19).

În această primă călătorie Hristos a proclamat iminenta așezare a „împărăției lui Dumnezeu” (Luca 4,43), care a fost fundamentală pentru toată învățătura Lui ulterioară.

Marcu 1:40

40. Un lepros. [„Întâiul lepros, Marcu 1,40-45 = Matei 8,2-4 = Luca 5,12-16. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 218; diagrama p. 231; cu privire la minuni, p. 208-213.]. Există o deosebire de păreri cu privire la faptul dacă minunea aceasta a avut loc după Predica de pe munte, ca în Matei sau în cursul celei dintâi călătorii în Galileea, ca aici. Marcu urmărește în general ceea ce ar părea să fie o ordine cronologică a evenimentelor, în timp ce Matei se abate adesea de la o ordine în ce privește timpul pentru a realiza un aranjament pe subiecte. De aceea, ordinea dată în Marcu pare preferabilă. În acord cu aceasta, vindecarea leprosilui este, poate, unicul incident specific relatat în legătură cu întâia călătorie prin târgurile și satele Galileii. Vezi p. 191, 192, 274.

Matei (cap. 8,2-4) și Luca (cap. 5,12-16) relatează de asemenea minunea aceasta, dar relatarea din Marcu este mai vie și mai amănunțită. Mai târziu Isus a vindecat de repetate ori leproși (vezi Matei 26,6; Luca 7,22; 17,12-14; cf. DA 557) și a autorizat pe ucenicii Săi să facă la fel (Matei 10,8).

În ceea ce privește natura „leprei” în timpurile din vechime vezi vol. I, p. 763. Cu privire la diagnosticarea leprei și la legile separării leproșilor și a curățirii lor, vezi la Levitic 13,14.

Iudeii considerau popular că lepra venea ca o judecată divină din cauza păcatului (vezi la Levitic 13,2). În felul acesta ei credeau că omul nicidecum nu ar trebui să se amestece în decretul lui Dumnezeu încercând să aline sau să vindece boala și că nu ar fi putut face așa ceva chiar dacă ar fi încercat. În consecință, lepra se presupunea că este simbolul extern al păcatului lăuntric și persoana care suferea de ea nu era numai un proscris moral și social, dar mai era și privit ca un părăsit de Dumnezeu (cf. DA 262).

Dacă vrei. Trei mari obstacole se prezentau probabil minții acestui om suferind, oricare din ele ar fi putut fi suficient pentru a-i face perspectiva vindecării să pară îndepărtată dacă nu imposibilă. În primul rând, pe cât se știe, nu era nici-o relatare că un lepros ar fi fost curățit după timpul lui Elisei, cu vreo opt secole înainte. Al doilea obstacol s-ar fi putut să pară formidabil. Potrivit cu credința populară leprosul era sub blestemul lui Dumnezeu. Ar fi fost Isus dispus să-l vindece? Al treilea obstacol prezenta o problemă practică. Cum putea el să se apropie îndeajuns de Isus pentru a-I prezenta cererea? Oriunde mergea Isus, oamenii se îngrămădeau în jurul Lui și legea rituală interzicea unui lepros să se apropie sau să stea alături de alții.

Să mă curăți. [„Să mă faci curat”, KJV]. Gr. katharizo, „a curăța”, și nu therapeuo, „a vindeca”, „a tămădui”. Atât în vremurile VT cât și în cele NT leproșii erau numiți „necurați”, având nevoie să fie „curății” și nu „bolnavi”, având nevoie să fie „vindecați”. Deosebirea aceasta în terminologie reflectă ideea că lepra era diferită de alte boli și că deosebirea consta esențial din necurăție morală și rituală.

Marcu 1:41

41. S-a atins de el. [„S-a atins, KJV]. O mână întinsă pentru a-l atinge pe bolnav era un gest obișnuit asociat cu vindecarea (vezi 2 Regi 5,11; Matei 8,15). Isus știa că omul acesta era lepros, cu toate acestea l-a atins fără teamă.

Fii curățit. Probabil nici o ființă omenească nu putea să vindece lepra și faptul că Isus a făcut-o lăsa să se înțeleagă că El avea putere să înlăture presupusa lui cauză, păcatul. Isus venise pe pământ cu scopul specific de a curăța sufletul de păcat.

Marcu 1:42

42. Îndată. [„Imediat”, KJV]. Lucrul acesta era în sine însuși o parte importantă a minunii. Totul s-a petrecut chiar sub privirile mulțimii. Carnea suferindului a fost refăcută, mușchii lui au devenit puternici, nervii lui simțitori (vezi DA 263).

Marcu 1:43

43. I-a poruncit cu tot dinadinsul. [„I-a poruncit direct”, KJV; „I-a poruncit cu asprime”, G. Gal.]. Gr. embrimaomai, „a fi adânc mișcat”, „a îndemna stăruitor”. Cuvântul acesta este tradus „S-a înfiorat” [„a gemut”, KJV] în Ioan 11,33 și „le era foarte necaz” [„au murmurat, KJV] în Marcu 14,5 și întotdeauna arată o puternică emoție. Scriitorii Evangheliei îl folosesc în legătură cu Hristos numai în alte ocazii (vezi Matei 9,30 și Ioan 11,33.38). Numai în rare cazuri Isus lua o atitudine aspră (vezi Matei 23,13-33; Ioan 2,13-17; cf. DA 353). Motivele pentru severitatea aparentă a lui Isus aici sunt explicate de Marcu 1,45.

Marcu 1:44

44. Să nu spui nimic. Mai mulți factori probabil au determinat pe Isus să interzică leprosului să spună ceva cu privire la ceea ce se petrecuse și să-l trimită „numaidecât” (v. 43) să se prezinte preoților. În primul loc era necesară acțiune promptă pentru ca omul să poată ajunge la preoți înainte ca ei să afle cine îl vindecase. Numai în felul acesta el putea să aștepte o decizie imparțială deoarece, dacă preoții aflau că Isus era cel care vindecase omul, probabil ar fi refuzat să certifice curățirea lui. Propriile lui interese făceau ca tăcerea și acțiunea promptă să fie o necesitate.

De asemenea, dacă mulți leproși din regiune ar fi aflat de puterea lui Isus de a-i elibera de boală și de incapacitățile necurăției rituale, fără îndoială s-ar fi dus cu grămada la El și ar fi făcut mai dificilă lucrarea Lui pentru oameni în general. În plus, Isus cerea ca o condiție prealabilă un simțământ sincer al nevoii din

partea suferindului, o măsură de credință, pocăință față de păcate și o hotărâre de a-și conforma viața față de voia lui Dumnezeu de atunci înainte (vezi Marcu 5,34; Ioan 4,49.50; cf. DA 264, 267, 268).

Un alt motiv important pentru care Isus a spus leproșului vindecat să nu spună nimic era că El căuta să evite pentru Sine crearea unei reputații de simplu făcător de minuni. Raportul Evangheliei evidențiază faptul că El considera minunile ca fiind ceva secundar; primul și cel mai mare obiectiv al Lui era mântuirea sufletelor oamenilor. Hristos învăța mereu pe oameni să caute mai întâi împărăția cerului, cu deplină încredere că Tatăl lor cerea urma să le adauge acea binecuvântare materială de care ar fi avut nevoie (Matei 6,33).

Diferite cazuri în care Isus, pentru anumite motive sau pentru altele, a interzis publicitatea relatărilor minunilor pe care le săvârșea se pot găsi în Matei 9,30; 12,16; Marcu 5,43; 7,36; 8,26.

Te arată. Potrivit cu legea mozaică fiecare leproș curățit trebuia să se arate preoților, care erau slujbașii publici pentru sănătate. Era datoria lor să diagnosticheze lepra, să ordone separare, să determine dacă avusese loc curățirea și în cazul afirmativ, să emită un certificat în sensul acesta (vezi Levitic 14).

Primind un astfel de certificat de la preot, leproșul ar fi obținut ceea ce era egal cu recunoașterea oficială că avusese loc o minune reală (vezi DA 265). Omul însuși ar fi fost o mărturie vie cu privire la ceea ce avusese loc. De fapt, mulți preoți erau convinși prin dovada aceasta și prin altele de divinitatea lui Hristos (vezi Fapte 6,7).

Instrucțiunea dată de Isus leproșului de a urma dispozițiile legii demonstrează că El nu era contra legilor lui Moise. El însuși S-a născut „sub lege” (Galateni 4,4; vezi la Matei 23,2.3). Dar El a exprimat o viguroasă opoziție față de tradițiile pe care cărturarii le dezvoltaseră în jurul preceptelor mozaice prin care ei desființau atât litera, cât și spiritul a ceea ce Dumnezeu îi dăduse lui Moise (vezi Matei 15,3; Marcu 7,8.9; cf. DA 395-398). Prin trimiterea leproșului la preoți, fără îndoială Hristos intenționa să le demonstreze lor și oamenilor propria Sa recunoaștere a legilor pe care El însuși le dăduse lui Moise cu multă vreme înainte. În felul acesta El nădăjduia să demonstreze falsitatea acuzațiilor ridicate de preoți, păzitorii oficiali ai legii. În felul acesta aceia care erau sinceri cu inima în mijlocul lor puteau să vadă că acuzația de nealinitate față de legea lui Moise era falsă și ar fi putut să-L recunoască ca Mesia (vezi DA 265).

Adu pentru curățirea ta. Vezi vol. I, p. 707, și la Levitic 14.

Ca mărturie. Adică, o mărturie despre puterea divină manifestată de Isus, cu privire la interesul Său plin de simpatie față de nevoile omenirii, cu privire la respectul Său față de legile lui Moise și pentru conducătorii iudei ca păzitori și executori ai legii și, mai presus de toate, cu privire la puterea Sa de a elibera pe oameni de păcat și moarte.

Pentru ei. Nu este cu totul clar dacă aceasta este o referire la preoții sau la popor ca un tot, incluzând pe preoți. Dar urma ca lucrurile poruncite de Moise să le fie prezentate „ca mărturie”. Oamenii văzuseră dovezile demonstrate înaintea ochilor lor, preoții nu. Dar conlucrarea leproșului vindecat cu legea rituală ar mărturisi despre lucrurile cu privire la care Hristos dorea ca ei să fie conștienți. Natural, decizia preoțească ar fi constituit o mărturie legată permanent înaintea tuturor oamenilor odată ce ea ar fi fost trecută în relatările oficiale.

Marcu 1:45

45. A început să vestească. [„Să spună mult și tare”, G. Gal.]. Sau, „să vorbească despre ea” (RVS). Neînțelegând cum neconformarea lui la stricta poruncă de tăcere ar împiedică lucrarea lui Hristos și mângâindu-se cu gândul că modestia lui Hristos era singura considerație care se avea în vedere, fostul leproș vorbea fără sfială despre puterea Aceluia care-l vindecase.

Să spună în gura mare lucrul acesta. Sau „să răspândească vestea” (RVS; G. Gal.).

Nu mai putea. Adică, mai departe. Minunea aceasta sau mai degrabă rezultatele ei, par să fi marcat sfârșitul cele dintâi călătorii misionare a lui Hristos prin orașele și satele Galileii. El a fost constrâns să-și înceteze lucrarea pentru o vreme (vezi DA 265).

Cetate. [„Cetatea”, KJV]. Literal, „o cetate”, adică, oricare cetate sau oraș.

În locuri pustii. Sau „la țară” (RVS). Nu apare nici-o indicație cu privire la locul de retragere unde ar fi putut să fie Isus. Hristos probabil a rămas aproape de părțile mai populate ale ținutului, ducându-se poate în munți la câteva mile la apus de Lacul Galileea. Câteva zile mai târziu a fost din nou în Capernaum (cap. 2,1) acasă la Petru (vezi DA 267).

Veneau. Forma verbului în textul grec lasă să se înțeleagă că poporul venea fără încetare. Imaginația lor era aprinsă, dar din nefericire râvna lor era lipsită de cunoștință și ei înțelegeau greșit scopul lui Hristos în săvârșirea minunilor Sale (vezi p. 209).

NOTĂ ADIȚIONALĂ LA CAPITOLUL I

Aceia care tăgăduiesc inspirația Bibliei și resping ideea unui demon literal și a unor duhuri rele literale atribuie fenomenele pe care Biblia le numește posesiune demonică, unor cauze naturale, îndeosebi la diferite tulburări fizice și nervoase ca epilepsia și demența. Alții, acceptând ca adevărate enunțurile Evangheliei cu privire la posesiunea demonică nu au luat în considerație întotdeauna natura și legătura tulburărilor fizice și nervoase însoțitoare. Nota aceasta va căuta să explice problema atât cu privire la stăpânirea satanică a vieții tuturor nelegiuitorilor în general, cât și în înțelesul mai restrâns al posesiunii demonice cu manifestările ei trupești însoțitoare.

Stăpânire de Duhul Sfânt. – Prin mijlocirea Duhului Sfânt (1 Corinteni 3,16; 6,19; 2 Corinteni 6,16; Fapte 2,22) Hristos rămâne în inima acelor care pe temeiul propriei lor alegeri voiesc să-I servească (2 Corinteni 5,14; Galateni 2,20; Coloseni 1,27; etc.: cf. MB 142). Atunci când, alături de conlucrarea lor, El lucrează în ei voința și îndeplinirea după buna Lui plăcere (Filipeni 2,13), o putere de sus pune stăpânire, aducând tendințele naturale în armonie cu principiile divine (Romani 8,29; Galateni 5,22.23; 2 Tesaloniceni 2,14). Numai aceia care în felul acesta predau controlul minții lor lui Dumnezeu pot avea, în înțelesul deplin al cuvântului, o „minte sănătoasă” și să se bucure de o stabilitate mentală și emoțională deplină (vezi 2 Timotei 1,7; cf. Isaia 26,3.4). Nici o persoană care alege slujirea lui Dumnezeu nu va fi lăsată pe seama puterii lui Satana (MH 93; cf. DA 38). Fortificați de puterea divină, ei devin invulnerabili la asalturile lui Satana (DA 269, 324).

Stăpânire de un duh rău. – Pe de altă parte, toți cei care resping sau ignoră adevărul declară supunerea lor celui rău (MH 92; DA 322, 341). Aceia care în mod persistent refuză sau neglijează să asculte de îndemnul Duhului Sfânt, cedând în schimb la stăpânirea lui Satana, își formează un caracter care seamănă din ce în ce mai mult cu al lui (Ioan 8,34.41.44; DA 338, 429). Conștiința și puterea de alegere trasează un tipar de conduită bazat pe principiile lui Satana (vezi Romani 6,12-16; DA 256). În timp ce oamenii se separă în felul acesta progresiv de influența și stăpânirea Duhului Sfânt (vezi Efeseni 4,30; vezi la Exod 4,21), în cele din urmă se găsesc pe deplin la cheremul diavolului (DA 256, 323, 324; cf. 645, 696; Ioan 6,70). Ținuți strâns de o voință mai tare decât a lor, ei nu pot, prin ei înșiși, să scape de puterea lui rea (MH 93). Ei gândesc și acționează automat așa cum îi îndeamnă Satana. Ori de câte ori Inspirația arată cauza, ea declară că posesiunea demonică vine ca rezultat al unei rele viețuiri (vezi DA 256). Alergarea fascinantă după plăcerile pământești sfârșește în întunericul disperării sau în „nebulia unui suflet ruinat” (DA 256).

Grade de stăpânire demonică. Procesul formării caracterului este treptat și sunt deci grade de stăpânire sau de posesiune, fie din partea Duhului Sfânt, fie din partea duhurilor rele (vezi Romani 12,2). Toți aceia care nu se predau fără de rezervă sălășluirii launtrice a Duhului Sfânt al lui Dumnezeu, sunt în măsura mai mare sau mai mică sub controlul lui Satana (vezi Luca 11,23; Romani 6,12-14; 2 Petru 2,18-19; DA 324, 341). Tot ce nu este în armonie cu voia lui Dumnezeu – orice tentație de a păgubi pe alții, orice manifestare de egoism, orice încercare de a cultiva principii greșite – este într-un anumit sens al cuvântului, dovada unui grad de stăpânire sau posesiune demonică (vezi DA 246, 341). Orice consimțire la rele are ca rezultat un trup mai slab, o minte mai întunecată, un suflet mai decăzut (DA 341). Cu toate acestea, la orice treaptă a procesului de formare a caracterului „caracterul este dat pe față, nu prin fapte bune ocazionale și prin fapte rele ocazionale, ci prin tendința cuvintelor și faptelor obișnuite” (SC 57, 58). Diferența principală dintre cei care răspund ocazional și cei care răspund stăruitor la îndemnul lui Satana este deci o deosebire de grad și nu de fel. Viața regelui Saul este un exemplu remarcabil de experiență a acelor care se supun stăpânirii

demonilor (1 Samuel 13,8-14; 15,10-35; 16,14-23; 28: 1-25; PP 679-681).

Forme de stăpânire demonică. – Nu numai gândul de stăpânire sau posesiune demonică variază, dar și forma în care este manifestată. Uneori Satana poate să-și realizeze intențiile sinistre mai cu efect lăsând victima să-și păstreze intacte facultățile mintale și fizice și să simuleze evlavie. Alteori diavolul pervertește mintea și trupul și își mână victima pe căi vădit nesfinte și rele. Aceia care sunt numai parțial sub stăpânirea demonilor, sau care nu manifestă simptome asociate popular cu posesiunea demonică, sunt adesea mai folositori pentru domnul răului decât aceia care ar putea fi mai vădit sub stăpânirea lui. Același duh rău care posedă pe demonizatul din Capernaum stăpânește și pe iudeii necredincioși (vezi Ioan 8,44; DA 256; cf. 323, 733, 746, 749, 760). Iuda era „posedat” într-un chip asemănător (DA 294, 645; Luca 22,3; Ioan 6,70.71; 13,27; cf. Matei 16,23). În cazuri ca acestea deosebirea este în primul rând în forma în care demonii își manifestă prezența și puterea.

Posesiunea demonică și sistemul nervos uman. – În orice grad sau în orice formă obțin demonii stăpânirea unei ființe omenești, ei fac lucrul acesta prin sistemul nervos senzorial. Prin puterile superioare ale minții – conștiința, puterea de alegere și voința – Satana posedă persoana. Cel rău exercită stăpânirea asupra supușilor săi prin sistemul nervos. Posesiunea demonică nu poate avea loc decât prin sistemul nervos, deoarece prin el Satana obține intrare la minte și apoi stăpânește trupul (cf. Luca 8,2; DA 568). Întrucât sistemul nervos însuși este prima parte a ființei care este afectată, diferite tulburări nervoase, ca epilepsia și psihoze de diferite feluri sunt de așteptat în legătură cu posesiunea demonică. Tulburările de felul acesta sunt adesea rezultatul cedării într-un fel sau altul la influența și sugestiile lui Satana. Totuși, tulburările acestea nu însoțesc în mod necesar posesiunea demonică și nici nu sunt în mod necesar un semn de posesiune demonică mai mult ca surzenia și muțenia, care uneori însoțeau posesiunea demonică.

Fiecare caz de posesiune demonică descris în Hristos Lumina lumii se spune că cuprindea în sine vreo formă de deranjament mental numit popular demență și starea aceasta era arătată ca rezultat al posesiunii demonice. De exemplu, omul stăpânit de demon din sinagoga din Capernaum este descris ca „maniac” și suferința lui ca „demență” și „nebie”. (DA, 256). Demonizații din Gadara sunt la fel numiți „nebuni” și „maniaci” și se spune că aveau „mintea zăpăcită” (DA 341; GC 514). Băiatul demonizat de la piciorul muntelui schimbării la față este numit la fel, „maniac” (DA 429; vezi cap. 9,18). Simptomele tulburării nervoase menționate în mod specific sunt schimonosirea feței, țipete, mutilarea trupului, sticlirea ochilor, scrâșnirea din dinți, spumele din gură și convulsii semănând de aproape cu acelea de epilepsie (vezi Marcu 1,26; 9,18-26; Luca 4,35; 8,29; DA 256, 337; 429). În fiecare caz scoaterea duhurilor rele era însoțită de o schimbare instantanee și evidentă – avea loc o restatornicire a echilibrului mental și a sănătății fizice acolo unde acestea fuseseră tulburate. Revenea inteligența (DA 256, 338), suferinții erau din nou îmbrăcați și în mințile lor întregi (Marcu 5,15; Luca 8,35; DA 338) și judecata lor era refăcută (DA 429, 568).

Cazul băiatului demonizat din Marcu 9,14-29 merită o atenție specială. Descrierea cazului seamănă în mod impresionant cu o criză de epilepsie (vezi v. 18-20). Dar a afirma că acesta era un simplu caz de epilepsie înseamnă a respinge afirmațiile clare ale Scripturii că băiatul era posedat de demon. Scriitorii Evangheliei sunt la fel de expliciti în descrierea unui caz care apare cu certitudine ca fiind epilepsie și în atribuirea lui posesiunii demonice.

Posesiunea demonică și tulburările fizice. – În anumite cazuri de posesiune demonică erau și tulburări fizice însoțitoare de un fel sau de altul (vezi Matei 9,32; 12,22; Marcu 9,17). Merită să se rețină că tulburările fizice specifice menționate - orbire și muțenie – par să fi fost în legătură cu nervii senzoriali ai părților afectate. Alte maladii fizice s-ar putea la fel să fi rezultat din posesiunea demonică. Aceia care se predau în măsură mai mare sau mai mică influenței și stăpânirii lui Satana gândeau și trăiau în așa fel încât să degradeze trupul, mintea și sufletul (vezi DA 256, 341, etc.).

Semnele distinctive ale posesiunii demonice. – În măsura în care Inspirația a arătat, diferitele manifestări ale tulburării fizice și mentale care marcau pe cel posedat de demon nu erau, în și prin ele însele, diferite de manifestări similare atribuite cauzelor naturale. Pe cât se pare, diferența nu se află în simptomele nervoase și fizice desfășurate, ci în mijlocul care le cauza. Inspirația atribuie aceste simptome prezenței directe și mijlocirii duhurilor rele (vezi GC 514). Dar diferitele tulburări fizice și mentale nu constituiau, în și prin ele însele, ceea ce Evangheliile descriu ca posesiune demonică. Ele erau rezultatul posesiunii demonice.

Fără îndoială părerea populară a identificat rezultatele posesiunii demonice cu posesiunea demonică însăși. Dar susținerea că, din ignoranță, scriitorii Evangheliei au atribuit în mod greșit diferite tulburări fizice și nervoase mijlocirii duhurilor rele, este contrazisă de faptul că ei făceau o clară distincție între afecțiunile corporale obișnuite pe de o parte și posesiune demonică pe de altă parte (vezi Matei 4,24; Luca 6,17.18; 7,21; 8,2). Realitatea posesiunii demonice este mai departe atestată de faptul că Hristos Se adresa demonilor ca demoni și că demonii răspundeau ca demoni, prin mijlocirea victimelor lor ocazionale (Marcu 1,23.24; 3,11.12; 5,7; etc.). (Prin recunoașterea din partea lor a divinității lui Hristos și a judecății finale – fapte neînțelese atunci de oameni în general – demonii dădeau dovada unei cunoașteri supranaturale (Matei 2,29; Marcu 1,24; 3,11.12; 5,7; etc.)

Este un lucru rațional să tragem concluzia că posesiunea demonică, deși adesea însoțită de tulburări nervoase sau fizice, dădea pe față propriile ei simptome caracteristice, dar Scriptura nu spune care ar fi putut să fie aceste simptome.

Pentru ce era obișnuită posesiunea demonică. Există motiv să credem că posesiunea demonică, în sensul restrâns al scriitorilor Evangheliei, era mult mai obișnuită pe vremea lucrării personale a lui Hristos pe pământ, față de cum este astăzi (vezi DA 257). Poate, pentru un timp, Dumnezeu a îngăduit lui Satana mai multă libertate de a-și demonstra rezultatele stăpânirii lui personale asupra ființelor omenești care alegeau de bună voie să-i servească. Pe muntele schimbării la față ucenicii au privit natura omenească transfigurată în chipul lui Dumnezeu, iar la picioarele muntelui, natura omenească degradată după chipul lui Satana (DA 429).

De secole diavolul a căutat să aibă stăpânire neîngrădită asupra trupurilor și sufletelor oamenilor, pentru ca să-i îndurereze cu păcat și suferință și în cele din urmă să-i prăpădească (DA 257; PP 688). Așa că atunci când Domnul S-a arătat umblând ca om printre oameni „trupurile ființelor omenești, făcute ca loc de locuit al lui Dumnezeu, deveniseră locuință a demonilor. Simțurile, nervii, pasiunile, organele oamenilor erau manevrate de agenți supranaturali în dedarea la poftele cele mai josnice. Însuși sigiliul demonilor era imprimat pe fața oamenilor” (DA 36). Însuși chipul naturii omenești părea să fi fost șters de pe multe fețe de oameni, care reflectau în schimb expresia legiunilor răului de care erau posedați (cf. Luca 8,27; DA 337; GC 514). Într-un mod foarte real posedarea demonică reprezintă adâncurile degradărilor la care se coboară aceia care îi răspund lui Satana și ilustrează plastic ce vor deveni cândva toți aceia care resping mila lui Dumnezeu când sunt predați cu totul jurisdicției satanice (DA 341).

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

1–8 DA 97–108

2, 3 9T 64

7 5T 224

10 DA 111

12, 13 DA 114

14, 15 DA 231; GC 327

15 DA 233; GC 345, 351; PK 699; TM 64; 8T 20

16–20 DA 244–251

23–25 EW 29

24 DA 467, 579; MH 91; 8T 208

24–26 DA 255

27 DA 256; MH 92

30, 32 MH 29

35 DA 259, 362; MH 30, 52

37, 38 DA 260

40–45 DA 262–266

43, 44 DA 264

Marcu 2:1

1. După câteva zile. Gr. *hemeron*, „după zile”. Expresia aceasta este luată de unii ca referindu-se la întreaga perioadă a primei călătorii a lui Isus în Galileea, dintre data plecării Sale din Capernaum (cap. 1,35-38) și revenirea Lui în acea cetate. Întrucât călătoria aceasta s-a extins pentru un număr de săptămâni, ar fi mai corespunzător a înțelege „zilele” de aici ca fiind acelea în timpul cărora Isus S-a retras în pustie din cauza mulțimilor, când „nu mai putea să intre pe față în nici o cetate” (cap. 1,45). Astfel înțelegându-se, perioada în discuție ar fi aceea dintre evenimentele narate la sfârșitul cap.1 și acelea de la începutul cap.2.

Isus S-a întors. [„A intrat din nou”, KJV], [Slăbănogul coborât prin acoperiș, Marcu 2,1-12 = Matei 9,2-8 = Luca 5,17-26. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 218; diagrama p. 231; cu privire la minuni p. 208-213.]. Sau „S-a înapoiat” (RVS). Marcu folosește în chip caracteristic cuvântul grec palin, „din nou”, ca referindu-se la locurile pe care le menționase mai înainte sau la împrejurări asemănătoare (vezi cap. 2,13; 3,1.20; 4,1; 5,21; 8,13). Prin contrast, Matei folosește de obicei pe palin pentru a introduce o nouă secțiune a narațiunii sale. Atât Matei, cât și Marcu notează faptul că Isus Se înapoiase de curând din prima Lui călătorie prin târgurile și satele Galileii (vezi Matei 9,1). Matei adaugă informația că întoarcerea lui Hristos la Capernaum a fost cu corabia. Evident că întâia Lui călătorie s-a sfârșit pe țărmul răsăritean al Lacului Galileii sau că El Se retrăsese în regiunea aceea când publicitatea pe care I-a făcut-o leprosul vindecat a dus la o retragere temporară din lucrarea publică (vezi la Marcu 1,45).

Capernaum. Vezi la Matei 4,13. Matei se referă la Capernaum ca fiind „cetatea lui” Hristos, adică sediul de unde conducea lucrarea Lui din Galileea, pe care El pare să o fi considerat ca fiind patria Sa.

S-a auzit. [„S-a zvonit”, KJV]. Literal, „s-a auzit”.

Că. Gr. *hoti*, „că”, cuvânt care lasă să se înțeleagă că cuvintele următoare, literal, „el este în casă”, sunt o citare directă a ceea ce se zvonea de oameni în general.

În casă. Numai Marcu menționează în mod specific faptul acesta, așa cum este adevărat cu privire la numeroase detalii ale narațiunii pe care alți sinoptici le omit. Lucrul acesta era echivalent cu a zice „acasă”, fără îndoială, o referire la locuința lui Petru (vezi DA 267, 271; vezi la cap. 1,29).

Marcu 2:2

<IND=200> 2. Îndată. Plecarea lui Hristos din Capernaum în prima Lui călătorie misionară a fost ocazionată de agitația populară și de marile mulțimi de oameni care veneau să-L caute (vezi cap. 1,33.37). Dar absența Lui din Capernaum a lăsat entuziasmul neatenuat. Abia s-a aflat că Isus era din nou în cetate, că oamenii au și venit cu grămada la El.

Marcu 2:3

Un slăbănog. [„Un bolnav de paralizie”, KJV], Gr. *paralutikos*, „un paralytic”.

Purtat de patru inși. Un detaliu dat numai de Marcu. Acesta și alte detalii nu numai că reflectă natura faptică a relatării, dar o și marchează ca o relatare a unui martor ocular, în acest caz probabil Petru (vezi p. 563).</IND>

Marcu 2:4

4. Norodului. Adică, mulțimea poporului.

Au desfăcut acoperișul. Literal, „au descoperit acoperișul”. Luca (cap. 5,19) relatează că „l-au coborât cu patul printre cărămizi”. Așa cum se obișnuia în Orientul Mijlociu, casa aceasta avea fără îndoială un acoperiș plat cu o scară zidită sau atașată în afară pe care se avea acces la el din curtea de jos (vezi Fapte 10,9; cf. la Deuteronom 22,2). Pe cât se pare acoperișul era făcut prin așezarea țiglelor pe căpriori.

Metoda aceasta neobișnuită de a ajunge la Isus a fost sugestia disperată a slăbănogului însuși, care se temea că, deși acum atât de aproape de Isus, ar fi putut totuși să piardă prilejul (vezi DA 268). Felul în care Isus părăsise Capernaumul atât de pe neașteptate (cap. 1,37-38), rămăsese departe timp de câteva săptămâni și în cele din urmă Se retrăsese în pustie (cap. 1,45), probabil a adăugat la disperarea acestui om, care avea în față perspectiva unei morți apropiate (vezi DA, 267).

Patul. Gr. krabbatos, „așternutul” sau „patul” unui om sărac. Salteaua modestă pe care zăcea omul era poate cu puțin mai bună decât o saltea de iarbă sau o pătură căptușită.

Marcu 2:5

5. Credință. Adică, a celor patru purtători ai târgii și ai paralticului. Faptul că ei au făcut gaură prin acoperiș vorbea în chip elocvent despre simțul stăruitor al nevoii și al credinței lor pe care numai Isus putea să o satisfacă. O astfel de conștiință a nevoii și o asemenea credință sunt esențiale înainte ca puterea vindecătoare a lui Isus să poată fi aplicată fie la trup, fie la suflet (vezi Luca 5,8).

Fiule. Gr. teknon, literal „copil”. Când este folosit într-o cuvântare, ca aici, înseamnă „copilul meu”, „fiul meu”. Întrucât boala aceasta venise asupra lui ca un rezultat direct al unei viețuiri dezamățate (DA 267), s-ar părea că narațiunea aceasta trebuie să fi fost foarte mult asemenea aceleia în care este prezentat fiul risipitor (vezi 15,13.14). Același lucru pare să fi fost adevărat în cazul paralticului vindecat la Betesda cu câteva luni mai înainte (vezi Ioan 5,14).

Păcatele îți sunt iertate. Vezi la v.10. Suferința îi dăduse timp de cugetare și el ajunsese să-și dea seama că propriile lui păcate erau răspunzătoare de suferința lui. Tocmai la aceste păcate, care acum apăsau atât de greu asupra minții lui, Se referea Isus. Slăbănogul a venit căutând sănătate pentru suflet, ca și vindecare pentru trup (vezi DA, 267, 268). El era neajutorat fizicește și deznădăjduit spiritual, până când a prezentat cazul său lui Isus, care i-a dat atât ajutor, cât și nădejde. Vezi la Ioan 9,2.

Marcu 2:6

6. Cărturarii. [„Cărturarii”, KJV]. Vezi p. 55 și la cap. 1,22. Potrivit cu Luca (vezi la cap. 5,17) acești „Farisei și învățători ai Legii” veneau de prin toate părțile „Galileii și Iudeii și din Ierusalim”. Venirea reprezentanților din atât de multe locuri diferite sugerează că prezența lor la această ocazie era mai mult decât întâmplătoare. Faptul că acești slujbași erau chiar din locurile în care Isus lucrase până la data aceea ar părea să arate că ei erau la Capernaum pentru a-L cerceta pe Acela care devenise centrul unui interes public atât de viu. Situația reamintește delegația pe care conducătorii din Ierusalim o trimiseseră la Iordan pentru a cerceta lucrarea lui Ioan Botezătorul (Ioan 1,19-28) cu doi ani înainte. Delegația prezentă din Iudea, unde Isus lucrase mai înainte s-ar putea să fi fost invitată să-și prezinte părerea înaintea conducătorilor din Galileea cu privire la felul lor de acțiune având în vedere activitățile mai recente ale lui Isus de acolo.

Oamenii aceștia erau spioni (vezi DA 267; cf. 213) și pentru a le reaminti în chip viu vindecarea paralticului de la Betesda (Ioan 5,1-9), Isus a vindecat acum un alt suferind de aceeași boală. Ei n-au avut de așteptat mult până să găsească ceea ce căutau – pretinsă dovadă că Isus era un hulitor. Afirmatia Lui mai timpurie făcută înaintea conducătorilor iudei fusese declarată ca hulă (Ioan 5,18); acum El a exercitat public o prerogativă divină pe care ei au luat-o ca fiind o blasfemie. Incidentul acesta marchează cea dintâi din diferitele controverse cu autoritățile iudaice din timpul lucrării Lui galileene.

Ei gândeau. [„Judecau”, KJV]. Gr. dialogizomai, „a balansa conturile”, „a transforma”, „a dezbate”, „a argumenta”.

Marcu 2:7

7. Omul acesta. Gr. houtos, „acesta”, vorbit oarecum cu dispreț. Ei socoteau ca L-au prins pe Isus

asupra faptului blasfemiei, dar destul de curios, dovada aceasta nu era de așa natură ca ei să o poată folosi împotriva Lui la proces, peste un an și jumătate (Matei 26,59-60; Marcu 14,55.56). Dificultatea lor stătea în faptul că El îi confrunta cu lucrarea practică a puterii Dumnezeirii – la iertarea păcatului și la vindecarea bolii – și nu cu afirmarea pretențiilor mesianice specifice. Vezi p. 209.

Hulește. [„Hule”, KJV]. Gr. blasphemiai, „vorbiri injurioase”, „vorbiri de rău”, adică, orice afirmări depreciatoare. Cărturarii susțineau că iertând păcatele paralizicului, Isus, un simplu om, așa cum pretindeau ei, uzurpase prerogativele Dumnezeirii. În sistemul ceremonial preotul prezida la mărturisirea omului, dar de fapt nu rostea cuvinte de iertare. Acceptarea din partea lui a sacrificiului simboliza doar acceptarea din partea lui Dumnezeu a mărturisirii (vezi Evrei 10,1-12). Prin refuzarea din partea lor de a recunoaște dovada prezenței și acțiunii Divinității, cărturarii comiteau chiar păcatul de care în inima lor Îl acuzau pe Isus (vezi Matei 12,22-32). Pedepsa levitică pentru hulă era uciderea cu pietre (Levitic 24,16), deși iudeii de pe vremea lui Isus nu erau în general liberi să o execute.

Cine poate să ierte? Cărturarii erau strict corecți în ce privește teologia lor, deoarece VT arăta clar pe Dumnezeu ca Cel care iartă păcatul (Isaia 43,25; Ieremia 31,34; cf. Ioan 10,33). Greșeala lor consta în aceea că nu recunoșteau că Omul care stătea în fața lor era Dumnezeu. Vezi p. 209.

Marcu 2:8

8. A cunoscut. [„Și-a dat seama”, KJV]. Gr. epiginosko, „a cunoaște exact”, „a recunoaște”. De repetate ori Isus a citit gândurile oamenilor (Marcu 12,15; Luca 6,8; 9,47; 11,17; cf. Ioan 4,16-19; 8,7-9). Aceasta avea în general efectul de a-i face furioși și mânioși.

Marcu 2:9

9. Ce este mai lesne? [„Dacă este mai ușor?” KJV]. În aparență cărturarii gândeau: „Este ușor să spui că păcatele unui om sunt iertate, deoarece nimeni nu putea spune dacă ele sunt iertate cu adevărat”. Isus a prins îndată provocarea nerostită și în esență a întreat: „Ce ați găsit voi că este mai ușor, a ierta păcatele unui om sau a-l vindeca de paralizie?” Răspunsul era evident.

Marcu 2:10

10. Ca să știți. Isus a făcut o minune ca toți să poată vedea o dovadă a realității unei minuni mult mai mari pe care ei nu o puteau vedea (cf. Romani 1,20).

Fiul Omului. Aici, pentru întâia dată toți cei trei scriitori sinoptici folosesc același titlu distinctiv (Matei 9,6; Marcu 2,10; Luca 5,24). Aceasta era denumirea favorită a lui Hristos pentru Sine și apare în Evangheliile de vreo 80 de ori. Totuși, nimeni nu l-a adresat cu titlul acesta și nici vreunul din scriitorii Evangheliei nu se referă la El cu acest titlu. Titlul acesta era înțeles măcar de unii din iudei ca un nume pentru conducătorul mesianic al împărăției noi care urma să se întemeieze. Afară de cazul că era obligat de jurământ (Matei 26,63.64; Matei 14,61.62) și vorbind în mod particular față de aceia care erau gata să creadă în El ca Hristos (Matei 16,16-17; Ioan 3,13-16; 4,25.26; 16,30.31), Isus n-a ridicat nici o pretenție mesianică directă. Scopul Lui era ca oamenii să recunoască în viața, cuvintele și faptele Lui, dovada că profețiile privitoare la Mesia își găsiseră împlinirea în El. Vezi p. 209.

Isus era literal „Fiul Omului” atât în sensul pur istoric (vezi Luca 1,31-35; Romani 1,3.4; Galateni 4,4), cât și într-un sens superior. Titlul „Fiul Omului” Îl desemnează ca Hristos întrupat (vezi Ioan 1,14; Filipeni 2,6-8). El arată către miracolul prin care Creator și creatură au fost uniți într-o singură persoană divino-umană. El mărturisește despre adevărul că fiii oamenilor pot în adevăr deveni fiii ai lui Dumnezeu (Ioan 1,12; Galateni 4,3-7; 1 Ioan 3,1.2). Dumnezeirea era identificată cu umanitatea pentru ca natura omenească să poată fi refăcută după chipul Divinității (DA 25). Cu privire la Isus ca Fiu al lui Dumnezeu, vezi la Luca 1,35; Ioan 1,1-3; și ca Fiu al Omului, la Luca 2,49.52; Ioan 1,14; vezi nota adițională la Ioan 1.

Putere. Gr. exousia, „autoritate”. Cuvântul grec obișnuit pentru „putere”, în sensul de „tărie” sau „forță” este dunamis. Era nevoie de putere pentru a săvârși o minune, dar iertarea de păcat era o chestiune de autoritate. În pasajul de față exousia stă la începutul propoziției și în felul acesta scoate în evidență autoritatea lui Hristos de a ierta păcatul. Conducătorii iudei au pus această autoritate de repetate ori sub semnul întrebării (vezi cap. 11,28).

Ierte păcatele. Cauza bolii trebuia să fie înlăturată înainte ca suferindul să poată fi scăpat de boala de care suferea (vezi v. 5). Vindecarea trupului fără vindecarea sufletului putea să aibă ca rezultat o repetarea a felului de purtare pe care îl urmărea tânărul și care adusese boala. De aceea Hristos, care a dat omului un trup nou, mai întâi i-a dăruit o inimă nouă.

Marcu 2:11

11. Ție îți poruncesc. [„Ție îți zic”, KJV]. Gr. soi lego „ție îți zic”. Ordinea cuvintelor în textul grec scoate aici în evidență pe acela căruia Isus îi vorbea. Cuvintele din v. 10 le-a adresat cărturarilor necredincioși; acum, ca o dovadă pentru ei, El s-a adresat paralticului și i-a zis: „Ție îți zic: Ridică-te!” Puterea de a vindeca fizic era dovada de autoritate pentru vindecarea spirituală.

A zis. Afirmția din paranteză introdusă de aceste cuvinte este inserată în mijlocul rostirii lui Isus pentru a arăta că la punctul acesta El s-a întors de la cărturari și s-a adresat paralticului. Ea apare în același loc în toate relatările narațiunii (vezi Matei 9,6; Luca 5,24). Exemple similare de limbaj identic pot fi găsite în Marcu 1,16 și Matei 4,18; Marcu 5,28 și Matei 9,21; Marcu 14,2 și Matei 26,5; Marcu 15,10 și Matei 27,18. Vezi p. 177, 178; cf. p. 306, 307.

Ridică-ți patul. Suferindul fusese transportat la Isus pe patul său; el părăsește acum prezența lui Isus ducându-și patul, o dovadă pentru marea transformare care avusese loc.

Du-te acasă. [„Du-te la casa ta”, KJV]. Adică: „Du-te acasă” (RVS).

Marcu 2:12

12. Așa ceva. [„De felul acesta”, KJV]. Sau „ceva de felul acesta”. Omul care venise în prezența lui Isus cu un simțământ profund al nevoii a plecat cu o bucurie triumfătoare, în timp ce aceia care veneau plini de mulțumire de sine, de mândrie și de răutate plecau „muți de uimire și copleșiți de înfrângere” (DA 270). Duhul în care oamenii se apropie de Isus determină dacă găsesc în El un mijloc de urcare la cer sau o piatră de poticnire pentru nimicire (vezi Matei 21,44; Luca 2,34; 1 Petru 2,8).

Marcu 2:13

13. Isus a ieșit iarăși. [Chemarea lui Levi Matei, Marcu 2,13.14 = Matei 9,9 = Luca 5,27.28. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p.218, diagrama p. 231]. Se pare că aceasta a fost doar o scurtă călătorie în vecinătatea Capernaumului și nu un turneu major de predicare în Galileea. O a doua călătorie de felul acesta care a fost precedată de numirea celor doisprezece și de Predica de pe munte, n-a început decât mai târziu.

Marcu 2:14

14. A văzut. Vezi la Luca 5,27.

Levi. Luca folosește la fel numele acesta (cap. 5,27), dar Matei, în aceeași istorisire preferă numele Matei (cap. 9,9). Că cele două nume se referă la același om este arătat mai departe de faptul că Matei este numit și „vameșul” (cap. 10,3) și de faptul că în lista pe care ei o dau cuprinzând pe cei doisprezece, celelalte Evanghelii îl au pe Matei și nu pe Levi (Marcu 3,18; Luca 6,15; cf. Fapte 1,13). Era obișnuit la iudei să aibă nu numai un singur nume, ca Simon Petru și Ioan Marcu. Vezi la Marcu 3,14.

Fiul lui Alfeu. Unii s-au gândit să-l identifice pe „Levi fiul lui Alfeu” cu „Jacob fiul lui Alfeu” (cap. 3,18). Totuși, având în vedere dovezile date mai sus cu privire la identitatea lui Levi cu Matei, apare ca un lucru cert că Levi și Jacob erau bărbați diferiți; dar este imposibil să spunem dacă erau frați (vezi la cap. 3,18).

Vamă. [„Primirea vămii”, KJV]. Adică locul unde se încasa taxa vamală. Aceasta pare că era „la mare” (v. 13) și era probabil un birou unde Irod Antipa colecta venitul de la caravanele și de la călătorii care treceau pe drumul principal de la Damasc și din Răsărit la Ptolemaida (Aco) la Mediterană (vezi la Isaia 9,1) sau peste Lacul Galileii din teritoriul lui Irod Filipeni Cât privește așezarea strategică și comercială a Capernaumului vezi la Matei 4,13 și Luca 4,31.

În opinia populară vameșii aveau o proastă reputație. Nu numai că erau adesea agenți ai oprimării

romane, mai erau și storcători de bani pe propriul lor cont, care făceau uz de puterea lor oficială pentru a oprima și de a fraudă poporul. Ei erau urâți și disprețuiți de toți ca proscriși sociali și religioși. Vezi p. 66; vezi la Luca 3,12.

Vino după Mine. [„Urmează-Mă”, KJV]. Limbajul obișnuit pe care Hristos îl folosea pentru a face invitația la poziția de ucenic (vezi Matei 4,19; Ioan 1,43). Chemat să ia marea hotărâre a vieții sale într-o clipă, Matei a fost gata; o astfel de decizie ar presupune că el avusese o legătura anterioară cu Isus. În inima lui trebuia să fi fost deja o dorință de a-L urma. Dar întrucât știa destul de bine atitudinea rabinilor față de strângătorii de biruri, fără îndoială nu-i venea să creadă că acest mare Rabi s-ar pleca să-L aibă pe el printre ucenicii Săi. Luca (cap. 5,28) adaugă că Matei „a lăsat totul” pentru a-L urma pe Isus; el a lăsat o afacere rentabilă pentru a servi fără plată.

Marcu 2:15

15. Ședea. [Ospățul lui Matei, Marcu 2,15-17 = Matei 9,10-13 = Luca 5,29-32. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 219; diagrama p. 231]. Gr. katakeimai „a ședea jos”. Deși în timpurile Vechiului Testament obiceiul iudaic era de a ședea când mâncau, pe vremea lui Isus, cel puțin în casele mai pretențioase, oamenii de obicei ședeau ca să mănânce întinși pe o platformă joasă, ușor înclinată de la masă în jos. Ei se odihneau pe perne și se sprijineau pe brațul stâng. Masa obișnuită era echipată pe trei părți cu astfel de platforme înclinate, a patra latură fiind lăsat liberă pentru ca personalul de serviciu să servească hrana. Faptul că locuința lui Matei era echipată cu o astfel de masă sugerează că el era un om ce avea mijloace materiale și cultură.

Evident că ospățul din casa lui Matei a avut loc la câteva săptămâni, probabil luni, după chemarea lui (vezi DA 342, vezi la cap. 5,21). E relatat aici probabil pentru a completa, într-un context, relatarea experiențelor lui Matei.

La masă. [„La mâncare”, KJV]. Sau „la masă” (RSV). Expresia aceasta a fost adăugată de traducători pentru a completa ideea implicată în context (vezi v. 16).

În casa lui. Contextul face să pară că aceasta era casa lui Matei și că Isus era oaspetele de onoare (vezi și Luca 5,29; cf. DA 274).

Vameși. Gr. telonai, „strângători de biruri”, „agenți fiscali” (vezi la Marcu 2,14; Luca 3,12).

Păcătoși. Vezi la versetul 17. Contacte de felul acesta, părând la vremea aceea poate neroditoare, au contribuit fără îndoială la producerea recoltei acelor care au luat poziție alături de urmașii lui Isus și au devenit martori ai adevărului când Duhul a fost revărsat asupra credincioșilor la ziua Cinzecimii (vezi DA 274, 275).

Ei. Adică, cei care acceptau învățăturile Lui. Unii, pe lângă Matei, se pare că au luat poziție pentru Isus acum; alții fără îndoială au făcut lucrul acesta mai târziu, mai ales după înviere (vezi DA 275).

Marcu 2:16

16. Cărturarii și Fariseii. [„Cărturari și Farisei”, KJV]. Dovezi textuale importante (cf. p. 146) pot de asemenea fi citate pentru exprimarea „cărturarii și Fariseii”, adică, cărturarii care erau Farisei. În timp ce unii din cărturari erau Saduchei, cei mai mulți erau Farisei, deoarece cei din urmă au fost aceia care manifestau un deosebit interes față de amănuntele Legii (vezi p. 51, 52,55). Noi putem gândi despre ei ca „Farisei cărturari” și nu „Saduchei cărturari”.

Ucenicilor. Gr. mathetai „învățăcei”, „elevi”. În Evangheliile cuvântul acesta este folosit în general cu privire la grupul care însoțea pe Isus și-L ajuta în lucrarea Lui. Ucenicii erau mathetai; Hristos era didaskalos-ul lor, „magistrul” sau „învățătorul lor”(vezi la Ioan 3,2).

Plângându-se ucenicilor, cărturarii nădăjduiau să le scadă respectul pentru Învățătorul lor. Luca spune că cărturarii „cârteau” împotriva ucenicilor (Luca 5,30), pe cât se pare dându-și seama că un atac contra lui Isus nu le aducea nici un câștig, la fel cum încercările anterioare de a-L aduce la tăcere se dovediseră neroditoare (vezi Marcu 2,6-11; Ioan 2,18-20; 5,16-47).

Mănâncă El și bea. A mânca și bea cu Neamurile era o infracțiune la legea rituală și atrăgea după sine întinere ceremonială (Fapte 11,3). Pentru scopuri practice, strângătorii de biruri erau clasificați la un loc cu Neamurile și astfel erau considerați ca proscrisi sociali (vezi Marcu 2,14; Luca 3,12-13).

Marcu 2:17

17. Cei sănătoși. Gr. hoi ischuontes, „cei care au putere”. Luca zice hoi hugiainostes, „cei care sunt sănătoși”. Expresia lui Luca este un termen mai exact, de la hugies, un cuvânt uzual grec cu privire la „sănătate”. Pavel folosește de repetate ori același cuvânt, așa cum face Luca și-l aplică la doctrina „sănătoasă” (1 Timotei 1,10), cuvinte „sănătoase” (2 Timotei 1,13) și de a fi „sănătoși” în credință (Tit 1,13).

Eu am venit...nu. Afirmând adevărul profund al scopului misiunii Sale pe pământ Hristos a dat pe față fățarnicia și eroarea Fariseilor și a atitudinii lor față de asocierea lui Hristos cu strângătorii de biruri. Dacă acești oameni erau păcătoși de felul pretins de Farisei, ei trebuiau să fie în mai mare nevoie decât alți oameni. Atunci nu erau ei chiar aceia pentru care Hristos trebuia să depună cele mai bune eforturi ale Sale? El venise să „mântuiască” pe oameni (Matei 1,21), dar dacă El ar fi fost în stare să salveze numai pe aceia care erau deja neprihăniți, nu ar fi putut să fie cu adevărat un Mântuitor. Dovada misiunii Sale ca Mântuitor al oamenilor depindea de ceea ce putea face El pentru păcătoși.

Cei neprihăniți. [„Cei drepti”, KJV]. Fariseii pretindeau că sunt în stare să ajungă la neprihănire prin conformarea strictă la cerințele legii rituale. Mai târziu, Isus a arătat clar că o astfel de „neprihănire” era contrafăcută și fără de valoare în împărăția pe care El o proclama (Matei 5,20; cf. cap. 23,1-33). Dar cu ocazia aceasta, de dragul argumentației, El a admis pretenția lor subînțeleasă la neprihănire personală (Marcu 2,16.17), deoarece făcând așa El era în stare să explice motivul pentru care trebuia să servească nevoilor spirituale ale vameșilor.

De fapt, Fariseii erau uneori vinovați chiar de păcatele pe care le detestau atât de înfocat la strângătorii de biruri. Isus spunea că ei „mâncau casele văduvelor” (Matei 23,14) și scuteau pe un fiu avar de a se îngriji de părinții lui bătrâni (vezi la Marcu 7,11), dacă în felul acesta ei puteau să se îmbogățească. În felul acesta Fariseii, punând accent pe corectitudinea legală, erau prea adesea fățarnici. Pe de altă parte, vameșii, care nu ridicau pretenții de respectabilitate ritualică, erau uneori într-o poziție mai bună de a accepta învățătura lui Isus, în ciuda păcatelor lor. Vezi la Luca 18,9-14.

Marcu 2:18

18. Ucenicii lui Ioan. [Întrebarea despre post, Marcu 2,18-22 = Matei 9,14-17 = Luca 5,33-39. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 219; cu privire la parabole p. 203-207.]

Obişnuiau să postească. Probabil mai bine, „erau postind”. Fără îndoială ucenicii lui Ioan participau cel puțin în oarecare măsură la acest fel de viață abstinentă (vezi Matei 3,4), așa cum este dovedit de postirea lor. Pare a fi clar că ei, de fapt, posteau chiar în timpul când au adus chestiunea la Isus.

Un vechi tratat iudaic despre post din secolul I d.Hr., Megillath Ta’anith, menționează iudei care pe vremea aceea posteau în ziua a doua și în ziua a cincea a săptămânii, adică luna și joia (vezi Luca 18,12). Deși tradiția iudaică atribuie datina aceasta istorisirii că Moise a început postul său de 40 de zile de la Muntele Sinai (vezi Exod 34,28) într-o zi de joi și l-a terminat într-o zi de luni, pare probabil că ținerea acestor două zile ca zile de post au apărut de fapt din dorința de a le ține cât mai departe cu putință de Sabat și în același timp de a nu le avea prea aproape una de alta. Vezi Strack și Billerbeck, Kommentar zum Neuen Testament, vol. 2, p. 241-243.

Strack și Billerbeck, autorități de frunte cu privire la iudaismul antic, arată că motivele care stăteau în spatele acestor posturi de două ori pe săptămână nu sunt atât de clare, dar pare probabil că ele au apărut dintr-o dorință din partea unor oameni deosebit de zeloși pentru a face ispășire pentru starea lumească a națiunii, care, își dădeau ei seama, aducea repede distrugerea ei. În general, la iudeii din vechime, postul era ținut de unele persoane pentru a îndrepta vreo greșală, sau pentru a sigura răspunsul favorabil la o rugăciune, sau pentru împlinirea unei dorințe. Într-adevăr, mulți par să fi postit deoarece credeau că un astfel de fapt câștiga un merit special pentru ei înaintea lui Dumnezeu.

Astfel de folosiri ale postului se sprijineau, natural, pe o greșită concepție a caracterului lui Dumnezeu și a naturii neprihănirii. Prea adesea postul degenera într-un mijloc de dreptate prin fapte prin care oamenii nădăjduiau să îmblânzească un Dumnezeu auster și să câștige favoarea Lui, indiferent de inimile lor. Cu secole înainte de vremea lui Isus, profeții denunțaseră astfel de idei, declarând că Dumnezeu ajunsese să aibă scârbă de posturile lui Israel și de alte deprinderi religioase (Isaia 58,3-5; Zaharia 7,5-6).

Sunt timpuri când creștinii au nevoie de agerime de minte și de judecată discriminatorie: s-ar putea ca ei să aibă de luat decizii importante sau s-ar putea să aibă nevoie să înțeleagă mai bine voia lui Dumnezeu. În astfel de împrejurări postul s-ar putea dovedi o mare binecuvântare. Un astfel de post s-ar putea să nu însemne în mod necesar o completă abținere de la mâncare, ci o dietă limitată la simplele lucruri esențiale pentru menținerea sănătății și a vigorii. Creștinul, ca și Daniel, s-ar putea abține de la folosirea de „pâine bună” [„pâine plăcută”] (Daniel 10,3). Dumnezeu nu este onorat și experiența creștină a cuiva nu este promovată de nici-o practică care slăbește trupul și pune în primejdie sănătatea. Vezi Matei 6,16.

Ei au venit și au zis. Cei desemnați aici nu sunt clar identificați și nici Evanghelia după Luca nu este mai clară în privința aceasta (vezi Luca 5,33). Totuși, Matei afirmă precis că ucenicii lui Ioan Botezătorul au fost aceia care au asaltat pe Isus cu întrebarea privitoare la post (Matei 9,14).

Potrivit cu cronologia ipotetică adoptată în acest comentariu, Ioan fusese întemnițat pe la începutul primăverii acestui an, anul 29 d.Hr. și probabil a fost executat la scurt timp înainte de Paștele anului 30 d.Hr. (vezi la Matei 4,12; Marcu 6,14-29; Luca 3,19.20). Ucenicii lui au pus întrebarea despre post probabil nu cu mult mai mult decât câteva luni înainte ca el să fi murit.

Ucenicii Tăi nu postesc. În felul acesta cărturarii pare că nădăjduiau să înstrăineze grupul în rapidă creștere al ucenicilor de Învățătorul lor.

Marcu 2:19

19. Nuntașii. [„Copiii odăii de nuntă”, KJV: „Fiii nunții”, G. Gal.]. Un idiom contemporan iudaic pentru oaspeții de nuntă. Comparația pe care o folosește aici Isus își are rădăcinile în profeția VT, unde legătura lui Iehova cu poporul Său este descrisă ca aceea a mirelui cu mireasa (Isaia 62,5; cf. Osea 1,2). Ioan deja folosisese aceeași figură pentru a explica legătura sa cu Mesia (cap. 3,25-30), cu o ocazie anterioară când conducătorii căutaseră să înfigă o pană despicătoare de rivalitate între Ioan și Isus, probabil cam cu un an mai înainte de ocazia acesta. Pare semnificativ deci, că Isus a folosit această scurtă figură în prezența ucenicilor lui Ioan Botezătorul.

În nici un amănunt Isus nu s-a abătut de la cerințele religioase pe care El Însuși le impusese lui Israel prin Moise. Disputa dintre Sine și Farisei se concentra pe tradițiile bătrânilor, „poverile grele” care erau „cu anevoie de purtat” (Matei 23,4). Aceste cerințe tradiționale fuseseră ridicate la o poziție de așa onoare și importanță încât uneori le era îngăduit chiar să contracareze adevăratul spirit al legii lui Moise (cap. 15,3-6; cf. DA 395). În felul acesta forma de religie pe care cărturarii și Fariseii căutau să o impună poporului făcea ca închinarea lor lui Dumnezeu să fie „zadarnică” [„degeaba”] și fără sens (Marcu 7,7). Vezi la Matei 23,2.3.

Ceea ce expunea acum Isus, în trei parabole scurte, era incompatibilitatea învățăturilor Sale cu acelea ale cărturarilor. Ucenicii lui Ioan, deși se presupune că acceptau pe Hristos ca Mesia (vezi Ioan 1,35-37), cu toate acestea aveau cel puțin la unele rânduri rituale impuse de cărturari și Farisei (Marcu 2,18). În parabola nuntașilor, „copiii odăii de nuntă”, Hristos îi apăra pe proprii Săi ucenici contra acuzației că nu se conformează și ei tradiției. El lăsa să se înțeleagă că practicile rituale trebuiau să fie subordonate preocupărilor de importanță mai înaltă. Apoi prin exemplele cu vinul cel nou (v. 22) și cu haina cea nouă (v. 21), Isus a dezvoltat mai departe principiul fundamental implicat – diferența ireconciliabilă dintre învățăturile noi și cele vechi. Aici El explică pentru ce considera ostenelile rituale rabinice ca fără de valoare. Luată la oalaltă, aceste trei parabole erau menite să arate clar ucenicilor lui Ioan Botezătorul că dacă ei credeau cu adevărat învățăturile învățătorului lor, le-ar fi permis și pe ale Lui.

Nu pot posti. Ar fi fost o insultă pentru mireasă și mire dacă nuntașii ar fi avut o înfățișare de jale, ar fi fost morocănoși și ar fi refuzat să ia parte la ospățul nunții.

Marcu 2:20

20. Vor veni zile. Aici pentru prima dată Hristos a lăsat să se înțeleagă în mod public că El urma cândva să fie luat de la ucenicii Săi, ca un mire luat cu forța de la festivitățile nunții. Cu mai mult de un an mai înainte de aceasta îi spusese lui Nicodim în particular că El urma să fie „înălțat” (Ioan 3,14).

Va fi luat. Gr. apairo, „a înălța”, „a aduce”. În contextul prezent cuvântul poate lăsa să se înțeleagă o separare forțată și chinuitoare, așa cum a fost cu adevărat la moartea violentă a lui Isus.

El a fost „luat” de la ei la cruce și redat lor după înviere.

Marcu 2:21

21. Nimeni nu coase. Vezi la Luca 5,36. În această metaforă extinsă sau scurtă parabolă, Hristos arată lipsa înțelepciunii de a încerca să peticească mantaua veche a iudaismului cu țesătura nouă a învățăturilor Lui.

Petic. Învățăturile lui Isus nu erau doar un petic care să fie aplicat la sistemul religios iudaic, care era uzat.

Nou. Gr. agnaphos, „nedărăcit”, de unde „nou”, aici însemnând „neînălbit” sau „neintrat la apă”.

Haină veche. Aici iudaismul este comparat cu o manta uzată, o manta care a ajuns nefolositoare și este pe punctul de a se renunța la ea. Spiritul original al religiei iudaice fusese de multă vreme pierdut de majoritatea acelor care aderaseră la ea și în locul ei crescuse un sistem de forme. Prin folosirea acestei ilustrații Hristos se străduia să explice ucenicilor lui Ioan Botezătorul zădărnicia faptului de a încerca să combine vestea cea bună a împărăției cerului cu ritualurile uzate ale tradiției iudaice.

Mai rea ruptură se face. Adică, când primul veșmânt se udă după aplicarea petecului. Ceea ce era menit să cârpească vechea manta servește numai să facă defectele ei mai evidente.

Marcu 2:22

22. Vin nou. Vezi la Luca 5,39. Prin „vin nou” se înțelege vin în care forțele fermentației nu și-au început lucrarea sau în care lucrarea a început, dar nu a fost terminată. Reprezentarea Evangheliei prin „vin nou” și lucrarea ei prin procesul fermentației seamănă în esență cu parabola aluatului, dar scoate în evidență un rezultat diferit (vezi Matei 13,33). „Vinul nou” reprezintă adevărul vital al lui Dumnezeu care lucrează în inima oamenilor.

Burdufuri. În vechime, acestea erau burdufuri de vin, care erau din piei de oaie sau de capră, la care pielea picioarelor era cusută laolaltă, gâtul servind ca gură a burdufului. Burdufurile vechi și-au pierdut elasticitatea originală și s-au uscat și întărit. Aceasta era starea iudaismului pe vremea lui Hristos.

Sparge burdufurile. Învățăturile revoluționare ale lui Isus nu puteau să fie reconciliate cu dogmele reacționare ale iudaismului. Orice efort de a include creștinismul în formele moarte ale iudaismului, adică, de a uni pe cele două forțând creștinismul să ia forma lui și să fie împăcat cu el, s-ar fi dovedit zadarnic. Isus învăța că principiile împărăției cerului aplicate la sufletele oamenilor urma să ducă la realizarea acelor principii în vieți de religie activă, radiantă (vezi la Matei 5,2)

Vinul se varsă. Încercarea de a uni noul cu vechiul urma să aibă drept rezultat o îndoită distrugere. „Vinul” Evangheliei urma să fie „vărsat” și „burdufurile” iudaismului „prăpădite”.

Burdufuri noi. Probabil sau o referire la oamenii gata de a primi Evanghelia sau noul tip de organizare bisericească prin care Evanghelia urma să fie promovată.

Marcu 2:23

23. S-a întâmplat că. [Smulgerea de cereale în Sabat, Marcu 2,23-28 = Matei 12,1-8 = Luca 6,1-5. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 218.] Acest incident a avut probabil loc într-o zi de Sabat către sfârșitul primăverii anului 29 d.Hr., întrucât el este grupat cu evenimentele acelei perioade de timp.

Prin lanurile de grâu. Sau „pe lângă lanurile de grâu”. Fără îndoială ucenicii nu umblau prin grâu, călcându-l în picioare, ci pe o cărare care trecea prin lanurile de grâu.

Într-o zi de Sabat. Întrucât Fariseii nu făceau nici-o obiecție cu privire la distanța străbătută, ar părea că ea nu era mai mult decât o călătorie în zi de Sabat, și anume cam 2/3 dintr-o milă (vezi p. 50).

De grâu. Literal, „de cereale”, în cazul acesta este aproape sigur că era grâu sau orz. Luca (vezi 6,1) adaugă că ucenicii au început să frece în palmele lor orz sau grâu pentru a înlătura pleava.

Marcu 2:24

24. Fariseii i-au zis. Aceasta este a patra întâlnire relatată cu cărturarii și Fariseii după începutul lucrării Lui în Galileea (vezi v. 6,16.18; vezi la Luca 6,6).

Nu este îngăduit. În orice altă zi a săptămânii în afară de Sabat acțiunea ucenicilor ar fi trecut nediscuțată, deoarece legea VT prevedea în mod specific că o persoană flămândă putea să mănânce din fructele sau cerealele dintr-un ogor în timp ce trecea pe acolo (vezi la Deuteronom 23,24.25).

Aprobarea din partea lui Hristos aici a faptelor ucenicilor și propriile Lui acte de vindecare în ziua de Sabat sunt adesea greșit înțelese de scriitorii moderni ca dovadă că El nici nu ținea personal și nici nu învăța pe ucenicii Săi să țină legile și rânduielile VT cu privire la păzirea Sabatului. Unii, de asemenea, susțin că poziția pe care Hristos a luat-o cu privire la aceste chestiuni trebuie să fie interpretată ca o lepădare din partea Lui a poruncii a patra. Realitatea este că Isus adera personal la cerințele legii lui Moise și ale Decalogului în fiecare aspect și învăța pe urmașii Lui să facă același lucru. El a afirmat de repetate ori natura veșnic obligatorie a Legii morale (vezi la Matei 5,17.18; Ioan 15,10; etc.) și recunoștea, de asemenea, valabilitatea legii rituale a lui Moise ca aplicabilă iudeilor la data aceea (vezi la Matei 23,3). Isus, natural, era iudeu.

Dar în cursul lucrării Lui pe pământ Hristos a fost în conflict cu conducătorii iudei cu privire la valabilitatea legilor făcute de oameni și a tradițiilor (vezi la Marcu 7,2.3.8). Față de acele cerințe pe care aparent mulți din contemporanii Săi ajunseseră să le privească mai esențiale pentru evlavie decât legile lui Moise și Decalogul, Hristos a luat o poziție de opoziție fără compromis (vezi la cap. 2,19). Examinarea cea mai superficială a multora din aceste cereri face evidentă absurditatea lor și, cu toate acestea, Fariseii învățau cu strășnicie că mântuirea urma să fie obținută prin ținerea riguroasă a tuturor acestor rânduieli. Viața unui iudeu evlavios tindea să devină un nesfârșit și zadarnic efort de a evita întinarea ceremonială, la care se ajungea când cel mai mic amănunt al acestor cerințe pur omenești ar fi putut să fie trecut cu vederea din neatenție. Sistemul acesta de neprihănire prin fapte era în conflict de moarte cu neprihănirea prin credință.

Mișna înșiră 39 de tipuri de muncă principale sau majore interzise în ziua de Sabat (Shabbath 7.2, ed. Socino a Talmudului, p. 348,349). Primele unsprezece erau faze care duceau la producerea și pregătirea pâinii: semănatul, seceratul, legatul snopilor, treieratul, culesul viei, frământatul și coptul. Următoarele douăsprezece se aplică la faze asemănătoare în pregătirea îmbrăcămintei, de la tunderea oilor până la cusutul propriu-zis al hainelor. Acestea sunt urmate de șapte pași ai pregătirii unei căprioare pentru a fi folosită ca hrană sau pentru piele. Restul lucrurilor trecute pe listă au de-a face cu scrisul, construitul de case, aprinderea și stingerea focului și transportarea de articole de la un loc la altul.

Aceste reglementări generale erau explicate mai departe în amănunt. Pe lângă aceste reglementări majore erau și nenumărate prevederi cu privire la ținerea Sabatului. Cea mai cunoscută este așa numitul „drum de ziua Sabatului” de două mii de coți – oarecum mai mic de 2/3 dintr-o milă (vezi p. 50). Era de asemenea considerată ca o călcare a Sabatului fapta de a privi într-o oglindă fixată în perete (Shabbath 149a, ed. Socino a Talmudului, p. 759) sau chiar aprinderea unei lumânări. Totuși aceeași reglementare permitea ca un ou ouat în Sabat să fie vândut unei persoane dintre Neamuri și cineva dintre Neamuri să fie angajat pe plată pentru a aprinde o lumânare sau focul. Era socotit ca neîngăduit să expectorezi pe pământ ca nu cumva un fir de iarbă să fie irigat. Nu era îngăduit să porți o batistă în Sabat afară de cazul că un capăt al ei era cusut de propria haină a purtătorului – caz în care, din punct de vedere tehnic nu mai era o batistă, ci o parte din haină. La fel, reglementarea cu privire la distanța pe care un om avea voie să o parcurgă în ziua de

Sabat, ascunzând cantități de mâncare la intervale corespunzătoare pe drumul pe care urma să-l facă. Din punct de vedere tehnic, locul unde se găsea hrana putea fi considerat ca un alt „cămin” al proprietarului. De la fiecare ascunzătoare de hrană era atunci posibil să facă încă un drum de Sabat, până la următoarea ascunzătoare. Acestea erau doar câteva din „poverile grele și cu anevoie de purtat (Matei 23,4) care fuseseră puse asupra iudeilor evlavioși de pe vremea lui Hristos.

În felul acesta, strecurând țăntarul și înghițind cămila, Fariseii foloseau fără încetare litera unor legi născocite de om pentru a nimici spiritul Legii lui Dumnezeu. Sabatul, intenționat la origine să dea omului un prilej să-L cunoască pe Făcătorul Său printr-o cercetare a lucrurilor pe care le făcuse El și să cugete la iubirea și bunătatea Lui, devenise în schimb o amintire a caracterului egoist și arbitrar al Fariseului și cărturarului. El reprezenta în mod greșit caracterul lui Dumnezeu, zugrăvinduo-L ca un tiran.

Natura face cunoscută înțelepciunea, puterea și iubirea lui Dumnezeu și tocmai în direcția acestor lucruri Sabatul era menit să îndrume atenția omului, ca nu cumva omul să ajungă atât de absorbit de activitățile personale încât să uite de Acela care i-a dat ființa și care în chip constant exercită putere divină pentru fericirea și buna lui stare. Problema pe care unii din creștinii moderni o găsesc în determinarea a ceea ce poate și ceea ce nu poate să fie corespunzător ca activitate de Sabat este ușor rezolvată odată ce scopul Sabatului este clar în minte. Orice ne atrage mai aproape de Dumnezeu, ne ajută să înțelegem mai bine voia Lui față de noi și felul Său de purtare față de noi și ne conduce să conlucrăm mai bine cu El în propria noastră viață și să contribuim la fericirea și binele altora – aceasta este adevărata ținere a Sabatului (vezi la Isaia 58,13; Marcu 2,27.28).

Marcu 2:25

25. Oare n-ați citit? Isus lasă să se înțeleagă că, în studierea Scripturilor, ei nu sesizaseră învățătura cuprinsă în incidentul pe care urma să-l relateze.

Când a fost nevoie. Legile și lucrurile sacre aparținând sanctuarului fuseseră rânduite pentru binele omului și, dacă acestea urmau ca vreodată să vină în conflict cu interesele supreme ale lui, cu ceea ce era absolut necesar pentru el, ele trebuia să fie subordonate.

Marcu 2:26

26. Casa lui Dumnezeu. La data incidentului amintit aici, Templul încă nu fusese construit. „Casa lui Dumnezeu” încă mai consta numai dintr-un cort, aflat la data aceea la Nob.

Abiatar. Abiatar era fiul lui Ahimelec, care era marele preot titular la data când a avut loc acest incident (vezi 1 Samuel 21,1.6). Cuvintele lui Isus par să sugereze că Abiatar era supleant al tatălui său vârstnic și în felul acesta îndeplinea de fapt, cel puțin în parte, unele din funcțiile slujbei de mare preot chiar în cursul vieții acestuia și sub supravegherea lui. Când Ahimelec a fost ucis, Abiatar a fugit la David, ducând cu el efodul sacru, simbol al slujbei de mare preot (1 Samuel 22,20). O situație similară domnea pe vremea lui Hristos, când Caiafa era mare preot, dar Ana era recunoscut de toți ca fiind un fel de mare preot emerit (vezi Fapte 4,6; vezi la Luca 3,2).

Pâinile pentru punerea înaintea Domnului. Vezi la Exod 25,30. Regulile elaborate pentru pregătirea și folosirea „pâinii prezenței” o distingeau ca sfântă. Pâinea veche, luată de pe masa punerii înainte din sfânta, urma să fie consumată de preoți în cuprinsul sacru al sanctuarului (vezi la Levitic 24,5-8).

Nu este îngăduit să le mănânce. Nimeni în afară de preoți nu putea să mănânce pâinea consacrată (vezi Levitic 24,9).

Marcu 2:27

27. Sabatul. Vezi la Geneza 2,1-3; Exod 20,2-11.

Pentru. Literal, „în favoarea”.

Om. Gr. „anthropos”, literal, „o persoană”, un termen generic incluzând bărbați, femei și copii (vezi la cap. 6,44). „Oamenii” ar reflecta mai precis sensul lui anthropos. Sabatul era menit și rânduit de un Creator iubitor pentru binele omenirii. Numai prin forțarea cea mai fantastică a raționamentului o persoană putea să

considera Sabatul ca fiind „contra” omului în orice privință (vezi la Coloseni 2,14).

Nu omul pentru Sabat. Dumnezeu nu a creat pe om pentru că avea un Sabat și avea nevoie de cineva care să-l țină, ci, un Creator Atotînțelept știa că omul, făptura mâinilor Sale, avea nevoie de creștere morală și spirituală pentru dezvoltarea caracterului. El avea nevoie de timp în care propriile sale interese și ocupații să fie subordonate unei studieri a caracterului și voinii lui Dumnezeu așa cum au fost descoperite în natură și apoi în revelație. Sabatul zilei a șaptea era rânduit de Dumnezeu pentru a împlini nevoia aceasta. A falsifica în vreun fel oarecare specificările Creatorului cu privire la când și cum să fie ținută ziua înseamnă a tăgădui că Dumnezeu cunoaște ce este cel mai bine pentru făpturile mâinilor Sale.

Dumnezeu a rânduit ca Sabatul să fie o binecuvântare, nu o povară, și este în interesul omului și nu în dauna lui să-l țină. El era menit să sporească fericirea lui, nu să-i producă o greutate. Păzirea Sabatului nu constă esențial din amănunțita ținere a anumitor formalități și în abținerea de la anumite ocupații; a-l privi în lumina aceasta înseamnă a pierde complet adevăratul spirit și adevăratele scopuri ale ținerii Sabatului și a te deda la căutarea neprihănită pe fapte. Noi ne abținem de la anumite lucrări, de la anumite ocupații, de la anumite subiecte de gândire și conversație, nu pentru că făcând așa credem că vom câștiga favoarea înaintea lui Dumnezeu. Noi ne abținem de la aceste lucruri pentru ca să putem devota timpul, puterile noastre și gândul nostru la alte ocupații care vor spori cunoașterea noastră despre Dumnezeu, a aprecierii bunătății Sale, a capacității noastre de a conlucra cu El și a destoiniciei noastre de a-L servi pe El și pe semenii noștri pe deplin. Păzirea Sabatului care constă numai sau mai ales în aspectul negativ de a nu face anumite lucruri, nu este deloc păzire a Sabatului; numai atunci când este practicat aspectul pozitiv al păzirii Sabatului putem nădăjdui să obținem din păzirea lui folosul rânduit de un Creator înțelept și iubitor. Vezi la Isaia 58,13.

Mulțimea de cerințe ale rabinilor în privința ținerii meticuloase a Sabatului era bazată pe concepția că Sabatul era de mai mare importanță înaintea lui Dumnezeu decât omul însuși. Potrivit cu raționamentul aparent al acestor tâlcuitori orbi ai Legii divine, omul fusese făcut pentru Sabat – făcut să-l țină în chip mecanic. Rabinii redusese Sabatul la o absurditate prin distincția lor rigidă și fără noimă dintre ceea ce se putea și ceea ce nu se putea face în ziua aceea (vezi la v. 24). Ei scoteau în evidență aspectul negativ al ținerii Sabatului – abținerea de la anumite lucruri. Formele religiei erau prezentate ca substanța ei.

Marcu 2:28

28. Așa că. După ce a atras atenția la scopul Sabatului (v. 27), Hristos îndreaptă atenția la Autorul lui și în felul acesta la propriul Său drept de a determina cum să fie realizat cel mai bine acel scop.

Fiul omului. Vezi la Matei 1,1; Marcu 2,10; vezi nota adițională la Ioan 1.

Domn. Mântuitorul Însuși are dreptul de a determina ce este corespunzător pentru acea zi; în consecință, Fariseii își depășeau prerogativele (vezi v. 24). Biserica n-are dreptul să împovăreze Sabatul cu restricții apăsătoare – cum făceau iudeii – sau să încerce să transfere sfințenia lui de la o zi la altă zi. Amândouă sunt mijloace ale celui rău menite să amăgească pe oameni și să-i îndepărteze de la adevăratul spirit al păzirii Sabatului. Omul nu are dreptul să falsifice ziua aleasă de Dumnezeu, fie că este Fariseu sau creștin.

Chiar și. [„La fel și”, KJV]. Întregul șir al raționamentului lui Hristos expus înaintea Fariseilor batjocoritori este prezentat mai clar în raportul dat de Matei, după cum urmează: 1) nevoia omenească este de mai mare importanță decât cerințele rituale sau tradițiile omenești (vezi Matei 12,3.4); 2) munca depusă în legătură cu serviciul la Templu este în conformitate cu cerințele zilei de Sabat (vezi v. 5); 3) Hristos este mai mare decât Templul (vezi v. 6) sau decât ziua de Sabat (vezi v. 8).

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

1–12 DA 262–271

3–5 3T 168

5 COL 125; MH 174; 6T 232

5–11 6T 234

6 8T 202

7 DA 269; MH 76

10 DA 270

12 DA 269; MH 77

14–22 DA 272–280

17 COL 58; FE 252; TM 230, 351; 2T 74; 3T 49; 4T 42; 5T 219

20 DA 277

27 1T 533; 2T 582; 4T 247

27, 28 DA 285, 288

28 GC 447

Marcu 3:1

1. Isus a intrat din nou. [Omul cu mâna uscată, Marcu 3,1-6 = Matei 12,9-14 = Luca 6,6-11. Comentariu major: Marcu și Luca. Vezi harta p. 218; în ce privește minunile p. 208-213]. Acesta pare să nu fie același Sabat ca acela menționat în capitolul 2,23. Este menționat aici ca o altă ocazie în care cărturarii și Fariseii se opuneau atitudinii lui Isus față de Sabat.

Un om cu mâna uscată. Sau, „având mâna uscată”. Textul grec arată că uscarea mâinii se datora unui accident sau rezultatelor bolii și nu unui defect congenital.

Marcu 3:2

2. Ei pândeau. Vezi la Luca 6,7. Este clar că Fariseii sunt intenționați aici (vezi Marcu 3,6).

Marcu 3:4

4. Viața. Gr. psuche (vezi la Matei 10,28).

Ei tăceau. Tăcerea lor ursuză era o admitere a înfrângerii. Întâlnirile anterioare cu Isus îi învățaseră că nimic nu se câștiga prin provocarea Lui publică, deoarece El întotdeauna izbutise să întoarcă propriile lor argumente contra lor în așa fel încât să descopere adevărul și să facă evident poporului că poziția rabinică era discutabilă.

Marcu 3:5

5. Cu mânie. S-a spus adesea că singura mânie fără de păcat este mânia contra păcatului. Dumnezeu urăște păcatul, dar iubește pe păcătos. Muritori supuși greșelii fac prea adesea greșeala de a-l urî pe păcătos și a iubi păcatul. Mânia contra răului, ca rău, fără de dorință sau intenție rea față de alții, poate fi considerată cu siguranță o trăsătură laudabilă a caracterului.

Mâhnit. Numai Marcu relatează sentimentele personale ale lui Isus. El era „mâhnit” din cauză că conducătorii iudei se foloseau de înaltele lor funcții și poziții pentru a denatura caracterul și cererile lui Dumnezeu. Fără îndoială El era „mâhnit” și datorită rezultatelor pe care aceasta urmau să le aibă asupra acestor conducători personal și asupra acelor care urmau ideile lor înșelătoare. Textul grec lasă să se înțeleagă că reacția inițială de mânie a lui Isus a fost numai momentană, dar preocuparea Sa pentru acești copii ignoranți, înstrăinați de Părintele lor ceresc și interpretând greșit iubirea Lui, a continuat pentru ei.

Marcu 3:6

6. Îndată. S-ar putea poate deduce din aceasta că Fariseii s-au retras din sinagogă imediat, chiar

înainte de încheierea serviciului.

Irodianii. Irodianii erau un partid politic care favoriza casa lui Irod (vezi p. 54). În mod normal, Fariseii îl urau pe Irod și tot ce reprezenta el (vezi p. 41). Faptul că ei căutau acum ajutorul dușmanilor lor declarați este o dovadă că nu mai erau în stare să găsească mijloace de a-L aduce la tăcere pe Isus (vezi la Matei 22,16). Poate că Fariseii nădăjduiau că Irod urma să fie dispus să-L pună la închisoare pe Isus așa cum făcuse cu Ioan Botezătorul cu câteva luni mai înainte (vezi la Matei 4,12; Luca 3,20). Unii au sugerat că acest incident se poate să fi avut loc în cetatea Sepforis, capitala lui Irod, la vreo patru mile spre nord de Nazaret.

Marcu 3:7

7. S-a dus. [„S-a retras, KJV]. [Popularitatea lui Isus, Marcu 3,7-12 = Matei 12: 15-21. Comentariu major: Marcu]. Evanghelia după Marcu notează de repetate ori că Isus se muta dintr-un loc în altul pentru a scăpa de popularitatea sau de opoziția inoportună (vezi cap. 1,45; 7,24; etc.). Retragerea Lui de aici era evident determinată de dorința de a evita un nou conflict cu autoritățile religioase și, poate, și cu cele politice. În acord cu aceasta, Marcu întrerupe seria incidentelor conflictuale pentru a comenta despre popularitatea în creștere a lui Isus care era însoțită proporțional de ura și opoziția în creștere a conducătorilor iudei (vezi Matei 12,15).

La mare. S-ar părea că incidentul vindecării omului cu mâna uscată a avut loc într-o cetate de interior a Galileii, poate Sepforis (vezi la v. 6). Relatările foarte strâns paralele ale scriitorilor sinoptici lasă să se înțeleagă, mai departe, că atunci când Isus a părăsit interiorul Galileii S-a dus la „marea” Galileii, poate în vecinătatea Câmpiei Ghenezaret, la sud de Capernaum. Fără îndoială, El a găsit o parte de țărm relativ retras, departe de orașe (vezi la Luca 5,1).

O mare mulțime. Vezi la Matei 5,1. Toți cei trei scriitori sinoptici menționează marile mulțimi care-L urmau acum pe Isus. Situația aceasta făcea aparentă nevoia unei organizări efective și a unui număr mai mare de martori care să-și devoteze întregul timp satisfacerii cererilor adresate lui Isus de mulțimile de oameni. Doi din cei trei scriitori ai Evangheliei atrag atenția în mod semnificativ la „marea mulțime” care-L urma pe Isus și se ținea de El, imediat înainte de numirea celor doisprezece și de Predica de pe munte (vezi la Matei 5,1; Luca 6,17).

Marcu 3:8

8. Idumea. Adică, țara Edom. Cuvântul „Idumea” apare numai aici în NT. Iosif (Antichități, XIII 9.1 [257,258]) spune că Idumea a fost cucerită de Ioan Hircanul cu vreo sută de ani înainte de Hristos și populația ei a fost constrânsă să accepte cel puțin nominal ritualurile și practicile religiei iudaice (vezi p. 33).

Tirului și Sidonului. Vezi vol. I, p. 128; vol. II, p. 67,68; vezi la Geneza 10,15. Numai Samaria lipsește în chip remarcabil din enumerarea făcută aici diferitelor districte din Palestina și vecinătatea ei.

Marcu 3:9

9. La îndemână. [„Să-L aștepte”, KJV]. Sau, „pregătită pentru El”, adică, la dispoziția Sa oricând ar avea nevoie de ea.

O corăbioară. Sau „o barcă”. Amănuntul acesta al narațiunii Evangheliei este notat numai de Marcu. Se pare că în restul lunilor lucrării galileene corăbioara pentru care Hristos a făcut acum aranjamente a fost totdeauna la îndemână când era nevoie de ea (vezi cap. 4,35.36; 6,32; 8,10.13). Poate că barca aparținea lui Petru (vezi Luca 5,3).

Norod. [„Mulțime”, KJV]. Pentru a treia oară în tot atâtea versete Marcu notează mulțimile care urmau pe Isus oriunde se ducea (vezi v. 7,8).

Marcu 3:10

10. Boli. [„Plăgi”, KJV; „Beteșuguri”, G. Gal.]. Literal, „biciuiri” sau „oprimări”. Poate aceste „plăgi” erau comparabile cu epidemiile noastre sau alte boli serioase.

Se înghesuiau. Oamenii nu erau ostili, ci zoriți, ca fiecare să i se dea ajutor în nevoia lui proprie.

Să se atingă de El. Evident cei care erau bolnavi sau stăpâniți de demoni simțeau că este ceva magic în actul acesta (vezi la cap. 5,23.28)

Marcu 3:11

11. Duhurile necurate. Vezi la cap. 1,23.

Vedeau. În textul grec, seria de verbe, „vedeau”, „cădeau”, „strigau”, indicau toate acțiune continuă sau des repetată.

Cădeau la pământ. Unii sugerează posibilitatea că demonii prin aceasta doreau să dea impresia că recunoșteau pe Isus drept conducător al lor, lăsând astfel să se înțeleagă că El era aliat cu ei. Dacă lucrurile stăteau astfel, refuzarea mărturiei lor de către Hristos devine cu atât mai semnificativă.

Fiul lui Dumnezeu. Vezi nota adițională la Ioan 1; vezi la Luca 1,35; Ioan 1,1-3.

Marcu 3:12

12. Cu tot dinadinsul. [„Aspru”, KJV]. Adică, „cu putere”, „intens”, sau „strict”.

Să. [„Ca să”, KJV]. Adică, „pentru ca”.

Nu-L făcă cunoscut. La punctul acesta din narațiune Matei relatează în plus un citat din VT profetizând lucrarea lui Isus în slujba nevoilor oamenilor (vezi la Matei 12,20).

Marcu 3:13

13. Pe munte. [„Pe un munte”, KJV]. [Numirea celor doisprezece, Marcu 3,13-19 = Luca 6,12-16. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 218; diagrama p. 231.] Evident că în regiunea muntoasă la apus de Lacul Galileii (vezi la cap. 1,45). Lăsând pe ucenicii Săi să petreacă noaptea la picioarele muntelui (vezi DA 292), Isus Însuși a petrecut toată noaptea în rugăciune în vreun loc retras, mai sus de ei (Luca 6,12). Acum era probabil târziu în vara anului 29 d.Hr. (vezi la Matei 5,1).

Adesea Isus devota o noapte întreagă rugăciunii (vezi DA 419). De obicei, asemenea cazuri menționate de diferiți scriitori ai Evangheliei precedau puncte de hotărâre sau de criză în viața sau lucrarea Mântuitorului (vezi la cap. 1,35). El Și-a luat timp pentru meditație și rugăciune la începutul lucrării Sale (vezi la Matei 4,1). La fel, rugăciunea a marcat începutul lucrării Sale galileene și a precedat prima Lui călătorie prin târgurile și satele Galileii (vezi la Marcu 1,35). Noaptea petrecută acum în rugăciune a precedat alegerea celor doisprezece, Predica de pe munte și începutul celei de-a doua călătorii în Galileea. Rugăciunea este din nou menționată specific în legătură cu marea criză din Galileea (vezi Matei 14,22.23; cf. Ioan 5,15.66). Același lucru a fost și cu prilejul schimbării la față când Isus le-a prezentat la trei din ucenicii Săi suferințele și moartea Sa (Luca 9,28-31). Întreaga noapte de după intrarea triumfală El a devotat-o rugăciunii (vezi DA 581). Rugăciunea cea mai lungă relatată a lui Isus a precedat intrarea Sa în Grădina Ghetsemani (vezi Ioan 17). Și numai la câteva ore înainte de crucificare Isus a înălțat rugăciunea Sa cea mai plină de râvnă și agonizantă în grădină (vezi Matei 26,36-44).

A chemat la El. Pare că era o grupă mai mare de urmași din care au fost aleși cei doisprezece.

Nici unul din cei doisprezece nu a fost ales din cauza perfecțiunii fie de caracter fie de capacitate. Hristos a ales oameni care erau dispuși și capabili să învețe, al căror caracter putea să fie transformat. Toți aveau defecte de caracter când au fost chemați, dar acestea au fost înlăturate prin harul Său (cu excepția cazului lui Iuda) și în locul lor Isus a răsădit semințele scumpe ale caracterului divin care au germinat, au crescut până la maturitate și mai târziu au produs roada caracterului creștin (Galateni 5,22.23). Hristos îi ia pe oameni așa cum sunt și, dacă sunt dispuși și supuși, El îi transformă în ceea ce vrea El ca ei să fie. El așază bărbați și femei în locuri de răspundere nu pentru că îi consideră pe deplin pregătiți pentru cerințele pe care aceste poziții le au față de ei, ci pentru că, citindu-le inima, El descoperă capacități latente care, sub conducerea divină, pot fi încurajate și dezvoltate spre slava Sa și spre propășirea împărăției Sale.

Pe cine a vrut. Chemarea n-a fost întemeiată atât de mult pe dorința lor, cât pe a Lui. Mai târziu El a amintit celor doisprezece: „Nu voi M-ați ales pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi” (Ioan 15,16).

Ei au venit la El. Când El i-a invitat să vină la El, la întâia lucire a zorilor (vezi DA 292; MB 4), undeva pe creasta munților având vedere spre apele pașnice ale Galileii.

Marcu 3:14

14. A rânduit. [„A hirotonit”, KJV]. Gr. poieo, „a face”, adică „a rândui”. Deși este adevărat că Isus a „hirotonit” faptic pe cei doisprezece cu ocazia aceasta (vezi DA 296), înțelesul acesta nu este implicat în cuvântul poieo.

Doisprezece. Dovezi textuale importante pot fi citate (cf. p. 146) pentru adăugarea din Luca 6,13 „pe care i-a numit apostoli”. Nu este dat un motiv specific pentru a explica de ce au fost aleși doisprezece – nici mai mulți nici mai puțini. Cineva se gândește imediat la cei doisprezece fii ai lui Iacov, fondatorii celor douăsprezece seminții ale lui Israel. Cinci din bărbații invitați acum fuseseră ucenicii lui Isus chiar de la începutul lucrării Lui cu vreo doi ani mai înainte; aceștia erau Ioan, Andrei, Petru, Filip și Natanael sau Bartolomeu (vezi Ioan 1,40-49). Primii trei din acest grup, împreună cu fratele lui Ioan, Iacov, acceptaseră chemarea la mare cu câteva luni mai înainte de data aceasta (vezi la Luca 5,11). Mai de curând, Matei fusese adăugat la grup.

Numirea și hirotonirea celor doisprezece a fost un eveniment de însemnătate majoră în misiunea lui Isus. Ioan Botezătorul proclamase așezarea iminentă a „împărăției cerurilor” (Matei 3,2) și Isus repetase solia aceasta în timpul primei părți a lucrării Sale (vezi Matei 4,17), îndeosebi în decursul primei călătorii galileene, de curând încheiată (MB 2,3). Împărăția pe care Hristos venise să o întemeieze la prima Lui venire era împărăția harului divin (vezi la Matei 3,2; 5,2), al cărei Împărat era El. Supușii Săi erau aceia care Îl primeau și credeau în numele Lui (vezi Ioan 1,12). Inimile lor erau domeniul Lui (vezi la Luca 17,21).

Numirea celor doisprezece poate fi privită pe bună dreptate ca inaugurarea formală a împărăției harului pe care Hristos venise să o înființeze. Predica de pe munte care a urmat imediat poate fi privită atât ca momentul inaugural al lui Hristos ca Împărat al împărăției harului, cât și ca o constituție a noii împărății. La scurt timp după ținerea acestei predici Hristos, împreună cu cei doisprezece, a plecat în a doua călătorie galileeană, în care, prin învățatură și exemplu a demonstrat natura împărăției și valoarea ei pentru om.

Sunt date patru liste ale celor doisprezece, câte una de Matei (cap. 10,2-4) și Marcu și două de Luca, una în Evanghelie (cap. 6,14-14) și una în Fapte (1,13). Acesta sunt date alăturat

CEI DOISPREZECE APOSTOLI

Metoda cea mai naturală de a-i grupa pe cei doisprezece este de a-i împărți în grupe de câte doi. Când Isus i-a trimis în a treia călătorie galileeană, i-a trimis doi câte doi (vezi Marcu 6,7), frate cu frate, prieten cu prieten (DA 350). Lista lui Matei este probabil întemeiată pe gruparea aceasta, deoarece după numirea celor două perechi de frați, Petru și Andrei, și Iacov și Ioan, el înscrie restul celor doisprezece în grupe de câte doi, fiecare din cei doi fiind legați prin cuvântul „și”, în felul acesta Filip este legat cu Bartolomeu (vezi Ioan 1,45), Toma cu Matei, Iacov (fiul lui Alfeu) cu Tadeu și Simon (Cananitul) cu Iuda Iscarioteanul. În plus lista lui Matei este dată în legătură cu trimiterea celor doisprezece.

O altă grupare naturală apare când fiecare din cele patru liste este împărțită în trei grupe de câte patru fiecare. Deși ordinea celor doisprezece variază ușor de la listă la listă, totuși cei patru membri ai fiecărei grupe de felul acesta sunt constanți în cele patru liste (cu excepția grupei a patru din Fapte 1,13, unde Iuda Iscarioteanul lipsește).

Din punct de vedere omenesc cei doisprezece bărbați numiți și hirotoniți cu ocazia aceasta erau săraci și necultivați, o grupă de galileeni provinciali simpli. Disprețul cu care conducătorii iudei priveau la urmașii lui Isus în general, L-a determinat, probabil câteva săptămâni după aceasta, să spună parabola cu aluatul (vezi Matei 13,33; COL 95). Aluatul harului transformator al lui Dumnezeu își începuse deja lucrarea în inima celor doisprezece oameni nepromițători, obișnuiți și când aceștia au ieșit din perioada uceniciei lor nu mai erau neciopliți, necultivați sau neînvățați (vezi Luca 5,11). Trei din ei au devenit scriitori capabili. Ioan

era un cercetător profund. Pe cât se știe, nici unul dintre cei doisprezece nu absolvise vreo școală rabinică, și pe cât se pare nici unul nu era membru al aristocrației iudaice. Dar ca rezultat ei au fost lipsiți de prejudecățile înveterate care aproape întotdeauna îi făceau pe cărturari și pe Farisei să nu vadă cerințele lui Isus.

Să-i aibă cu Sine. [„Să fie cu El”, KJV]. Adică, să fie ucenicii Săi sau învățăcei în școala Lui și să-L ajute în lucrarea Lui. Reiese din v. 13 că erau alți „ucenici” pe care, cel puțin cu ocazia aceasta, nu i-a numit și nu i-a hirotonit ca „apostoli” (vezi la vers 13). Ca „ucenici” oamenii veneau la Hristos ca să învețe de la El; El i-a trimis ca „apostoli” să învețe pe alții. Cuvântul „apostol” este derivat din gr. apostolos, care vine de la două cuvinte apo „de la” și stello „a trimite”. Un „apostol” este deci, literal, „un trimis” (vezi la Matei 10,2). De semnarea „apostoli” i-a distins de aici înainte pe cei doisprezece „ucenici” în general, nu că cei doisprezece au încetat de a fi ucenici, dar ei au devenit, de asemenea, apostoli.

Într-un sens oarecum mai larg, Pavel se referea adesea la sine ca „apostol” (1 Corinteni 4,9; Galateni 1,1; etc.; cf. Evrei 3,1). Se pare că Pavel își întemeia pretenția lui la apostolie, însă, pe faptul că Hristos i se arătase (vezi la 1 Corinteni 15,8) și îl instruiseră (vezi Galateni 1,11.12). Cu toate acestea el vorbea despre sine atât ca „cel mai mic dintre apostoli” (1 Corinteni 15,9) și iarăși ca nefiind „cu nimic mai prejos decât apostolii aceștia nespuiși de aleși” (2 Corinteni 11,5). În altă parte el împacă aceste două idei aparent exclusive (vezi 2 Corinteni 12,11). Într-un sens și mai larg, bărbați ca Barnaba, Timotei și Sila erau și ei numiți apostoli (vezi Fapte 14,14; 1 Tesaloniceni 1,1; 2,6). Este posibil că termenul era aplicat și la orice delegat sau sol trimis de o biserică creștină ca reprezentant al ei (2 Corinteni 8,23; Filipeni 2,25).

Să propovăduiască. Aici și în versetul 15 cele două aspecte majore ale lucrării personale ale lui Hristos sunt date și ca obiective ale lucrării celor doisprezece: predicarea, pentru vindecarea sufletului; și vindecare, pentru tămăduirea trupului. Isus însuși devota mai mult timp lucrării în folosul nevoilor fizice ale omenirii decât predicării și cei doisprezece fără îndoială au urmat pilda Lui.

Marcu 3:15

15. Putere. Gr. exousia, „autoritate” (vezi la Luca 1,35).

Să scoată draci. Să fie în stare să elibereze pe oameni de posesiunea demonică, considerată în general ca incurabilă, lăsa să se înțeleagă putere asupra suferințelor mai mici. Vezi nota adițională de la cap. 1.

Marcu 3:16

16. Petru. Petru apare cel dintâi în toate cele patru liste din NT ale celor doisprezece (vezi p. 593). El a luat adesea asupra lui rolul de purtător de cuvânt pentru întregul grup (Matei 14,28; 16,16; 17,24; 26,35; etc.). La scurt timp după botezul lui Isus, Andrei a adus pe fratele său Petru la Isus, primul convertit creștin rezultând din ceea ce ar putea să fie numite eforturi laice (vezi Ioan 1,40-42). Petru, la data aceea, răspunsese la invitația de a recunoaște pe Isus ca Mesia și se unise intermitent cu Domnul în lucrarea Lui. La aproape doi ani mai târziu, probabil târziu primăvara sau devreme în vara anului 29 d.Hr. (vezi la Matei 4,12), Hristos l-a chemat de poziția de ucenic permanent, împreună cu fratele lui Andrei și partenerii lui de afaceri Iacov și Ioan (vezi Luca 5,1-11; vezi la v. 7).

Poate Petru, prin consimțământ comun, activa ca administrator al întreprinderii de pescuit pe care o conducea în asociere cu ceilalți. În orice caz ardoarea, râvna, sârguința, curajul, loialitatea, vigoarea și capacitatea de organizare fără îndoială l-au marcat pentru conducere între ucenici chiar de la început. Petru era mai ales un om de acțiune; dispoziția lui entuziastă era trăsătura lui cea mai puternică de caracter. El era un om de extreme pronunțate și personalitatea lui puternică era sursa unor distinse virtuți și serioase defecte. În el existau, unele lângă altele, trăsături de caracter diverse și contradictorii. El pare să fi fost totdeauna plin de râvnă, înflăcărat, generos, înfipt, îndrăzneț și curajos, dar prea adesea impulsiv, inconsecvent, instabil, pripit, nesigur, fălos, încrezut peste măsură și chiar nesăbuit. Într-un moment de criză putea să fie slab, laș și gata să se clatine; și nimeni nu putea spune mai dinainte care latură a caracterului și a personalității sale ar fi dominat într-un anumit moment.

Petru era născut în Betsaida Iulia (vezi Ioan 1,44), pe țărmul de nord-est al Lacului Galileea, față-n față cu Capernaumul, cetate în care se pare că s-a mutat mai târziu (vezi la Marcu 1,29). Petru și partenerii săi de pescuit Andrei, Iacov și Ioan par toți să fi fost ucenici ai lui Ioan Botezătorul (vezi Ioan 1,35-42; DA

Marcu 3:17

17. Iacov. Gr. Iakobos de la ebr. Ya'aqob, numele patriarhului Iacov (vezi la Geneza 25,26.27). Iacov este de obicei menționat înainte de fratele său Ioan, când cei doi sunt amintiți împreună, indicând că Ioan era cel mai tânăr dintre cei doi (cf. DA 292). Iacov a fost fără îndoială cel dintâi dintre cei doisprezece care a suferit moartea de martir, aproximativ în anul 44 d.Hr. (vezi la Fapte 12,1.2), în timp ce fratele său Ioan a fost ultimul care a murit din cei doisprezece, aproximativ în anul 96 d.Hr. Faptul că Iacov a fost socotit destul de important ca să fie ales de Irod Agripa pentru martiraj timpuriu lasă să se înțeleagă că el era unul din conducătorii de seamă ai bisericii din Ierusalim. Raportul NT prezintă pe Iacov la început ca un om oarecum egoist, ambițios și curajos (Marcu 10,35-41), dar mai târziu ca un conducător liniștit și capabil. Mulți au identifica pe mama lui Iacov și a lui Ioan și soția lui Zebedei ca fiind Salomea (cf. Marcu 15,40; Matei 27,56). Mai este o posibilitate, deși cam slabă, ca Salomea să fie identificată ca sora Mariei, mama lui Isus, dacă în Ioan 19,25 sunt menționate patru femei și nu trei (vezi Ioan 19,25).

Ioan. Ioan era pe cât se pare un om cu un discernământ spiritual profund, care s-a dezvoltat pe măsură ce-L vedea în Isus pe Cel care era cu totul atrăgător. Ioan nu numai că iubea pe Domnul său; el era „celălalt ucenic, pe care-l iubea Isus” (vezi Ioan 20,2; 21,7.20). Mândru din fire, plin de afirmare de sine ahtiat după onoare, impetuos, ranchiunos când era lezat și însetat de răzbunare (vezi Marcu 10,35-41; AA 540-541). Ioan s-a consacrat mai complet decât oricare alții puterii transformatoare a vieții desăvârșite a lui Isus și a ajuns să reflecte chipul Mântuitorului mai deplin decât au făcut colegii săi ucenici. Așa cum Iacov a fost cel dintâi din cei doisprezece care și-a dat viața ca martir pentru Evanghelie, tot așa Ioan a fost cel din urmă care a murit. Nu fără motiv i-a numit Isus pe Iacov și Ioan „fii tunetului” (Marcu 3,17; vezi la Luca 9,54). În acord cu tradiția creștină timpurie Ioan a servit ca pastor al bisericii din Efes și ca supraveghetor al bisericilor din toată provincia romană a Asiei în decursul ultimilor ani ai vieții sale.

Boanerges. Probabil o transliterare a unei expresii aramaice, însemnând „fii ai zgomotului” sau „fii ai mâniei” – tradusă liber „fii ai tunetului”. Temperamentul vehement, firea înflăcărată a lui Iacov și a lui Ioan era o ocazie manifestată public (vezi Luca 9,49.52-56).

Marcu 3:18

18. Andrei. Gr. Andreas, însemnând „bărbătesc”, un nume grec derivând de la aner „bărbat”. Deși unul din cei mai timpurii urmași ai lui Isus (vezi Ioan 1,35-49), Andrei nu a devenit unul din cercul intern (DA 292) și este rareori menționat în narațiunea Evangheliei. Cea mai mare parte din ceea ce cunoaștem despre el provine de la Ioan (vezi cap. 1,40.41.44; 6,8; 12,22). Matei și Luca pun pe Andrei ca al doilea din cei doisprezece ucenici probabil pentru a-l asocia cu fratele său Petru. Cu privire la antecedentele familiei lui Andrei vezi la Marcu 3,16. Andrei pare să fi fost un lucrător sânguincios, deși poate nu atât de dăruit cu calități de conducător ca fratele său. În acord cu tradiția el a fost martirizat în Grecia pe o cruce în forma literei x – ca rezultat al acestui fapt, o cruce făcută în felul acesta este cunoscută îndeobște sub numele de crucea Sf. Andrei.

Filipeni Gr. Philippos, “iubitor de cai”, ca și „Andrei”, un nume autentic grec. Filip era născut în Betsaida Iulia (vezi Ioan 1,44), aproape de capătul de nord al Lacului Galileea. Cea mai mare parte din ceea ce știm despre Filip, înainte de înălțarea la cer a lui Hristos, ne provine prin relatarea Evangheliei lui Ioan (vezi cap. 1,43-48; 6,5-7; 12,21.22; 14,8.9).

El a fost cel dintâi căruia Isus i-a zis: „Vino după Mine” (Ioan 1,43). Este caracterizat ca un sincer căutător după adevăr, dar aparent mai încet decât unii dintre ceilalți în a-L recunoaște pe Isus ca Mesia și în a aprecia însemnătatea misiunii Lui pe pământ (vezi Ioan 6,7; 14,8.9). El pare uneori că a fost nesigur cu privire la calea de acțiune (vezi Ioan 12,21.22). Totuși era zelos și, după ce L-a găsit pe Mesia, de îndată a început să aducă pe alții la El (vezi Ioan 1,45).

Bartolomeu. Literal „fiul lui Talami”, (cf. Numeri 13,22; 2 Samuel 3,3; 13,37). Natanael era probabil numele lui personal. Evangheliile sinoptice nu fac nici o mențiune despre Natanael și Evanghelia după Ioan nu spune nimic de Bartolomeu. Ioan pomenește de Natanael, împreună cu alții din cei doisprezece, într-un cadru în care se pare că numai cei doisprezece ucenici erau de față (vezi cap. 21,2). În felul acesta nu există motiv temeinic pentru a pune la îndoială faptul că cele două nume Bartolomeu și Natanael se referă la

aceeași persoană. Filip a recomandat pe prietenul său Natanael lui Isus (vezi Ioan 1,45); se pare că cei doi bărbați erau prieteni apropiați (cf. DA 293).

Matei. Marcu și Luca se referă la Matei cu numele de Levi (vezi la Marcu 2,14). Pare improbabil că Alfeu tatăl lui Matei ar trebui identificat cu Alfeu care era tatăl lui Iacov. Cei doi ucenici nu sunt asociați niciodată laolaltă în Evangheliile ca și cum ar fi fost frați, așa cum sunt Petru și Andrei, Iacov și Ioan. Matei s-a dovedit a fi un lucrător capabil. După tradiție el și-a dezvoltat puterile, după înviere, în cea mai mare parte a lucrării printre concetățenii săi și se poate să fi lucrat în Etiopia sau în ținutul Mării Negre.

Toma. Numit și Geamănul [„Didymus”] (vezi Ioan 11,16; 20,24; 21,2). Ambele nume înseamnă „geamăn”. Tradiția spune că numele dat lui era Iuda (un nume ebraic obișnuit). Tot ce se știe despre Toma este relatat în Evanghelia după Ioan (vezi cap. 11,16; 14,5; 20,24-29; 21,2). Deși s-a dovedit a fi îndoielnic și egoist uneori (vezi Ioan 20,24.25), totuși în alte ocazii a fost brav și loial (vezi (cap. 11,16). Se spune că a lucrat în Partia și Persia. O tradiție mai puțin sigură spune că Toma a fost în India și China.

În India de sud există o grupă de creștini indigeni care au fost cunoscuți de secole ca și creștini ai lui Toma. Ei au în posesia lor o versiune a narațiunii Evangheliei despre care se spune că le-a fost transmisă de apostolul Toma. Ei pretind că Toma a suferit martiraj pe o înălțime cunoscută ca muntele Sf. Toma, în apropiere de Madras. A mai fost un misionar iudeu cu numele de Toma care a lucrat în China și al cărui chip a fost păstrat în piatră împreună cu o inscripție care, tradusă liber, zice: „Toma a venit și a lucrat cu toată inima și cu mult zel. Dacă tot binele pe care l-a făcut ar trebui să fie relatat, cineva ar trebui să-și moaie condeiul în Lacul Tunting [un lac mare din China] până ce lacul va seca [pentru a avea apă îndestulătoare pentru a face cantitatea necesară de cerneală.” Acest tablou interesant al lui Toma are trăsături distinctive iudaice, dar probabil nu este acela al apostolului Toma.

Iacov. Deosebit de Iacov fiul lui Zebedei, Iacov fiul lui Alfeu. Pare să existe suficiente motive pentru a crede că el este Iacov cel menționat în Matei 27,56; Marcu 15,40; 16,1; Luca 24,10. Expresia „Iacov cel mai mic” sau literal „Iacov cel mic” (Marcu 15,40), probabil se referă la el ca atare în sensul de „Iacov cel mai tânăr” (vezi la Psalmii 115,13), sau poate expresia a fost folosită pentru că era de statură scundă.

Unii au încercat să-l identifice pe Iacov fiul lui Alfeu cu Iacov fratele Domnului (vezi Matei 13,55), dar sugestia aceasta este atât de improbabilă încât este aproape nedemnă de luat în seamă. Iacov ucenicul era un urmaș al lui Hristos cel puțin de pe vremea când au fost numiți cei doisprezece, cam prin vara anului 29 d.Hr. Dar chiar târziu, cu șase luni înainte de crucificare frații lui Isus se spune că nu credeau în El (vezi Ioan 7,5). Însuși cadrul din Matei 13,55 și Marcu 6,3 lasă să se înțeleagă că incidentul amintit acolo a avut loc cam pe timpul celei de a treia călătorii galileene, cu siguranță după alegerea celor doisprezece. Vezi la Fapte 12,17.

Tadeu. Identificat de Matei (vezi cap. 10,3) ca Tadeu. O tradiție veche, contra căreia nu a fost oferită nici-o dovadă, face pe Tadeu egal cu Iuda fiul lui Iacov (vezi Luca 6,16; Fapte 1,13). Este destul de clar din alte exemple că acest Iuda nu era fratele, ci fiul unui om numit Iacov, deși textul grec din Luca 6,16 zice simplu: „Iuda al lui Iacov”. Este aproape sigur că acest Iacov, tatăl lui Tadeu sau Iuda, nu trebuie să fie identificat cu nici un alt Iacov al NT deoarece numele acesta era foarte obișnuit (vezi la Marcu 3,17). Acolo unde Ioan (vezi cap. 14,22) se referă la acest Iuda, îl distinge clar de Iuda Iscarioteanul. Tadeu nu apare ca o persoană proeminentă în rapoartele NT așa cum se întâmplă cu cei mai mulți din ceilalți apostoli.

Simon. Numit „Cananitul” pentru a-l deosebi de Simon Petru. Cu privire la înțelesul și derivarea numelui lui Simon vezi la v. 16. Denumirea „Cananitul” nu marchează în mod necesar pe Simon ca descendent din una din națiunile cananite care populaseră țara Palestinei înainte de venirea evreilor (vezi la Geneza 10,6). Multe alte manuscrise vechi se referă la el numindu-l „Cananeanul” care înseamnă fie un locuitor al cetății Cana sau, mai probabil, un membru al unui partid patriotic iudaic cunoscut ca Zeloți (vezi Luca 6,15; p. 54; cf. DA 296).

Marcu 3:19

19. Iuda Iscarioteanul. Numele NT de Iuda este echivalent cu Iudah din VT (vezi Gen 29,35; Matei 1,2). Multe explicații au fost date numelui Iscarioteanul, dintre care cea mai probabilă este aceea că derivă de la ebraicul ish Queryyoth, însemnând „om din Cheriot”, un sat din Iudea de sud aproape de Idumea (vezi

Iosua 15,25; vezi la Marcu 3,8). Dacă identificarea aceasta a numelui Iscarioteanul este corectă, Iuda era probabil singurul din cei doisprezece care nu era născut în Galileea. El era fiul unui om cu numele Simon (vezi la Ioan 6,71).

Isus nu-l invitase pe Iuda să se atașeze grupului ucenicilor din care El îi alesese pe cei doisprezece (vezi la Marcu 3,13), dar Iuda s-a vârat cu sila între ei și a cerut un loc. Iuda credea fără îndoială că Isus este Mesia – ca și ceilalți ucenici, în termenii concepției populare iudaice cu privire la un eliberator politic de sub jugul Romei –și dorea să fie membru al cercului lăuntric al ucenicilor pentru a-și asigura o poziție superioară în „împărăția” care urma să se așeze în curând. Poate că s-a oferit de bună voie pentru funcția de trezorier, nădăjduind să fie numit în slujba aceea în noua împărăție. Totuși, Isus și-a dat seama chiar de la început că Iuda era lipsit de acele trăsături fundamentale care să-l califice să devină un apostol al împărăției care urma să fie întemeiată.

În ciuda răului latent din inima lui Iuda, el era în multe privințe mai promițător decât alții pe care îi chemase Isus. Când a fost admis ca membru în grupul celor doisprezece, Iuda nu era lipsit de nădejde. Cultivarea și dezvoltarea anumitor trăsături bune de caracter, împreună cu eliminarea trăsăturilor rele, ar fi putut să facă din el un lucrător acceptabil în lucrarea împărăției. Dar, spre deosebire de Ioan (vezi la v. 17), Iuda și-a împietrit inima față de preceptele și exemplul lui Isus. Cu toate acestea, Isus i-a dat orice încurajare și orice prilej pentru a-și dezvolta un caracter ceresc. „Trestia frântă” a caracterului lui Iuda, „feștila fumegândă” a bunelor intenții, Isus nu o rupea sau stingea (vezi la Matei 12,20).

L-a și vândut. Vezi la Luca 6,16.

Marcu 3:20

20. Au venit în casă. [„Au mers într-o casă, KJV, la v. 19]. Sau „s-au dus acasă”, probabil acasă la Petru în Capernaum (vezi la cap. 1,29). Unii au observat că Evanghelia după Marcu se ocupă în primul rând cu ceea ce a făcut Isus și nu cu învățăturile Lui. Spre deosebire de Matei care îi acordă trei capitole Predicii de pe munte, Marcu o omite în întregime, nementionând nici măcar faptul că după hirotonirea celor doisprezece, Isus a ținut cuvântarea aceea (vezi la Matei 5,1). Către sfârșitul zilei Isus și ucenicii Săi s-au înapoiat fără îndoială la Capernaum.

S-a adunat din nou poporul. [Un demonizat orb și mut; Păcatul de neiertat, Marcu 3,20-30; Matei 12,22-45 = Luca 11: 14-32. Comentariu major: Matei.]. Marcu nu menționează vindecarea demonizatului orb și mut, dar relatează numai acuzația cărturarilor că Isus scoate demonii cu puterea domnului demonilor și răspunsul Lui dat lor (vezi v. 22; DA 321). Cu privire la locul acestui incident în succesiunea cronologică și relatarea reciprocă a evenimentului din diferite Evanghelii, vezi la Matei 12,22. Ar trebui să se rețină că Marcu plasează cap. 3,20-25 în succesiune cronologică, între alegerea celor doisprezece (cap. 3,14-19) și predica de la mare (cap. 4).

Marcu 3:21

21. Rudele Lui. [„Prietenii Lui”, KJV; „Ai Săi”, G. Gal.]. Gr. hoi par autou, literal, „cei de lângă El”. Deși expresia aceasta poate indica nimic mai mult decât că persoanele menționate erau asociați apropiați ai lui Isus, există o dovadă din papirusurile grecești antice că expresia putea fi folosită ca referindu-se la rude. În felul acesta este probabil că afirmația din v. 21 anticipează incidentul din v. 31-35.

Și-a ieșit din minți. Adică, „dezechilibrat mintal”. Strânsa asemănare dintre teama aceasta a „prietenilor” lui Isus și acuzația ridicată de cărturari că Isus era aliat cu cel rău (v. 22) poate explica inserarea v. 21 ca o introducere a acuzației că Isus acționa ca un agent al lui Beelzebub (v. 22-30).

Marcu 3:22

22. Cărturarii. Vezi p. 55.

Se pogorâseră la Ierusalim. Vezi Luca 5,17. Aceștia erau probabil unii din spionii care se țineau pe urmele lui Isus în cursul lucrării Lui galileene, acționând sub ordinele date de Sinedriu (vezi la Marcu 2,6).

Este stăpânit de Beelzebul. [„Are pe Beelzebul”, KJV]. Vezi la Matei 12,24.

Marcu 3:29

29. Hule. Vezi la Matei 12,31

Vinovat de un păcat veșnic. [„Condamnare veșnică”, KJV]. Dovezile textuale favorizează (cf. p. 146) exprimarea de „păcat veșnic”.

Marcu 3:31

31. Mama și frații Lui. [Vizita mamei și a fraților lui Isus, Marcu 3,31-35 =Matei 12,46-50 = Luca 8,19-21. Comentariu major. Matei.]. Cu privire la poziția cronologică a acestui incident și la relația reciprocă a diferitelor rapoarte sinoptice vezi la Matei 12,22.46.

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

1-5 DA 286

8 DA 298; MB 4

13, 14 AA 18; DA 290

13-19 DA 290-297

14, 15 CH 557

17 AA 540; DA 295; Ed 87

20-35 DA 321-327

21 DA 321

25 5T 244

Marcu 4:1

1. Lângă mare. [Predica de la mare, Marcu 4,1-34; Matei 13,1-53; Luca 8,4-18. Comentariu major: Matei. Cu privire la parabole vezi p. 203-207.]

Marcu 4:2

2. Învățătura. [„Învățătura Sa”, KJV]. Literal, „Învățătura Sa”.

Marcu 4:13

13. Cum veți înțelege. Parabola semănătorului, semințelor și a solurilor a fost cea mai simplă dintre parabole. Înțelesul ei ar fi trebuie să fie clar pentru ucenici. Dacă ei aveau dificultăți cu aceasta ce urmau să facă cu celelalte?

Marcu 4:19

19. Poftele. De la gr. epithumia, „dor înfocat”, „tânjire” sau „dor”. Textul grec însuși nu are implicația cuvântului nostru „poftă”. „Cu dor” [gr. epithumia] dorise Isus să serbeze ultimul Paște cu cei doisprezece (vezi Luca 22,15). Dorința este ceva rău numai când este îndreptată către lucruri care sunt rele. Aici interesele lumești ca de pildă dorința după bogății face ca „dorința” să fie rea.

Marcu 4:21

21. Lumina. [„Lumânarea”, KJV; „Făclia”, G. Gal.]. Gr. luchnos, „o candelă”. Hristos a repetat parabola cu candela în diferite forme, în diferite timpuri, pentru a învăța diferite adevăruri. Când a dat-o ca parte din predica de pe munte (vezi Matei 5,14-16), a folosit-o pentru a ilustra răspunderea credincioșilor creștini de a fi o pildă în lume, de a face ca lumina lor individuală să strălucească. Aici este o ilustrație a luminii adevărului descoperită în propriile Lui învățături, mai ales prin folosirea de parabole. În Luca 11,33-36 se ilustrează perceperea și primirea individuală a adevărului.

Baniță. [„Bușel”, KJV]. Gr. modios, o măsură de capacitate mai aproape de „baniță” (9 litri) decât de

„bușel” (36,3 l.) [„obroc”] (vezi p. 50). „Lumânarea”, „banița” și „patul” erau articole care se puteau găsi în fiecare casă, făcând astfel ilustrația plastică.

Sfeșnic. Literal, „candelabru” (vezi la Matei 5,15)

Marcu 4:22

22. Nimic ascuns. Vezi la Luca 8,17.

Marcu 4:23

23. Urechi de auzit. Vezi la Matei 11,15.

Marcu 4:24

24. Ce auziți. Luca zice: „cum auziți” (cap. 8,18). Sunt unele lucruri pe care creștinul mai bine nu le-ar auzi sau vedea; sunt alte lucruri pe care este înțelept din partea lui să le audă.

Cu ce măsură. Vezi la Matei 7,2.

Marcu 4:26

26. Împărăția lui Dumnezeu. Vezi la Matei 3,2; 4,17; 5,2; Luca 4,19.

Un om aruncă sămânța. Numai Marcu relatează parabola cu sămânța care crește. Ea ilustrează același adevăr spus lui Nicodim cu privire la lucrarea Duhului Sfânt (vezi Ioan 3,8). În parabola aceasta Hristos spune că dacă seminței împărăției i se dă un prilej în viață, va produce recolta ei de bine. S-ar putea ca oamenii să nu fie în stare să explice cum are lor procesul creșterii creștine și a transformării caracterului, dar el se desfășoară.

Marcu 4:27

27. Doarme...stă treaz. [„Doarme și se trezește”, KJV; „Doarme și se scoală”, G. Gal.]. După ce a semănat sămânța, plugarul își vede de alte treburi. Dar procesul creșterii merge înainte indiferent de prezența sau de absența lui, fie că doarme sau stă treaz. El poate să cultive sau să ude sămânța când crește, dar nu o poate face să crească.

Marcu 4:28

28. Pământul. Planta crește din pământ și pământul contribuie la creșterea ei, dar planta însăși este aceea care produce roade.

Singur. [„De la sine”, KJV]. Gr. automate, „mișcat de propriul său impuls”, de la care derivă cuvântul nostru „automat”.

Spic. Adică spicul de cereale când începe să se formeze, în contrast cu spicul ajuns la maturitate.

Grâu. Mai de grabă „boabe”, „grăunte”, vezi la Romani 2,14.

Marcu 4:29

29. E coaptă roada. [„A produs”, KJV; „Rodul a dat în copt”, G. Gal.]. Adică, atunci când cerealele s-au copt.

Pune îndată. Gr. apostello, „a trimite” de la care derivă cuvântul nostru „apostol” însemnând „cineva care este trimis” (vezi la cap. 3,14). Lucrarea apostolilor este comparată în altă parte cu aceea a unor secerători (vezi Ioan 4,35-38).

Secerișul. Vezi la Matei 3,12; 13,30.

Marcu 4:30

30. Cu ce? Vezi la Matei 13,3.

Împărăția lui Dumnezeu. Vezi la Matei 3,2; 4,17; 5,2; Luca 4,19.

Vom înfățișa. [„Vom compara”, KJV]. Hristos, ca să zicem așa, consultă pe ascultători Săi. Ascultătorii Săi sunt invitați să participe la căutarea adevărului.

Marcu 4:31

31. Grăunte de muștar. Vezi la Matei 13,31.32.

Marcu 4:33

33. Multe pilde de felul acesta. Marcu se referă probabil numai la parabolele spuse cu ocazia aceasta, deși același lucru ar fi adevărat cu privire la toate parabolele lui Hristos.

După cum erau ei în stare. Hristos nu a vorbit în parabole pentru a ascunde adevărul, ci pentru a-l da la iveală.

Marcu 4:34

34. Fără pildă. [„Fără parabolă”, KJV]. Până aici Hristos Se servise rareori de parabole în învățăturile Sale. Predica de lângă mare marchează începutul învățământului Său prin parabole ca o metodă regulată de rostire a Evangheliei (vezi p. 203, 204).

Marcu 4:35

35. În aceeași zi. [Furtuna de pe lac, Marcu 4,35-41 = Matei 8,18.23-27= Luca 8,22-25. Comentariu major: Matei]. „Ziua” aceea fusese plină de întâmplări în viața lui Isus (vezi la Matei 8,18). În relatarea lui Marcu despre furtuna de pe lac el introduce amănunte dramatice ale incidentului care nu sunt menționate nici de Matei, nici de Luca.

Marcu 4:36

36. Alte corăbii. [„Alte corăbii mici”, KJV]. Acestea erau pline cu oameni care încă mai urmau plini de râvnă pe Isus (cf. DA 334).

Marcu 4:38

38. Căpătâi. [„O pernă”, KJV]. Probabil aceasta era o parte obișnuită din echipamentul corăbiei, fiind o pernă aspră de piele pentru cârmaci, care ședea în partea dindărăt a corăbiei.

Învățătorule. Literal, „învățător”.

Nu-ți pasă? Apelul lor reflectă nerăbdarea lor aproape de deznădejde.

Marcu 4:39

39. Taci. [„Pace”, KJV]. Literal, „fii tăcută”.

Fii liniștită. Literal, „fii cu botniță”. Elementele nu numai că trebuie să se liniștească dar și să rămână așa. Unii au sugerat că Isus a muștrat elementele ca și cum ar fi fost monștri dezlănțuiți.

Marcu 4:41

41. I-a apucat o mare frică. Literal, „ei s-au temut cu o mare frică”; sau mai liber, „ei erau umpluți de frică”.

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

1–20 COL 33–61

14 COL 37, 41

19 COL 51, 53; 1T 352

21 5T 84, 588; 6T 145; 8T 76

24 5T 694

26–28 CT 140–144; Ed 104–107

26–29 COL 62–69; CT 142; 6T 186

28 CG 27, 58; COL 67, 81, 82; CT 125, 252; DA 367; Ed 106; Ev 579; LS 298; MM 7; SC 67; TM 243, 506; 6T 187; 8T 327

29 COL 69; CT 144

30 AA 12

30–32 COL 76–79

35–41 DA 333–337

36–38 DA 334

39–41 DA 335

Marcu 5:1

1. Celălalt țarm. [„Cealaltă parte”, KJV]. [Demonizații din Gadara, Marcu 5,1-20 = Matei 8,28- 9,1 = Luca 8,26-39. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 219; diagrama p. 231; cu privire la miracole p. 208-213]. Din cele trei relatări ale acestei minuni cea a lui Marcu este cea mai plastică și cea a lui Matei cea mai scurtă. „Celălalt țarm” [„Cealaltă parte”] a Lacului Galileii se referă la țărmul răsăritean, în regiunea Decapole (vezi p. 46; vezi la Matei 4,25). Ziua precedentă Isus ținuse predica de lângă mare, care a constat mai ales din parabole (vezi Matei 13), undeva pe țărmul Galileii mărginindu-se cu câmpia Ghenezaret (vezi la Matei 13,1). Distanța peste lac la acest punct era de aproape 6 sau 7 mile. Tocmai la trecerea aceasta Isus liniștise furtuna (vezi la Matei 8,18). Scopul Său la trecerea de pe țărmul răsăritean dens populat la data aceea era pentru a se bucura de un scurt răgaz de odihnă față de îmbulzeala de oameni care se îngrămădeau acum în jurul Lui în măsura în care El adesea nu avea decât puțin timp sau deloc ca să mănânce sau să doarmă (vezi Marcu 3,20).

Gadarenilor. Dovezile textuale favorizează (cf. p. 146) exprimarea gherasenilor deși pot fi citate dovezi importante și pentru ghergheseni și gadareni. În Matei 8,28 dovezile favorizează gadareni, dar pot fi citate dovezi și pentru ghergheseni și gheraseni. În Luca 8,26 dovezile favorizează gheraseni, dar pot fi citate exemple și pentru ghergheseni și gadareni. Sunt evidente eforturile copiștilor și ale redactorilor de a armoniza numele din cele trei relatări. Consensul dovezilor favorizează exprimarea gherasenilor, cu considerabile dovezi pentru fiecare din cele două.

Deși nu sunt acum dovezi concludente, este considerat în general că întâlnirea lui Hristos cu demonizații gadareni a avut loc la o mică depărtare mai jos de ceea ce este acum satul Kursi, care este de obicei identificat cu vechea Gherghesa. Gadara era o cetate cam la 12 mile de vârful sudic al Lacului Galileea. Cândva ea a fost capitala ținutului Decapole (vezi la Matei 4,25; Marcu 5,20). Probabil la data aceea era cetatea principală a districtului și este posibil să fi dat districtului numele său. Cetatea Gherasa, cam la 35 mile la nord-est de Lacul Galileii, cu greu poate fi locul la care se face referire în relatarea acestei minuni. Nu este imposibil să fi fost un sat cu același nume, nu departe de Gherghesa, sau că atât Gheresa, cât și Gherghesa se referă la același sat, numit acum Kursi.

Marcu 5:2

2. Din corabie. La o mică depărtare la sud de satul Kursi (vezi la v. 1) este o faleză abruptă care coboară brusc la un țărm îngust (vezi la v. 13). Isus și ucenicii se prea poate să fi debarcat la sud de această faleză, acolo unde țărmul se lărgește și înălțimile se retrag de la lac.

Morminte. Munții din calcar din regiunea din jurul satului Kursi abundă în peșteri și încăperi săpate în stâncă. Săpate în piatra de calcar relativ moale, odăi de felul acesta erau de obicei folosite ca locuri de îngropare în Palestina din antichitate.

Un om. Matei vorbește despre doi oameni (cap. 8,28). Se pare, însă, că unul era deosebit de fioros. La fel Matei vorbește de doi oameni orbi la Ierihon (cap. 20,30), unde Marcu (cap. 10,46) și Luca (cap. 18,35) vorbesc doar de unul, probabil pentru vreun motiv asemănător. Este demn de observat că Matei, fără îndoială martor ocular al ambelor evenimente, menționează doi oameni în fiecare caz. Cu privire la deosebirile dintre diferitele rapoarte din Evangheliile ale aceluiași incident vezi nota adițională la Matei 3, nota 2. comparați cele de la Marcu 10,46; Luca 5,2; 7,3; nota adițională la Luca 7.

Un duh necurat. Cu privire la natura posesiunii demonice vezi nota adițională la capitolul 1.

Marcu 5:3

3. Morminte. Vezi la v. 2. Potrivit legii levitice un cadavru era necurat (vezi la Levitic 21,2) și această necurăție se atașa și locului de îngropare. Evident considerații de felul acesta erau fără de interes pentru demonizați.

Nimeni nu mai putea să-l țină legat. [„Nimeni nu-l putea lega”, KJV]. Afirmația lui Matei că nimeni nu putea trece pe „drumul acela” (cap. 8,28) lasă să se înțeleagă că adăpostul acestor oameni posedați de demoni nu era departe de un drum, probabil unul care ducea de-a lungul țărmului răsăritean al lacului (cf. DA 338).

Lanț. [„Lanțuri, KJV]. Gr. halusis, „un lanț”, sau „o legătură”, adesea folosit specific pentru a desemna cătușe sau fiare.

Marcu 5:4

4. Obezi. Gr. pede, „cătușe la picioare”, de la un cuvânt însemnând „picior” sau „câpătâi”.

Marcu 5:5

5. Tăindu-se. Cuprins de furie el își făcea adesea tăieturi în trup și era probabil o masă de cicatrice și răni.

Marcu 5:6

6. Când a văzut pe Isus. El și tovarășul lui se poate să se fi aflat pe pantele mai de jos ale muntelui care se lăsa abrupt în mare și în felul acesta să fi observat corăbiile apropiindu-se.

A alergat. Probabil cu intenția de a-L ataca pe Isus și pe aceia care Îl însoțeau, fără îndoială țipând sălbatic în timp ce coborau spre țărm.

I s-a închinat. La data când demonizații au venit la locul unde stătea Isus, ucenicii au fost cuprinși de groază și Mântuitorul era singur cu cei doi oameni stăpâniți de demoni (DA 337). Cumva, se părea însă că ei își dădeau slab seama că se găsea aici un Prieten, nu un vrăjmaș (vezi DA 337,338) și s-au plecat la pământ la picioarele lui Isus. Chiar prezența Lui părea adesea să impresioneze adânc chiar și pe cei mai răi vrăjmași ai Săi (vezi la Matei 21,12.13; Ioan 2,15).

Marcu 5:7

7. Ce ai cu mine? [„Ce am eu cu tine?”, KJV]. Atacarea autorității lui Hristos (vezi cap. 1,27; vezi la cap. 2,10) de fapt însemna: „Ce drept ai tu să mă încurci pe mine?” Vezi la Ioan 2,4.

Fiul. Vezi la Luca 1,35; Ioan 1,1-3.

Dumnezeului Celui Prea Înalt. Vezi Fapte 16,17; vezi la Geneza 14,18.22. S-ar părea că duhurile rele vorbeau direct prin unul din demonizații din Gadara chiar lui Hristos, pentru că Isus se adresează „duhului necurat” și nu omului însuși (vezi Marcu 5,8). În acord cu aceasta, recunoașterea lui Isus ca „Fiul Dumnezeului Celui Prea Înalt” reprezintă cunoașterea pe care o aveau duhurile, nu demonizații.

Te jur. Gr. horkizo, „a administra un jurământ cuiva”. Formularea raportului din Luca este mai puțin plastic: „Te rog” (cap. 8,28).

Chinuiești. Gr. basanizo, originar însemnând „a încerca [metalele] ca piatra de încercare”. În NT basanizo este folosit în sensul de a produce durere sau a chinui.

Marcu 5:8

8. Îi zicea. Mai degrabă, „Era zicând”. Pe când Isus era chiar în curs de a porunci duhului să iasă din om, în mod surprinzător, duhul L-a întrerupt și L-a provocat.

Marcu 5:9

9. Care-ți este numele? Nu este clar pentru ce a cerut Hristos numele duhului care-l stăpâna pe om sau, mai bine zis, pe purtătorul de cuvânt al legiunii de duhuri. S-a sugerat că aceasta era spre folosul ucenicilor, pentru ca ei să poată aprecia mai deplin mărimea minunii și să-și dea mai bine seama de natura și puterea forțelor contra cărora ei trebuiau să lupte.

Legiune. O diviziune a armatei romane care, în forță deplină, consta din aproximativ 6000 de pedestri și 700 de călăreți sau un total de aproape 6700. De obicei, însă, așa cum se întâmplă și cu oștirile moderne, legiunea nu era menținută în forță deplină. Deși folosirea de către demon a numelui legiune poate fi luată literal, nu există nici o cale de a determina numărul precis. Expresia este înțeleasă mai bine în sensul general că erau mulți demoni (vezi Luca 8,30).

Marcu 5:10

10. Îl ruga stăruitor. [„L-a rugat mult”, KJV]. Demonul sfidător a luat acum atitudinea unui solicitant rugându-L pe Isus să aibă milă. Poate se temea să nu-i fie luată viața (vezi cap. 1,24).

Din ținutul acela. Luca zice însă „în Adânc” (cap. 8,31). Cuvântul grec tradus prin „adânc” este abussos (vezi la Apocalipsa 20;1). În LXX-a la Geneza 1,2 și 7,11 abussos reprezintă cuvântul ebraic tehom tradus „adânc” [„ape”] (vezi la Geneza 1,2). În LXX-a la Iov 28,14 reprezintă „mare” și Deuteronom 8,7 și Psalmii 71,20 reprezintă „adâncurile” pământului. În Romani 10,7 „adânc”, abussos este folosit pentru a descrie locul unde sunt „morții”, mai ales cu referire la moartea lui Hristos. În Apocalipsa 9,2.11; 11,7; 17,8; 20,1.3 abussos este tradus „adânc” [„groapa fără fund”]. Folosit ca adjectiv, în limba greacă clasică înseamnă „fără fund”, „nemărginit”. Când este folosit cu privire la ființe inteligente, abussos pare să lase să se înțeleagă izolarea de alte ființe și incapacitatea de a scăpa din situație – ca un om în moarte sau închis într-o închisoare.

Marcu 5:11

11. Lângă munte. Adică, pe panta muntelui, la o oarecare depărtare de locul unde stăteau pe țarm Hristos și demonizații (vezi la Matei 8,30). Ori de câte ori erau prin părțile acelea, porcarii erau, fără îndoială, atenți la oamenii demonizați și astfel i-au văzut când s-au repezit spre Hristos, au auzit țipetele lor nepământești și au fost martori la transformarea măreață care a avut loc în înfățișarea lor.

Porci. Deși unii iudei creșteau porci pentru câștig, nu există nici o dovadă că stăpânii acelei anumite turme de porci erau iudei. Cu siguranță, însă, ei erau absorbiți în afaceri și profit, uitând de cele spirituale.

Marcu 5:12

12. Dracii L-au rugat. Vezi la v. 10.

Trimite-ne. Era scopul lui Satana să-i îndrepte pe oamenii din această regiune contra Mântuitorului făcând să pară că El era răspunzător de nimicirea averii lor. Rezultatul imediat părea să justifice relele așteptări ale celui rău. Dar lucrarea oamenilor transformați, care mai înainte fuseseră cunoscuți prin district ca demonizați, împreună cu vestea despre turma de porci care a pierit în mare pentru a confirma istorisirea lor, au servit așa cum nimic altceva nu ar fi putut face pentru a-i întoarce pe oamenii din regiune la Isus (vezi la v. 19.20).

Marcu 5:13

13. Le-a dat voie. Comparați experiența lui Iov (Iov 1,12; 2,6); propunerea care a adus pagubă lui Iov a fost făcută de cel rău și Dumnezeu doar a consimțit la ea, dar a dirijat totul pentru folosul și încurajarea creștinilor în decursul veacurilor.

De pe râpă. [„În jos pe un loc râpos”, KJV]. Literal, „în jos în prăpastie”. La o mică depărtare la sud de satul Kursi, locul socotit a fi fost vechea Gherghesa (vezi la v. 1), există o faleză abruptă, unde munții se coboară până la marginea apei, singurul loc de felul acesta de pe întreaga coastă. Înclinarea este atât de abruptă încât ar putea fi numită un țarm stâncos, deși nu de tipul care să atârne în afară. La picioarele acestei prăpastii țarmul este atât de îngust încât porcii n-ar fi putut să se oprească din alergarea lor impetuoasă.

Înecat. [„Scufundat”, KJV]. Gr. pnigo, „a se sufoca”, sau „a se sugruma”; folosit aici în sensul de „a fi înecat”.

Marcu 5:14

14. Prin satele vecine. Literal, „în țara plugarilor”, în contrast cu „țară”, însemnând întreaga regiune (vezi v. 10). În drumul lor spre satul Gherghesa, probabil la mică distanță la nord de prăpastie (vezi la v. 13) se putea aștepta ca porcii să le vestească tuturor celor pe care îi întâlneau ceea ce se petrecuse.

Marcu 5:15

15. Șezând jos. Evident liniștit, relaxat și odihnindu-se – un mare contrast cu starea agitată în care veniseră la Isus cu scurt timp mai înainte.

Îmbrăcat. În armonie cu principiul de obicei amintit sub numele de „economia miracolului”, care pur și simplu înseamnă că Dumnezeu nu săvârșește de obicei minuni acolo unde rezultatul poate fi obținut prin mijloace mai naturale și de obicei El personal nu face ceea ce s-ar putea realiza prin efort omenesc, este improbabil ca îmbrăcămintea pe care acești oameni o purtau acum să fi fost procurată în chip miraculos. Este mai probabil că ucenicii au oferit sau au fost invitați să împartă hainele lor cu ei.

Întreg la minte. [„Zdravăn la minte”, KJV]. În cazurile de posesiune demonică relatate în NT mintea persoanei suferinde ajunsese să fie deranjată (vezi nota adițională de la Marcu 1).

S-au înspăimântat. Gândurile cu privire la pierderea porcilor tindeau, deocamdată, să domine gândirea celor mai mulți oameni ai acelei regiuni. Fără îndoială ei se întrebau ce ar putea să producă următoarea demonstrare de putere supranaturală și se pare că se temeau că ar putea să rezulte o mai mare pagubă materială.

Marcu 5:16

16. Cei ce văzuseră. Probabil atât porcii, care deja povestiseră versiunea lor a întâmplării (vezi v. 14), cât și ucenicii. Aceștia din urmă au povestit și experiența liniștirii furtunii de pe lac din noaptea trecută, dar cuvintele lor au atins urechi surde (vezi la DA 339).

Marcu 5:17

17. Să roage. Sau „a-L implora”, sau „a-L ruga stăruitor”.

Să plece. Alegerea lor fusese făcută pe temeiul unor considerații materiale. Ei au ales să se lipsească de orice binecuvântări posibile de felul celor care fuseseră date demonizaților vindecați, ca nu cumva să sufere o nouă pagubă în ce privește averea. În armonie cu sfatul pe care El Însuși urma să-l dea celor doisprezece când i-a trimis să propovăduiască și să vindece (vezi la Matei 10,14.23), Isus nu a ridicat nici-un protest, ci pur și simplu S-a întors să plece. Cât de mulți urmează astăzi exemplul patetic al oamenilor din Gadara, temându-se că prezența Mântuitorului le va nimici propriile planuri.

Ținutul lor. [„Țărmurile”, KJV]. Gr. horia, „hotare”, „marginile”, „limitele”. Așa cum este folosit aici, horia nu se referă la țărmurile lacului așa cum ar putea reieși din traducerea „țărături”.

Marcu 5:18

18. Pe când. Când Isus era pe punctul de a intra în corabie, omul vindecat îl implora.

Omul care fusese îndrăcit. Scurtul timp cât cei doi oameni îl petrecuseră cu Isus trebuie să fi fost pentru ei cel mai emoționant moment al vieții lor. Când L-au văzut urcându-Se în corabie pentru a pleca, ei și-au dat seama că erau pe punctul de a fi separați de Acela care le readusese sănătatea mintală. Poate, pentru moment, s-au temut că absența Lui ar fi însemnat revenirea demonilor, lucru de care ei se temeau mai

mult decât moartea însăși. Pentru orice caz, ei doreau să rămână cu Isus.

Îl ruga. [„S-au rugat”, KJV]. Vezi la v. 17.

Marcu 5:19

19. Nu i-a dat voie. Isus a făcut tot ce era cel mai bine pentru toți cei în cauză. Locuitorii din Decapole aveau nevoie de lucrarea acestor oameni. În plus, era probabilitatea că ei, ca Neamuri (vezi la Matei 4,25; cf. DA 339) ar fi devenit o piedică pentru lucrarea lui Isus în Galileea.

Ai tăi. [„La prietenii tăi”, KJV]. Literal, „la cei ai tăi”, adică la propriile lui rude care fuseseră primitori ai minunilor Lui să nu răspândească vestea despre ceea ce fusese făcut pentru ei (vezi la cap. 1,44.45), nu se aplicase la situația din Decapole. Erau probabil puțini cărturari și Farisei în Decapole care să dea un raport fals despre activitățile lui Isus. În plus, Isus nu plănuia să rămână în regiune și n-ar fi fost o agitație populară în favoarea Lui care ar fi putut tinde să-I împiedice lucrarea. De asemenea, o minune ca aceasta nu ar fi creat nădejdi false cu privire la Mesia (vezi la Matei 3,2; 4,17; 5,2).

Marcu 5:20

20. Să vestească. Gr. kerusso literal, „a vesti”; de unde „a proclama”. În scurta oră în cursul căreia Isus rămăsese cu acești oameni, se petrecuseră lucruri mari. Ei aveau de povestit o istorisire plină de inspirație și, în intervalul dinainte ca oamenii să vină din cetate la Isus, fără îndoială că i-a învățat adevărurile fundamentale ale narațiunii Evangheliei. Când proclamau solia lor prin regiunea Decapole, ceea ce spuneau ei era confirmat de relatările porcarilor, care trebuie să se fi răspândit prin toată vecinătatea Gherghesei (vezi la v. 1) cu viteza fulgerului. Oameni din tot locul trebuie să fi ascultat cu un viu interes când aceștia, pentru folosul cărora fusese săvârșit miracolul, au venit cu istorisirea Evangheliei. Propria lor reputație de mai înainte ca alienați mental trebuie să fi fost cunoscută până departe (vezi Matei 8,28).

Decapole. Vezi p. 46. Diferitele cetăți din Decapole fuseseră elenistice încă de pe vremea lui Alexandru cel Mare, dar fuseseră supuse de iudei sub Macabei. Ele au fost eliberate de sub stăpânirea iudaică de generalul roman Pompei, care a distribuit pământul la veteranii armatei sale.

Toți se minunau. Când cei doi oameni, acum sub stăpânirea Duhului lui Dumnezeu, au povestit istorisirea lor, oamenii de pretutindeni ascultau cu surprindere și uimire. Rezultatele lucrării lor ar trebui să aducă multă încurajare celor care poate și-ar închipui că propria lor capacitate și educație nu sunt îndeustulătoare pentru a-i face în stare să dea mărturie eficientă pentru Hristos. Aceia care-L iubesc cu sinceritate pe Hristos și a căror viață a fost transformată de puterea Lui, n-au nevoie decât să spună în mod simplu altora „tot ce a făcut Domnul” pentru ei (v. 19) și oamenii vor fi câștigați la Hristos.

Aceasta a avut loc probabil târziu, în toamna anului 29 d.Hr. (vezi la Luca 8,1). Când Isus S-a reîntors la Decapole peste vreo nouă sau zece luni (vezi la Matei 15,32) mii de oameni au venit cu grămada ca să-L vadă și să-L audă (cf. DA 340, 341). Aceia care au venit să-L audă pe Isus la ocazia aceea de mai târziu erau aproape în întregime Neamuri.

Marcu 5:21

21. După ce a trecut Isus iarăși de cealaltă parte. [Femeia bolnavă, fiica lui Iair, Marcu 5,21-43 = Matei 9,18-26 = Luca 8,40-56. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 219; diagrama p. 231; cu privire la minuni p. 208-213]. Vindecarea femeii bolnave și învierea fiicei lui Iair au avut loc curând după vindecarea celor doi demonizați (vezi la Matei 8,18; 12,22; 13,1). Trecerea lacului la care se face referire aici a fost din vecinătatea Gherghesei, de pe țărmul răsăritean (vezi la Marcu 5,1), la Capernaum, o distanță de 5 sau 6 mile în direcția nord-vest.

S-a adunat mult norod. Așa cum s-a întâmplat oriunde a mers Isus în cursul acestei perioade a lucrării Lui (vezi cap. 3,7.20.32; 4,1).

Lângă mare. Se pare că norodul a început să se adune pe țărm de îndată ce oameni L-au recunoscut pe Isus apropiindu-se în una din corăbii. Pentru un timp El a rămas acolo unde debarcase, învățând și vindecând, așa cum Îi era obiceiul când oameni se adunau în jurul Lui. Apoi, împreună cu unii din ucenici, s-a dus acasă la Matei Levi pentru a participa la ospățul dat acolo în onoarea Lui (vezi la cap. 2,15-17). Aici

L-a găsit Iair pe Isus (vezi Matei 9,10.14.18; DA 342).

Marcu 5:22

22. Unul dintre fruntașii sinagogii. Fruntașul unei sinagogi era cineva care avea grijă de serviciul divin public (vezi p. 56). Nu se știe sigur dacă Marcu vrea să spună aici că Iair era unul din cei câțiva fruntași ai acestei anumite sinagogi sau unul din categoria cunoscută sub numele acesta, câte unul din fiecare sinagogă.

Iair. Probabil derivat de la ebr. Ya'ir, Iair din VT (vezi la Numeri 32,41).

S-a aruncat la picioarele Lui. Ca înaintea unui domn sau a cuiva cu mare autoritate (vezi la Estera 3,2; cf. la Matei 2,11; 8,2). Dacă prin aceasta ar fi putut să-și salveze fiica, acest mândru rabi era gata să se smerească chiar și înaintea lui Isus, Cel disprețuit și urât de cei mai mulți oameni din categoria lui.

Marcu 5:23

23. Rugăminte stăruitoare. Sau „L-a implorat” (vezi la v. 17).

Fetița mea. Din cele trei Evangheliile care relatează incidentul acesta numai Marcu dă vârsta exactă a fetei (vezi v. 42) și de aceea folosește aici forma diminutivă a cuvântului „fată”.

Trage să moară. [„Este pe punctul să moară,” KJV]. Boala, neidentificată de nici-unul din scriitorii Evangheliilor era în stadiul ei final. Moartea era sigură dacă nu intervenea Isus.

Te rog. Aceste cuvinte nu apar în textul grec.

Să-ți pui mâinile. Atingerea personală a lui Isus pare să fi fost un semn al interesului Său personal față de fiecare suferind (vezi la cap. 1,31).

Să trăiască. Nu era nici o îndoială în mintea tatălui că Isus avea puterea de a-i reda sănătatea fetei lui. Fără îndoială erau zeci sau chiar sute de persoane în Capernaum și în împrejurimile lui a căror viață dădea mărturie despre puterea lui Isus. Între aceștia era fiul slujbașului împărațesc (Ioan 4,46-54) și robul sutașului (Luca 7,1-10).

Marcu 5:24

24. Îl îmbulzea. Gr. sunthlibo, „a înghesui”, sau „a presa din toate părțile”. În relatarea sa paralelă, Luca folosește un cuvânt mai plastic, sunpnigo, „a sufoca” sau „a înăbuși”. În drumul către casa lui Iair, Isus era înconjurat de o mulțime atât de densă încât înaintarea era, literal, „sugrumată”. De abia se putea mișca.

Marcu 5:25

25. Era o femeie. Pentru cadrul acestei minuni vezi la v. 21. Aceasta este comparativ una din puținele minuni relatate de toți cei trei scriitori sinoptici. Relatarea dată de Marcu este mai vie decât aceea a lui Matei sau a lui Luca și conține un număr de detalii plastice pe care ceilalți evangheliști le omit.

Marcu 5:26

26. Îi era mai rău. Pe măsură ce starea cronică a bolii devenea tot mai evidentă cu trecerea timpului și fondurile ei erau irosite într-o încercare zadarnică de a alina, femeia ajungea, fără îndoială, tot mai deznădăjduită.

Marcu 5:27

27. Despre Isus. Pot fi citate dovezi textuale importante pentru exprimarea (cf. p. 146) lucrurilor cu privire la Isus, adică „relatările despre el”. Așa cum era de așteptat vestea s-a răspândit repede (vezi la Marcu 1,28; Luca 7,17.18; 4,14).

Prin mulțime. [„În înghesuială”, KJV]. Literal, „în mulțime”. Poate femeia aceasta plănuse de un oarecare timp să-L întâlnească pe Isus, dar absența Lui datorată celei de a doua călătorii galileene pare să fi făcut lucrul acesta, deocamdată, cu neputință. Când a aflat că Isus Se înapoiase la Capernaum s-a grăbit să meargă la țărnul lacului unde El învăța și vindeca (vezi la v. 21). Dar L-a căutat în zadar. Aflând apoi că era

acasă la Matei (vezi la v. 21) s-a dus acolo în speranța de a-L atinge, dar a ajuns din nou prea târziu. Acum, datorită acestei înaintări lente pe care Isus o făcea în direcția casei lui Iair, în cele din urmă L-a ajuns.

Dar boala îi scăzuse cantitatea vitală de sânge din corp și probabil era foarte slabă fizicește pe lângă faptul că era descurajată datorită încercărilor zadarnice de a obține vindecarea de la medici. De asemenea, natura bolii însăși, împreună cu necurăția rituală implicată, era stingheritoare. Se prea poate ca ea să fi ezitat să-și prezinte cererea verbal lui Isus, mai ales în prezența atâtor străini, ca nu cumva El să întrebe despre natura suferinței ei, lucru pe care El părea să-L facă uneori (cf. cap. 10,51).

S-a atins. Potrivit cu Luca, femeia a atins „poala” hainei lui Isus (vezi cap. 8,44). Mulți care numai atingeau „poala” hainei lui Isus erau „vindecați” (Matei 14,36; cf. Fapte 5,15; 19,12).

Marcu 5:28

28. Să mă ating. Atingerea care a adus vindecare femeii urma să fie considerată de rabini că a adus întinare rituală lui Hristos.

Tămădui. Literal, „mântuită”, adică, vindecată de boala ei.

Marcu 5:29

29. Îndată. Adică, „imediat”.

A simțit. Literal, „a știut”. Ea și-a dat seama de curentul de putere (vezi la v. 30) care s-a revărsat de la Hristos în ea în clipa când a atins haina Lui. Ea și-a dat seama că puterea a intrat în trupul ei slab și i-a adus vindecare.

Boală. [„Plagă”, KJV; „Beteșug”, G. Gal.]. Gr. mastix, „un bici”, „nenorocire”, sau „o plagă”. Suferințele incurabile erau îndeobște privite ca răsplătiri divine pentru păcate din viață (vezi la Marcu 1,40; Ioan 9,2).

Marcu 5:30

30. A cunoscut. [„Cunoscând, KJV]. Gr. epiginosko, „a cunoaște pe deplin”, deci „a recunoaște” sau „a percepe”. Isus era conștient de ceea ce se petrecuse în momentul în care femeia atinsese haina Lui. Relatarea nu spune dacă Isus știa mai dinainte că această femeie Îl va atinge. Voia Tatălui a răspuns la cererea nerostită a femeii prin El. Trebuie să se rețină că toate minunile lui Hristos erau „lucrate de puterea lui Dumnezeu prin slujirea îngerilor” (DA 143).

O putere. [„Virtute”, KJV]. Gr. dunamis, literal „putere” (vezi la Marcu 2,10; Luca 1,35). Dunamis este adesea tradus „minune” ca în Marcu 9,39, sau „mari lucrări” [„minuni”], [„puteri”] ca în cap. 6,2.5.14. Cu privire la diferenții termeni folosiți în NT pentru a se referi la minuni vezi p. 208.

Cine s-a atins de hainele Mele? Mai târziu, poate ca urmare a acestei întâmplări, mulți atingeau „poalele hainei Lui”. Și toți câți se atingeau de El erau tămăduiți (cap. 6,56)

Marcu 5:31

31. Îmbulzește. Gr. sunthlibo (vezi la v. 24).

Marcu 5:32

32. El se uita. Mai bine, „El stăruia să privească”. Isus pare să nu o fi identificat pe femeie de îndată, probabil pentru a-i da ocazia să vorbească ea mai întâi. Mai multe motive pot fi prezentate pentru faptul că nu a lăsat pe femeie să se furișeze și să plece în liniște, neobservată: 1) Ca și cu credința sutașului (vezi la Luca 7,9), Isus dorea ca credința femeii să fie un exemplu pe care să-l urmeze și alții. 2) El dorea ca ea să ducă cu sine bucuria dăinuitoare de a ști că fusese observată și recunoscută personal de Isus. 3) El dorea să șteargă din mintea ei orice gând superstițios că vindecarea avusese loc ca rezultat al unei simple atingeri (vezi la Marcu 5,34). 4) Pentru propriul său folos, El dorea ca ea să recunoască binecuvântarea pe care o primise. A fi „tămăduită” (vezi v. 28) de boala ei, fără a fi „tămăduită” de boala păcatului s-ar fi dovedit doar un folos trecător.

Marcu 5:33

33. Înfriçoşată. [„Temându-se”, KJV]. Probabil ea socotea acum că temerile ei de mai înainte fuseseră bine întemeiate.

Marcu 5:34

34. Credinţa ta. Isus dorea ca femeia să înţeleagă că credinţa era cea care adusese vindecare trupului ei chinuit, nu atingerea superstiţioasă. Dacă oamenii L-ar fi privit cu înfiorare superstiţioasă, aceasta ar fi zădărnicit chiar scopul pentru care erau săvârşite minunile Sale (vezi la cap. 1,38). O afirmare publică din partea Lui că credinţa era ceea ce adusese vindecare urma să înlătore în mod eficient vestea că vindecarea fusese obţinută prin magie. Oricât de nedesăvârşită s-ar fi putut să fie credinţa femeii, ea era, totuşi, credinţă autentică, o credinţă proporţională cu cunoştinţa şi înţelegerea ei limitată a voii şi căilor lui Dumnezeu.

Du-te în pace. Vezi la Ieremia 6,14. Femeia trebuia să meargă, având „pace” a trupului şi „pace” a sufletului (vezi la Marcu 2,5.10), în bucuria primirii ei de către Dumnezeu, aşa cum era mărturisită prin sănătatea primită.

Fii tămăduită. Adică, „continuă să fii sănătoasă”. Nu trebuie să se presupună că vindecarea a avut loc în acest moment, aşa cum au dedus unii şi nu mai înainte, deoarece femeia ştia deja că fusese vindecată (vezi la v. 29) şi Isus deja simţise că puterea de vindecare se transmisese de la El (vezi v. 30).

Marcu 5:35

35. Pe când vorbea El încă. [„În timp ce El încă vorbea”, KJV]. Aici Marcu reia naraţiunea învierii fiicei lui Iair, întreruptă de istorisirea femeii bolnave (v. 25-34). Pentru cadrul naraţiunii vezi la v. 21.

Fiica ta a murit. Dacă fiica lui Iair ar fi fost deja moartă, aşa cum s-ar putea deduce din Matei 9,18, n-ar fi fost necesar ca solii să-i aducă veşti despre acest fapt (vezi la Matei 9,18). Se pare că Marcu lasă să se înţeleagă că vestea cea tristă fusese comunicată liniştit lui Iair în prezenţa norodului (vezi la Marcu 5,24).

Marcu 5:36

36. Fără să ţină seama. [„A auzit”, KJV; „Prinzând de veste”, G. Gal.]. Dovezile textuale importante (cf. p. 146) pot fi citate pentru exprimarea „surprinzând”. Cuvântul vorbit liniştit lui Iair, „a atins urechea lui Isus” (DA 342, 343).

Nu te teme. Acolo unde este teamă, este puţină credinţă. Credinţa îndepărtează teama. Iair fusese destul de tare în credinţă, aşa că n-a întâmpinat nici o greutate în a crede că Isus putea să-i vindece fiica (vezi la v. 23). Acum era chemat să exercite şi mai multă credinţă – credinţa că gheara morţii putea să fie zdrobită. Când teama ne bântuie sufletul şi ne ironizează credinţa noastră slabă, să facem aşa cum l-a îndemnat Isus pe Iair să facă – „crede numai”, deoarece „toate sunt cu putinţă celui ce crede” (cap. 9,23).

Marcu 5:37

37. N-a îngăduit nimănui. Vezi la Matei 19,14. Pe lângă cei trei ucenici menţionaţi aici, părinţii fetei L-au însoţit pe Isus în odaia unde zăcea ea (vezi Marcu 5,40). Balamucul celor care jeleau (vezi la v. 38,39) şi lipsa de credinţă a gloatei necredincioase care se adunase în casă (vezi v. 49), făcea ca prezenţa bocitorilor şi necredincioşilor să fie cu totul necorespunzătoare pentru solemnă maiestate a puterii divine care era pe punctul să fie manifestată de Acela care avea „viaţă în sine” (Ioan 5,26; cf. cap. 1,4).

Petru, Iacov şi Ioan. Literal, Petrul, Iacov şi Ioan. Folosirea articolului definit în textul grec arată că cei trei ucenici sunt aici trataţi ca o unitate. Aceasta este cea dintâi ocazie în care aceşti trei ucenici au fost aleşi dintre cei doisprezece pentru a împărtăşi cu Isus unele din experienţele cele mai intime ale vieţii Sale pe pământ (vezi la Matei 17,1). Poate că, în cazul acesta, odaia era prea mică pentru a-i primi pe toţi cei doisprezece.

Marcu 5:38

38. Zarvă. Matei aminteşte în mod deosebit pe cei care cântau din fluier (gr. auletai tradus „menestrelî” [„cântăreţi ambulânţi în KJV], vezi cap. 9,23), care chiar şi astăzi participă la funeraliile orientale şi fac să răsunе tonurile lor triste. Melodiile lor jalnice erau considerate, atunci ca şi acum, de cea mai mare însemnătate. Vestitul Rabi Iuda arată datoria unui israelit în cuvintele acestea: „Chiar şi cel mai

sărac om din Israel [pentru funeraliile soției sale] trebuie să angajeze cel puțin două fluiere și o femeie bocitoare” (Mișna, Kethuboth 4,4, ed. Socino a Talmudului, p. 266).

Se tânguiau. Aceasta se referă la tânguirea monotonă a bocitorilor angajați, care trebuiau să fie numeroși dacă familia era bogată, așa cum era în cazul acesta.

Marcu 5:39

39. Zarvă. Gr. thorubeo, „a face gălăgie”, „a tulbura”, „a arunca confuzie” sau „a se jeli zgomotos”. În Fapte 17,5 thorubeo este tradus „au întăritat” [„au făcut zarvă, KJV].

Doarme. Nu se putea găsi o comparație mai corespunzătoare pentru moarte decât cea a somnului care atât de adesea înseamnă eliberare de oboseală, trudă, dezamăgire și durere. După cum ochii unui copil sunt închiși în somn pentru nopți și ochii celor care iubesc pe Dumnezeu și care așteaptă cu încredere ziua când glasul Lui îi va trezi la viață nemuritoare sunt închiși în somnul pașnic și netulburat al morții (vezi la 1 Corinteni 15,51-55; 1 Tesaloniceni 4,16.17). Metafora mângâietoare în care „somnul” stă pentru „moarte” pare să fi fost felul favorit al lui Hristos de a se referi la această experiență (vezi la Ioan 11,11-15). Moartea este un somn, dar este un somn adânc din care numai marele Dătător de viață poate trezi pe cineva, deoarece numai El are cheile mormântului (vezi Apocalipsa 1,18; cf. Ioan 3,16; Romani 6,23).

Marcu 5:40

40. Își băteau joc. [„Râdeau...pentru a-și bate joc”, KJV]. Gr. katagelao, „a derâde”. Era mai mult decât simplul râs. Nu este de mirare că Isus i-a scos afară din odaie înainte de a o trezi pe fetița din somnul morții.

Cei ce-L însoțiseră. Adică, Petru, Iacov și Ioan (vezi la v. 37).

Marcu 5:41

41. Talita cumi. Cuvintele acestea sunt în limba aramaică, probabil chiar cuvintele rostite de Isus cu ocazia aceasta. Folosirea lor aici mărturisește despre faptul că Isus vorbea în aramaică. Comparați alte expresii aramaice folosite de Isus, ca de pildă „Efata” (cap. 7,34) și „Eloi, Eloi, lama sabactani” (cap. 15,34).

Marcu 5:42

42. Îndată. Vezi la cap. 1,10.

Fetița s-a sculat. Acesta este singurul caz de înviere din morți relatat în toate cele trei Evanghelii sinoptice. Învierea din cetatea Nain este relatată numai în Luca (vezi cap. 7,11-15) și aceea a lui Lazăr, numai în Ioan (vezi cap. 11,1-45). În toate cele trei cazuri refacerea a fost imediată și deplină.

doisprezece ani. Un detaliu relatat numai de Marcu.

Au rămas încremeniți. [„Uimiți cu o mare uimire”, KJV]. Aceasta reflectă o metodă de exprimare ebraică (și aramaică) folosită pentru a intensifica ideea din verb. Aici înseamnă simplu: „foarte uimiți”.

Marcu 5:43

43. Le-a poruncit cu tărie. Adică le-a dat porunci stricte (cf. cap. 1,43). Nu este cu totul clar pentru ce a impus tăcere părinților. Porunca era, totuși, în armonie cu repetatele încercări ale lui Hristos ca la acest stadiu al lucrării Sale să evite publicitatea inoportună (vezi la Marcu 1,43.44; cf. Matei 8,4; 9,30).

Să dea de mâncare fetiței. O dovadă gingașă de grijă atentă manifestată de Isus. Porunca aceasta lasă să se înțeleagă și că fata suferise de o boală care-i istovea puterile fizice. Poate nu fusese în stare să mănânce de câțva timp.

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

1–20 DA 337–341, 404; GC 514, 515

4 DA 337

9 DA 338; GC 514

15 DA 338

18–20 DA 339

19 DA 341; MH 98

21–24 DA 342

21–43 DA 342–348

23 MH 59

26 DA 343

29 MH 60

30–34 ML 13; 5T 228

35 DA 342

39 DA 343, 539

41 DA 343

Marcu 6:1

1. Isus a plecat. [“El a plecat”, KJV]. [A doua respingere la Nazaret, Marcu 6,1-6 = Matei 13,54-58. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 220; diagrama p. 221]. Potrivit cu relatarea lui Matei a doua respingere a lui Isus de către oamenii din Nazaret a avut loc după predica de la mare, deși nu este arătat la cât timp după ea (vezi la Matei 13,53.54; cf. DA 241). Matei leagă strâns a doua respingere de la Nazaret cu evenimentele celei de-a treia călătorii galileene și cu moartea lui Ioan Botezătorul (vezi Marcu 6,1-30; cf. DA 360). Moartea lui Ioan Botezătorul trebuie să fi avut loc fie la scurt timp înainte, fie după începutul călătoriei, deoarece lucrarea celor doisprezece a fost ceea ce l-a determinat pe Iord să creadă că Ioan Botezătorul revenise la viață (vezi la v. 14). Așa că este probabil că această vizită finală la Nazaret (vezi DA 241) a avut loc în iarna anului 30-31 d. Hr.

În patria Lui. [„În țara Lui”, KJV; „în orașul Lui”, G. Gal.]. Pentru o tratare a timpului probabil al celei dintâi vizite a lui Isus la Nazaret în cursul perioadei lucrării Lui galileene vezi nota adițională la Luca 4. După cât se pare singurul fel în care raportul Evangheliei poate fi armonizat este pe temeiul a două vizite. Nici Matei, nici Marcu nu pomenesc Nazaretul pe nume în legătură cu această a doua vizită, dar nu poate exista îndoială că Nazaretul este în chip corespunzător amintit aici ca „patria” lui Isus, datorită faptului că El fusese crescut acolo (vezi Luca 4,16; cf. cap. 2,51), că El locuia acolo atunci când Și-a început lucrarea publică (vezi Marcu 1,9), și că era casa părinților lui (vezi Luca 2,1-5). După ce a părăsit Nazaretul pentru a-Și începe lucrarea, Isus nu l-a mai revizitat decât atunci când a început lucrarea Sa galileeană. Timpul scurs era de aproape 18 luni (vezi la Luca 4,16), probabil din toamna anului 27 d. Hr. până în primăvara anului 29 d.Hr. (vezi la Matei 4,12). Lucrarea galileeană ca un tot a continuat din primăvara anului 29 d.Hr. până în primăvara anului 30 d.Hr. Astfel, către sfârșitul acestei perioade a avut loc vizita finală la Nazaret (cf. DA 241).

Marcu 6:2

2. Ziua Sabatului. Ca și cu prilejul vizitei anterioare (Luca 4,16)

În sinagogă. Ca și cu ocazia anterioară (vezi Luca 4,16). Pentru o descriere a sinagogii iudaice și a slujbei la sinagogă vezi p. 56.57.

Se mirau. Evident se părea ceva de necrezut pentru oamenii din Nazaret ca Cineva care trăise în mijlocul lor să poată fi Fiul lui Dumnezeu.

El. [„Omul acesta”, KJV]. Literal, „acesta”, o expresie care adesea denotă dispreț.

Ce fel de înțelepciune este aceasta? Vezi la Isaia 11,2.3; 50,4. Nici conducătorii iudei, nici concetățenii Săi din Nazaret nu par să fi gândit să tăgăduiască inteligența, înțelegerea și înțelepciunea infinit superioară a lui Isus. Ea era cu totul prea evidentă; de fapt tocmai aceasta îi tulbura.

Astfel de minuni. [„Chiar așa lucrări mari”, KJV]. Vezi p. 208. Oamenii din Nazaret nu puteau tăgădui marile minuni pe care le săvârșea Isus, așa cum nu puteau tăgădui înțelepciunea Lui. Fie că învăța sau săvârșea minuni, ei erau constrânși să admită că El „toate le face bine” (cap. 7,37).

Marcu 6:3

3. Tâmplarul. Matei zice, „fiul tâmplarului” (cap. 13,55). Deși în folosirea idiomatice ebraică și aramaică expresia „fiul tâmplarului” n-ar putea să fie mai mult decât o perifrază pentru „tâmplarul”, pare să nu fie vreun motiv de îndoială că Iosif fusese de meserie tâmplar și că înainte de timpul când El a început lucrarea vieții Sale, Isus a lucrat în meseria aceea (cf. DA 109). Acesta, într-adevăr, este una din puținele informații asupra vieții lui Hristos dintre vizita din copilăria Sa la Templu și botezul Lui (vezi la Luca 2,51.52).

Feciorul Mariei. Faptul că aici Isus este amintit ca fiind „feciorul Mariei” și nu „fiul lui Iosif” lasă să se înțeleagă cu putere că Iosif era mort (cf. DA 109). Cu privire la Iosif ca „tatăl” lui Isus vezi la Matei 1,21; Luca 2,33.

Fratele lui Iacov. Pentru frații lui Isus, vezi la Matei 1,18.25; 12,46. Mulți au confundat pe acest Iacov cu Iacov fiul lui Alfeu, de obicei datorită relatărilor denaturate ale părinților bisericești timpurii sau a concluziilor lor bazate pe Galateni 1,19 și 2,9. Unica menționare certă a acestui Iacov după convertirea fraților lui Isus (vezi Fapte 1,14; cf. Ioan 7,5) este în Galateni 1,19, posibil și Iuda 1. Iacov, „fratele Domnului” nu trebuie confundat cu Iacov fiul lui Alfeu (vezi la Marcu 3,18).

Iuda. Probabil scriitorul epistolei lui Iuda este identificat ca „fratele” lui Iacov, singura persoană din NT numită Iuda cu privire la care o astfel de identificare este certă (vezi Iuda 1; vezi la Marcu 3,18).

Surorile Lui. Pluralul arată cel puțin două și lasă deschisă posibilitatea pentru mai multe.

Găseau o pricină de poticnire. Gr. skandalizo, literal, „a se poticni”, (vezi la Matei 5,29).

Marcu 6:4

4. Un proroc. Vezi la Geneza 20,7; Deuteronom 18,15.

Nu este disprețuit. [„Nu este fără onoare”, KJV]. Cuvintele lui Isus de aici par să fi fost un proverb îndeobște cunoscut. Dacă proprii frați ai lui Isus nu credeau că El este Mesia (vezi Ioan 7,5) cum s-ar fi putut aștepta ca foștii Lui vecini să creadă?

În patria lui. Oamenii din Nazaret Îl cunoșteau bine (vezi la Luca 2,52). Toate contactele Lui zilnice cu ei mărturiseau despre desăvârșirea Lui de caracter și lucrul acesta îi făcea să le pară rău deoarece îi așezase pe ei într-o lumină nefavorabilă. În caracterul Lui exemplar ei nu văzuseră nimic care să-i atragă în mod deosebit, nimic ce ei ar fi apreciat sau considerat de valoare în realizarea scopurilor pentru care trăiau.

Între rudele lui. Chiar un an mai târziu frații Lui nu ajunseseră să creadă în El (vezi la Ioan 7,5), deși s-au convertit după moartea și învierea Lui (vezi la Fapte 1,14).

Marcu 6:5

5. Nici o minune. [„Nici-o faptă mare”, KJV]. Isus a fost împiedicat nu de vreo lipsă de putere din partea Sa, ci de lipsa de credință din partea oamenilor (vezi Matei 13,58).

Câțiva bolnavi. Vindecați pe cât se pare de boli mai minore. Dar nu au fost minuni remarcabile așa cum săvârșise Isus în alte părți.

Marcu 6:6

6. Se mira. Cu câteva luni mai înainte Isus Se „minunase” de credința sutașului (vezi Matei 8,10).

Străbătea. [„S-a dus”, KJV]. Probabil pe când cei doisprezece își făceau circuitul prin orașele și satele Galileii. Marcu relatează activitățile evanghelistice personale ale lui Isus înainte de menționarea celor doisprezece (vezi v. 7), în timp ce Matei urmează ordinea inversă (vezi Matei 11,1).

Marcu 6:7

7. A chemat la Sine pe cei doisprezece. [A treia călătorie galileană, Marcu 6,7-13 = Matei 9,36 la 11,1 = Luca 9,1-6. comentariu major: Matei]. Cu privire la chemarea originară și numirea celor doisprezece vezi la cap. 3,13-19.

Doi câte doi. Vezi la cap. 3,14.

Putere. Gr. exousia, „autoritate” (vezi la Marcu 2,10; Luca 1,35).

Marcu 6:8

8. Brâu. Literal, „brâu” (vezi la Matei 10,9).

Marcu 6:9

9. Haine. Literal, „tunici” sau poate „cămăși” (vezi la Matei 10,10).

Marcu 6:11

11. Adevărat. Vezi la Matei 5,18. Dovezile textuale favorizează (cf. p. 146) omiterea restului v. 11.

Marcu 6:12

12. Pocăința. [„Oamenii trebuia să se pocăiască”, KJV]. Aceeași solie o predicase atât Ioan (vezi Matei 3,2), cât și Isus (vezi Marcu 1,15). Cei doisprezece urmau să ofere vindecare pentru suflet, ca și pentru trup.

Marcu 6:13

13. Ungeau cu untdelemn. Uleiul de măslină era de obicei folosit ca un leac în Palestina din vechime (cf. Luca 10,34) și era folosit atât pentru uz intern, cât și extern. Folosirea literală a untdelemnului ca medicament s-ar putea să fi oferit temeiul pentru folosirea lui simbolică aici și mai târziu în biserica creștină. Ungerea cu untdelemn ca un act al credinței este menționată numai aici și în Iacov 5,14.

Marcu 6:14

14. Împăratul Irod. [Martirajul lui Ioan Botezătorul, Marcu 6,14-29 = Matei 14,1.2.6 = Luca 9,7-9. Comentariu major: Marcu. Vezi diagrama p. 231]. Matei menționează pe Irod Antipa, fiul lui Irod cel mare și cârmuitor al Galileii și Pereii pe temeiul autorității Romei (vezi la Matei 2,22; Luca 3,1). Atât Matei (cap. 14,1), cât și Luca se referă la Irod Antipa prin titlul lui oficial de „tetrarh” (vezi la Luca 3,1). El era „împărat” numai prin numire din partea romanilor și titlul de „împărat” îi era permis numai ca o favoare. El a domnit asupra teritoriului său de la moartea tatălui său, Irod cel Mare, din anul 4 î.Hr., până în anul 39 d.Hr. Mama lui era Maltace, o samariteancă, care era și mama lui Arhelau (vezi la Matei 2,22). Reședința lui era probabil la Tiberiada, o cetate pe care el o clădise pe țărmul de sud-est al Lacului Galileea și o numise după cezarul care domnea atunci, Tiberiu. Vezi p. 64; diagrama p. 40, 234.

A auzit vorbindu-se de Isus. [„A auzit de El”, KJV]. Lucrările extinse ale celor doisprezece în decursul celei de a treia călătorii galileene erau evident îndestulătoare pentru a atrage atenția generală la Isus și la lucrarea Lui și a trezi temerea lui Irod că Isus era Ioan înviat din morți. În timp ce în cele două expediții evanghelistice anterioare fusese o singură grupă care mergea din sat în sat, acum erau șapte. Evident veștile care soseau la Irod din toate părțile, dădeau la iveală o rapidă extindere a Evangheliei. În timp ce în trecut Isus păruse înaintea autorităților că nu era decât un predicator itinerant solitar însoțit de o grupă amestecată de urmași, acum era evident că El reprezenta o mișcare mult mai mare. Irod nu putea să nu audă de El.

Ioan Botezătorul a înviat. Se pare că ceea ce l-a mânat pe Irod la concluzia aceasta era superstiția unită cu o conștiință vinovată.

Aceste puteri. [„Fapte mari”, KJV]. Vezi p. 208. Ioan nu săvârșise minuni (vezi Ioan 10,41).

Marcu 6:15

15. Alții ziceau. Vezi Marcu 8,27.28; Luca 9,19.

Ilie. Cu privire la profețiile VT despre revenirea lui Ilie vezi la Isaia 40,3-5; Maleahi 3,1; 4,5.6.

Un proroc ca unul din prooroci. Potrivit cu zvonurile, Isus era sau unul din proorocii din vechime revenit la viață sau era ca unul din ei. În ciuda faptului că Ioan nu a săvârșit minuni (Ioan 10,41), chiar și conducătorii din Ierusalim, ca să nu mai spunem nimic de popor în general (vezi Matei 14,5; 21,26), cultivaseră ideea că el ar fi putut să fie profet (vezi la Ioan 1,19-27).

Marcu 6:16

16. Ioan. Vezi la v. 14.

Marcu 6:17

17. Îl legase în temniță. Vezi la Luca 3,19.20. Ioan probabil fusese la închisoare în fortăreața Macherus (vezi la Luca 3,20) înainte Paștelui din anul 29 d.Hr. (vezi nota adițională la Luca 4) până în iarna următoare, ceva mai puțin de un an.

Irodiadei. Vezi la Luca 3,19. la început măritată cu Filip (vezi mai jos), ea a divorțat de el preferându-l pe Irod Antipa. De partea lui, Irod divorțase de fiica lui Aretas, regele Arabiei. Astfel Irod și Irodiada aveau câte un soț în viață. Ca urmare a faptului că Irod divorțase de prima lui soție, Aretas a făcut război cu Irod și l-a înfrânt. Înfrângerea aceasta era privită de iudei ca o pedeapsă dumnezeiască asupra lui Irod din cauza unirii lui neîndreptățite cu Irodiada (Iosif, Antichități, XVIII. 5.1.2).

Nevasta fratelui său Filip. Nu Filip tetrarhul (vezi la Luca 3,1.19), ci un alt fiul al lui Irod cel Mare, cu Mariamne II. Irod Antipa era un fiu al lui Irod cel Mare cu Maltace și în felul acesta frate vitreg al lui Filip. Irodiada era o nepoată a lui Irod cel Mare prin fiul lui Mariamne I, o altă soție a lui Irod cel Mare. Irodiada fusese căsătorită mai înainte cu Filip, fratele vitreg al tatălui ei, apoi a devenit consoarta lui Antipa, un alt unchi vitreg. Vezi diagrama p. 40.

Marcu 6:18

18. Ioan zicea. [„Ioan zisese”, KJV]. Fără îndoială Irod ascultase personal predica lui Ioan și pentru un timp părea că el va ceda la chemarea la pocăință (vezi v. 20; DA 214).

Nu-ți este îngăduit. [„Nu este legal”, KJV]. Legea lui Moise interzicea cu strictețe o căsătorie de felul aceleia dintre Irod și Irodiada (Levitic 18,16; 20,21) și potrivit relatărilor lui Iosif, iudeii dezaprobau cu totul această unire (Antichități, xviii.5.4)

Marcu 6:19

19. Avea necaz pe Ioan. [„Avea o ceartă cu el”, KJV]. Textul literal grec, „avea ceva cu el”, corespunde aproape exact expresiei familiare, „i-o cocea”. Irodiada îl ura pe Ioan și aștepta momentul potrivit pentru a-l omorî. Temându-se de influența pe care Ioan o exercitase asupra minții lui Irod Antipa (vezi la v. 20), Irodiada probabil se temea că tetrarhul va divorța de ea așa cum îl sfătuisese Ioan (cf. DA 214).

Marcu 6:20

20. Om neprihănit. [„Om drept”, KJV]. Ioan era ca părinții lui, care „amândoi erau neprihăniți înaintea lui Dumnezeu” (vezi la Luca 1,6).

Ocrotea. [„Băga de seamă”, KJV]. Gr. suntereo, „a feri [un lucru de a nu pieri sau de a nu se pierde]. Irod o împiedica pe Irodiada să-și pună în aplicare planul de a-l da pe profet la moarte (vezi v. 19). El avea toată intenția de a-l elibera când va fi găsit că este bine să facă așa ceva (vezi DA 220, 221).

De multe ori sta în cumpănă. [„Făcea multe lucruri”, KJV]. Dovezi textuale (cf. p. 146) favorizează exprimarea „era în încurcătură”, care seamănă cu o afirmație din Luca 9,7.

Îl ascultau cu plăcere. Solia lui Ioan purta împuternicire divină și dacă n-ar fi fost influențat de Irodiada, Irod s-ar fi exprimat pe față în favoarea lui Ioan.

Marcu 6:21

21. O zi cu bun prilej. [„O zi convenabilă”, KJV]. Adică, „un timp favorabil” ca răzbunătoarea Irodiada să dejoace intenția lui Irod da a-l ocroti pe Ioan și cândva să-l elibereze (vezi v. 20). Planurile Irodiadei fuseseră, fără îndoială, bine ticluite.

A dat un ospăț. Sau „a dat un banchet”. Poate în palatul din fortăreața Macherus (vezi la v. 17,27).

Boierilor. Evident aceștia erau înalții funcționari civili ai cârmuirii.

Mai marilor oastei. Gr. chiliarchoi, „comandanți peste mii”, adică „ofițerilor” forțelor militare ale lui Irod. Pe lângă conducătorii civili și militari fără îndoială Irod a invitat și pe alți fruntași ai vieții sociale și comerciale, „frunțașii Galileii”.

Marcu 6:22

22. Fata. Aceasta era Salomea, fata Irodiadei dintr-o căsătorie anterioară (vezi la v. 17).

Irodiadei. [„Numitei Irodiada”, KJV]. Mai degrabă „a Irodiadei însăși”. Ce scoate aici în evidență Marcu este faptul că Irodiada a trimis pe însăși fiica ei să danseze și nu o dansatoare profesionistă. Chiar și după standardele propriei curți a lui Irod, nici o tânără respectabilă nu s-ar fi pretat la un dans voluptuos ca acesta. Din orice punct de vedere acțiunea aceasta depășea limitele bunei cuviințe. Salomea nu era mai mult decât un pion în uneltirea mamei ei de a scăpa de Ioan.

A jucat. [„A dansat”, KJV]. Irodiada a calculat bine că frumusețea ispititoare a Salomeii urma să vrăjească pe Irod și pe oaspeții lui.

Oaspeților. [„Celor care ședeau”, KJV]. Adică, oaspeților lui (vezi la v. 21).

Marcu 6:23

23. A adăugat cu jurământ. [„A jurat”, KJV]. Jurământul emfatic al lui Irod a fost făcut în prezența tuturor oaspeților săi. Evident capul îi fusese cu totul sucit de onoarea ca o prințesă să danseze pentru plăcerea lui și a oaspeților săi. Salomea era o descendentă prin Irodiada și Mariamne I (vezi la v. 17; vezi p. 64) a casei regale Hasmonene, ilustrul șir de preoți și principii iudei.

Jumătate din împărăția mea. Aceasta reprezenta în figură simbolică culmea generozității (vezi Estera 5,3; 7,2).

Marcu 6:24

24. Fata a ieșit afară. Se pare că afirmația „fiind îndemnată mai dinainte [KJV] de mama ei” (Matei 14,8) înseamnă înainte de a cere, nu înainte de a fi dansat. Salomea nu știa nimic de uneltirea sinistră a mamei ei la data când a dansat înaintea lui Irod și a oaspeților lui. Ea a devenit pur și simplu un instrument în mâna mamei ei însetate de sânge.

Ce să cer? Mai curând: „Ce să cer pentru mine?” N-ar fi avut nici un rost întrebarea aceasta dacă Salomea ar fi știut tot timpul ce să ceară și, de fapt, nu ar fi avut nevoie să părăsească prezența regelui.

Marcu 6:25

25. Ea s-a grăbit. Îndemnată de Irodiada, Salomea se pare că nu a pierdut timpul pentru prezentarea cererii fatale lui Irod ca nu cumva, chiar în starea lui de beție să reflecteze la făgăduința lui vanitoasă și să-și schimbe părerea. Stăruința Irodiadei pentru acțiune imediată poate lăsa să se înțeleagă că Irod tindea să se schimbe sau că admirația lui pentru Ioan era cunoscută ca fiind mare sau și una și cealaltă.

Îndată. Gr. exautes „imediat”, „îndată” sau „neîntârziat”.

Farfurie. [„Tavă”, KJV; „în tipsie”, G. Gal.]. Adică, „un platou”.

Marcu 6:26

26. S-a înfuriat foarte mult. Chiar în starea de beție Irod a simțit viu răspunderea lui personală față de Ioan (vezi la v. 20). Dar Irodiada îl prinsese într-un moment de slăbiciune în beție și el se simțea fără puterea de a acționa în armonie cu ceea ce știa că este drept. Dacă n-ar fi fost vinul, probabil că Irod ar fi refuzat să dea ordinul de executare. Vezi la Matei 4,3.

Din pricina oaspeților. [„Din pricina lor”, KJV]. Natura publică a jurământului său (vezi la v. 23), făcut înaintea oaspeților lui de onoare (vezi la v. 21) a făcut să i se pară lui Irod imposibil să fie călcat.

Să zică nu. [„Să respingă”, KJV]. Adică să respingă sau să tăgăduiască cererea ei.

Marcu 6:27

27. Îndată. Potrivit cu Iosif (Antichități, xviii.5.2), Ioan a fost întemnițat în fortăreața Macherus (vezi la Luca 3,19.20). Rapiditatea cu care a fost decapitat Ioan face aproape sigur că celebrarea zilei de naștere s-a petrecut în vreun loc aproape de celula închisorii.

A tăiat capul lui Ioan. [„I-a tăiat capul”, KJV]. Irod se temea de Ioan (v. 20), se temea de popor (Matei 14,5), se temea de Irodiada. El era un sclav al temerilor sale deși aceste temeri erau contradictorii. În chip superstițios, Irod se temea de Ioan tot atât de mult atunci când era mort, cum se temuse de el când era viu (vezi Marcu 6,14.16.20).

Marcu 6:28

28. L-a dat mamei sale. Salomea nu s-a folosit cu nimic de darul hidos. Dar nimic nu ar fi putut fi mai satisfăcător pentru mama ei însetată de sânge. Cam după nouă ani, în anul 39 d.Hr., Irod Antipa, însoțit de Irodiada a fost exilat pentru faptul că aspira la demnitatea regală (Iosif Antichități, xviii.5; Război, ii.9.6 [183]).

Marcu 6:29

29. Ucenicii lui Ioan, când au auzit. Se pare că ei nu erau cu el în fortăreață, deși erau poate în imediata vecinătate de unde puteau veni să-l vadă din când în când și să-l ajute așa cum se oferea prilejul. Apoi, ucenicii lui Ioan au venit la Isus cu vestea a ceea ce se întâmplase (vezi Matei 14,12), poate la scurt timp înainte sau în cursul celei de a treia călătorii galileene (vezi la Marcu 6,1).

Marcu 6:30

30. Apostolii. [„Hrănirea celor cinci mii, Marcu 6,30-44 = Matei 14,13-21 = Luca 9,10-17 = Ioan 6,1-14. Comentariu major: Marcu și Ioan. Vezi harta p. 220; diagrama p. 231; cu privire la minuni p. 208-213.]. Singura folosire de către Marcu a cuvântului „apostoli” (vezi la Matei 10,2; Marcu 3,14). Poate atât Marcu, cât și Luca (vezi cap. 9,10) intenționau ca prin folosirea lui „apostoli” la acest punct al narațiunii să scoată în evidență noua răspundere pe care ei o aveau acum în virtutea trimiterii lor să învețe și să vindece singuri.

S-au adunat. Adică, când s-au înapoiat din a treia călătorie galileeană (vezi la Matei 9,36). Ei fuseseră probabil despărțiți timp de câteva săptămâni în timpul iernii anului 29-30 d.Hr., iar acum era devreme în primăvara anului 30 d. Hr., nu cu mult înainte de Paște (vezi Ioan 6,4; cf. DA 364, 388). Reuniunea această a avut loc, fără îndoială, la o dată și într-un loc fixate mai dinainte.

I-au spus tot. Isus îi trimisese pe cei doisprezece doi câte doi ca să aibă prilej să aplice principiile pe care ei le observaseră mai înainte în propria Lui lucrare. Acum au dat un raport deplin de tot ceea ce avusese loc în cursul itinerariului lor.

Marcu 6:31

31. Veniți singuri la o parte. Cei doisprezece aveau îndeosebi nevoie de relaxare și de instruire. Și

chiar și Isus simțea nevoie de un răgaz departe de îmbulzeala de oameni care se ținea după El din zorii zilei până târziu noaptea. Retragera ucenicilor cu Isus în vecinătatea Betsaidei Iulia și hrănirea minunată a celor cinci mii sunt singurele incidente din viața lui Isus dintre botez și intrarea triumfală relatate de toți cei patru scriitori ai Evangheliei.

Un loc pustiu. Adică un loc singuratic, solitar, depărtat (vezi la Matei 3,1; Luca 1,80). Locul ales pentru retragera aceasta departe de drumurile aglomerate ale Galiiei era în vecinătatea Betsaidei Iulia (vezi Luca 9,10), la capătul de nord al Lacului Galileii, în partea de est a locului unde Iordanul se varsă în lac și, astfel, în teritoriul lui Irod Filip (vezi la Matei 11,21). Puțin mai la est de Betsaida Iulia se află câmpia El Batiha, locul tradițional al hrănirii celor cinci mii.

Odihniți-vă puțin. Oricare ar fi ocupația cuiva, schimbarea ocazională a activității nu numai că aduce relaxare, dar dă și o vigoare nouă.

Nici să mănânce. Așa cum se întâmplase cu câțva timp mai înainte (vezi cap. 3,20).

Marcu 6:32

32. Într-un loc pustiu. Vezi la versetul 31.

La o parte. Ei au făcut tot ce au putut ca să se retragă din Capernaum pe neobservate.

Marcu 6:33

33. Oamenii i-au văzut. În ciuda precauțiilor lor, unii oameni evident au observat plecarea lor și direcția în care porniseră ca să străbată lacul.

Au alergat pe jos... în locul în care se duceau ei. Distanța de la Capernaum la câmpia cunoscută ca El Batiha, o distanță scurtă la est de Betsaida (vezi la v. 31), n-ar fi mai mult de patru mile. Ruta directă peste lac ar fi de 3 mile.

Marcu 6:34

34. Când a ieșit. Deși aceia care veniseră pe jos cunoșteau locul aproximativ unde corabia urma să atingă țărmul, se pare că nu știau locul exact. Isus a fost singur cu ucenicii Săi o vreme (vezi Ioan 6,3; cf. v.5). Ei au discutat despre problemele întâlnite în drumul lor prin orașele și satele Galileii și Isus le-a dat sfatul necesar pentru a corecta greșelile din trecut și pentru a-i pregăti pentru o lucrare mai eficientă în viitor (vezi DA 361, 364).

I S-a făcut milă. Isus a părăsit de bunăvoie locul izolat de pe panta muntelui unde ei și ucenicii Săi petrecuseră câțva timp împreună și, îndurător, a salutat poporul (cf. Luca 9,11).

A început să-i învețe. Potrivit textului grec, Isus i-a învățat stăruitor.

Marcu 6:35

35. Era pe sfârșite. Luca zice că „ziua se pleca spre seară” (cap. 9,12), literal, „a se încovoia”, „a se pleca” sau „a se înclina” (vezi la v. 12). Aceasta ar fi între ora trei după masă și apusul soarelui. Relatarea lasă să se înțeleagă că Isus și cu ucenicii Săi fuseseră fără hrană sau odihnă în cursul întregii zile.

Locul acesta este pustiu. Vezi la v. 31.

Ziua este pe sfârșite. [„Timpul a trecut de mult”, KJV; „De acum târzie vremea”, G. Gal.]. Textul grec de aici este practic identic cu acela aflat mai înainte în versetul 35 și tradus „ziua era pe sfârșite”.

Marcu 6:36

36. Dă-le drumul. Ucenicii nu puteau vedea nici o soluție la problemă decât să dea drumul oamenilor să plece, dar „mila lui Isus” (v. 34) s-a extins pentru binele lor fizic ca și pentru cel spiritual.

Pâine. Adică, hrană în general, tot ce este comestibil (literal „ceea ce ei aveau să mănânce”).

N-au ce mânca. Dovezile textuale favorizează (cf. p. 146) o misiune a acestor cuvinte, care totuși sunt clar implicate de context.

Marcu 6:37

37. Dați-le voi să mănânce. În textul grec pronumele „voi” este emfatic, ca și cum Isus zicea: „Dați-le voi să mănânce”. Fiecare poruncă a lui Dumnezeu cuprinde în sine puterea necesară pentru executarea ei. Din punct de vedere omenesc era absurd să se gândească că pot să găsească pâine la o distanță de mers cu piciorul înainte de căderea nopții, pentru a satisface nevoile unei astfel de mulțimi. Cererea făcută aici de Isus ucenicilor Săi era aparent tot atât de fără noimă ca și porunca Lui de mai înainte de a merge să pescuiască în apele limpezi ale lacului ziua (vezi la Luca 5,5). Experiența aceea mai timpurie ar fi putut prea bine să le vină în minte dacă ar fi cugetat la învățătura pe care Isus intenționa atunci să le-o dea. Dumnezeu lucrează întotdeauna prin oameni pentru împlinirea nevoilor fizice și spirituale ale semenilor lor. Principiul acesta este fundamental pentru însărcinarea Evangheliei.

De două sute de lei. Adică două sute de denarii romani (vezi p. 49). Chiar și în vremuri moderne, valoarea a 200 de salarii medii pe o zi ale unui lucrător de rând cu greu ar fi putut fi considerată de ajuns pentru a procura hrană îndestulătoare spre a oferi chiar și o hrană modestă pentru o mulțime atât de mare.

Marcu 6:38

38. Câte pâini? Isus deja îi vorbise lui Filip cu privire la problema procurării de hrană pentru mulțime (vezi Ioan 6,5.6; cf. cap. 1,43). Ca și Petru și Andrei, Filip era născut în Betsaida și întrucât cetatea aceea era la o mică depărtare de locul unde au avut loc evenimentele acestei zile memorabile, Filip probabil ar fi știut de unde să procure hrană dacă ar fi fost cazul. El era sincer, dar încet la credință, așa cum a fost evident de mai multe ori în decursul asocierii lui cu Hristos ca ucenic (vezi Ioan 14,8-12; cf. DA 292). Fără îndoială pentru a-i da lui Filip un prilej să-și întărească credința, Hristos i-a pus întrebarea aceasta (vezi la Ioan 6,5.6). De fapt Filip este acela care a spus că două sute de dinarii romani nu ar ajunge să se cumpere o cantitate îndestulătoare de hrană (vezi Ioan 6,7).

Dar Andrei, un om poate cu o mentalitate mai practică, este cel care l-a crezut pe Hristos pe cuvânt și a pornit să se intereseze ce hrană era la îndemână (vezi Ioan 6,8.9). Ezitarea lui Filip și promptitudinea lui Andrei de a porni la lucru prin credință stau în contrast izbitor.

Duceți-vă și vedeți. Isus „știa ce are de gând să facă” (Ioan 6,6), chiar de la început. Dar, ca și la trimiterea celor doisprezece, El i-a condus pe ucenici să analizeze ei înșiși problema care-i confrunta și să descopere o soluție pentru ea.

Au răspuns. [„Ei zic”, KJV]. Andrei este cel care a descoperit hrana simplă pe care un tinerel și-o adusese și a prezenta raportul lui Isus (vezi Ioan 6,8.9).

Cinci și doi pești. Cele cinci „pâini” erau făcute din făină de orz (Ioan 6,9) și erau probabil rotunde și turtite la formă. Orzul era mai puțin scump decât grâul și era hrana de bază a celor săraci. Peștii erau probabil uscați și gata de mâncat așa cum este adesea cazul în țările orientale, din antichitate și moderne. Ei erau mâncați împreună cu pâinea, ca un fel de condiment.

Marcu 6:39

39. Să-i așeze. [„Să șadă”, KJV]. Gr. anaklino, „a șede”, „a se întinde jos”. Aceasta era poziția luată în mod obișnuit la masă, cel puțin de oamenii din clasele superioare (vezi la cap. 2,15).

Cete. Faptul că Hristos a dispus ca oamenii să șadă în cete poate lăsa să se înțeleagă că El i-a invitat să se aranjeze așa cum ar fi făcut-o dacă ar fi șezut să mănânce în jurul unei mese cu un punct deschis în cerc pentru a îngădui ucenicilor să intre și să servească fiecare grup, cam așa cum ar fi făcut un slujitor acasă.

Iarbă verde. Acesta este un fapt menționat numai de Marcu. Datorită faptului că ploaia era extrem de rară în Palestina din mai până în septembrie (vezi vol. II, p. 110), iarba ar fi verde numai iarna sau primăvara. Era acum numai cu câteva zile înainte de Paștele anului 30 d. Hr. și iarba trebuia să fie în starea ei cea mai bună (vezi Ioan 6,4). În felul acesta relatarea lui Marcu este completată perfect de aceea a lui Ioan. Vezi nota adițională la Matei 15.

Marcu 6:40

40. Cete. [„În rânduri”, KJV]. Versetul 39 se referă în mod deosebit la organizarea fiecărei grupe [„cete”] individual, în timp ce aici referirea este la aranjamentul ordonat al diferitelor cete în legătură una cu alta. Ordinea era vădită în aranjamentul persoanelor în cuprinsul fiecărui grup și în aranjarea grupelor în sine.

De câte o sută și de câte cincizeci. Aranjamentul ordonat al unei mulțimi atât de mari era probabil necesar pentru ca toți să poată fi martori la minune, pentru a aprecia mai bine însemnătatea ei și ca să se poată ajunge la toți cu „pâinea...din cer” pe care ei aveau s-o primească.

Marcu 6:41

41. Binecuvântarea. [„A binecuvântat”, KJV]. Gr. eulogeo, „a lăuda” sau „a invoca binecuvântări”. Ioan folosește cuvântul eucharistea, „a fi recunoscător”, „a aduce mulțumiri” (cap. 6,11). Pare să fi fost ceva caracteristic cu privire la felul în care Hristos aducea mulțumiri (vezi Matei 15,36; 26,26) – ceva ce ucenicii fără îndoială au putut observa în timpul asocierii cu El. La Emaus, Isus a fost „cunoscut la frângerea pâinii” (Luca 24,35). Observați, de asemenea, că în fiecare caz Isus a luat pâinea în mâinile Sale, înainte de a aduce mulțumiri pentru ea. Dar partea esențială a „binecuvântării” consta din recunoașterea că hrana este un dar al lui Dumnezeu și din mulțumirea pentru ea.

A frânt. Literal „a frânge de tot” sau „a frânge în bucăți”.

Pâinile. Vezi la v. 38.

Dat. Literal, „a dat mereu”. Contextul sugerează că minunea a avut loc pe când pâinea era în mâinile lui Isus, între actul frângerii și acela al înmânării ei ucenicilor. Isus niciodată nu a săvârșit vreo minune decât pentru a face față unei nevoi autentice (vezi p. 209). Atâta vreme cât a fost nevoie, pâinea s-a înmulțit în mâinile Lui (cf. 1 Regi 17,16; 2 Regi 4,4-6).

Să le împartă. [„Să le pună înaintea”, KJV]. O expresie obișnuită pentru servirea unei mese. Fiecare din cei doisprezece ducea pâinile minunii în propriu său coș (vezi la v. 43) și servea un anumit număr din grupele aranjate „cete, cete” „în rânduri” pe iarbă (vezi la v. 40). Cu coșurile goale ucenicii se reîntorceau la Hristos pentru a mai primi pâine și, de fiecare dată când ei reveneau, El dădea mai departe pâini și pești. Aranjamentul ordonat al grupelor, serviciul ucenicilor și provizia neistovită de pâini și pești a procurat bărbaților, femeilor și copiilor atât cât au fost în stare să mănânce și chiar mai mult, într-un scurt timp.

Doi pești. Vezi la v. 38.

Marcu 6:42

42. Au mâncat toți. La iudei lucrurile împărăției mesianice erau adesea zugrăvite sub figura unui ospăț (vezi la Luca 13,29; 14,15) și ne putem imagina că în timp ce marea mulțime de oameni mânca hrana procurată în felul acesta miraculos pentru ei, unii și-au îndreptat gândurile către perspectivele mesianice. În aceeași zi când au mâncat pâinile și peștii oamenii deja trăsese concluzia că Isus era „profetul” (vezi la Ioan 6,14; cf. Deuteronom 18,15; Matei 11,3; Ioan 4,25) care trebuia să vină în lume. Minunea de netăgăduit i-a condus la concluzia de neînlăturat că Isus trebuia să fie Acela care era prezis de toți profeții (vezi Luca 24,27; Ioan 1,45), Împăratul care trebuia să vină al lui Israel (vezi Isaia 9,6.7; vezi la Luca 1,32.33). Ei au încercat să-L încoroneze ca Împărat chiar la fața locului (vezi Ioan 6,15). Acela care putea să învie pe cei morți, să vindece pe cei bolnavi și să procure hrană pentru mulțimi avea, evident, puterea să elibereze pe Israel din robia Romei. Sub conducerea Lui oștile lui Israel ar fi fost invincibile și nădejtile cele mai dragi ale acelor care așteptau un mesia politic urmau să se împlinească (vezi la Matei 3,2; 4,17; 5,2; Luca 4,19).

Hrănirea celor cinci mii era minunea supremă a lucrării galileene, o minune la care fusese martoră o mare mulțime și o minune care nu poate fi tăgăduită de sceptici, nici de cei din vremea lui Hristos, nici din vremea noastră. Drept urmare a acestei minuni lucrarea galileeană a ajuns brusc la un apogeu (vezi la Luca 2,49). Comparați vindecarea omului de la scaldătoarea Betesda cu un an mai înainte (vezi la Ioan 5), care a dus la încheierea lucrării iudaice.

S-au săturat. Pâinea înmulțită în chip minunat – dovadă a autenticității minunii – a fost distribuită fiecărei persoane din marea mulțime, nu în cantități mărunte, ci în măsură îndestulătoare pentru a satisface pofta. Abundența acesta mărturisea despre puterea fără de margini lui Isus. Numai atunci când nevoile tuturor au fost pe deplin satisfăcute s-a sfârșit provizia. Isus era atent atât la nevoile fizice ale acelor care veneau la El, cât și la nevoile lor spirituale. Dar lucrarea făcută în felul acesta pentru a satisface nevoile fizice era intenționată să îndrepte pe oameni spre nevoile lor spirituale mai importante și la Pâinea Vieții ca mijloc de a împlini nevoile acelea (vezi Ioan 6,26-55).

Felul de hrană procurată era regimul simplu al pescarilor și plugarilor și dădea mărturie contra abuzului. Metoda prin care a fost procurată hrana mărturisea despre puterea lui Dumnezeu prin care sunt împlinite toate nevoile omului. Abundența mărturisea despre resursele nemărginite ale lui Dumnezeu și despre capacitatea Lui de a putea „să facă nespuse mai mult decât cerem sau gândim noi.” (Efeseni 3,20). Colectarea fărâmiturilor arăta că nici una din binecuvântările lui Dumnezeu nu trebuie să fie irosită. Participarea ucenicilor la distribuirea hranei mărturisea despre faptul că binecuvântările cerului sunt puse la îndemâna oamenilor prin mijlocirea celor care sunt dispuși să conlucreze cu Cel Atotputernic. Ucenicii erau simple canale ale binecuvântării. Ei trebuia să primească înainte de a putea să dea.

Faptul că hrănirea celor cinci mii este unica minune relatată de toți evangheliștii o marchează ca fiind de o însemnătate neobișnuită. Pentru o comparație a acestei minuni cu aceea a hrănirii celor patru mii vezi nota adițională la Matei 15.

Marcu 6:43

<IND=200> 43. Coșuri. Gr. kophinos, de obicei un coș mic de răchită de felul celor pe care un iudeu îl purta când făcea o călătorie prin ținuturi unde hrana nu era ușor de obținut și îndeosebi pentru a evita să cumpere hrană de la Neamuri (vezi la v. 41). Felul de coș la care se face referire în cap. 8,8 este gr. spuris, un geamantan mare de răchită folosit pentru a duce diferite feluri de poveri, ca de pildă provizii pentru un grup de oameni, unelte ale unui lucrător, etc. Pavel a fost coborât peste zidul Damascului într-un spuris. Mai târziu, Isus făcea cu grijă deosebire în textul grecesc între felul de coș, gr. kophinos folosit la hrănirea celor cinci mii (vezi Matei 16,9; Marcu 8,19) și felul de coș, gr. spuris, folosit când au fost hrăniți cei patru mii (vezi Matei 16,10; Marcu 8,20).

Fărâmituri. [„Fragmente”, KJV]. Gr. klasma, literal, „ceea ce este rupt”; de unde, „un fragment” sau „o bucățică”. Contextul convinge că aceste „fragmente” nu erau resturi parțial mâncate, ci porții lăsate la fiecare grup de ucenici, dar găsite ca fiind în exces față de nevoile grupului (vezi la v. 41) și, deci, nefolosite. Ele sunt numite „fragmente” în sensul că fuseseră „frânțe” din cele cinci pâini originare (vezi la v. 41).

Marcu 6:44

Bărbați. Gr. andres, „bărbați adulți” în contrast cu femei și nu gr. anthropoi, „ființe omenești”, adică „persoane” în contrast cu animale (vezi la cap. 2,27). Astfel este clar că fuseseră prezenți cinci mii de bărbați „în afară de femei și copii” (vezi la Matei 14,21). S-ar putea aprecia fără exagerare că un număr egal de femei și copii fuseseră de față, ridicând totalul la peste zece mii de oameni.</IND>

Marcu 6:45

45. Îndată. [Isus umblă pe lac, Marcu 6,45-56 = Matei 14,22-36 = Ioan 6,15-24. Comentariu major: Matei și Ioan.].

Înainte Lui... spre Betsaida. [„Înainte spre Betsaida”, KJV]. Adică, „înainte de El spre Betsaida”.

Marcu 6:46

46. Și-a luat rămas bun de la ei. [„I-a trimis, KJV]. Sau, „și-a luat rămas bun de la ei”. Expresia greacă era un termen obișnuit pentru o amabilă luare de rămas bun.

Marcu 6:47

47. S-a înserat. [„Seara venise”, KJV]. Vezi la Matei 14,23.

Marcu 6:51

51. Uimiți. [„Dureros de uimiți”, KJV]. Adică, înmărmuriți de uimire.

Marcu 6:52

52. Nu înțeleseseră. [„Nu gândiseră”, KJV; „Nu pricepuseră nimic”, G. Gal.]. Atenția lor nu era îndreptată la minunea la care fuseseră mai înainte martori, ci la propria lor dezamăgire că Isus nu îngăduise să fie încoronat ca Împărat (vezi la v. 42).

Împietrită. Vezi la Exod 4,21. Inimile ucenicilor erau „împietrite” în sensul că nu înțelegeau însemnătatea minunii cu pâinile și cu peștii.

Marcu 6:55

55. Paturi. Vezi la cap. 2,4.

Marcu 6:56

56. Oriunde intra El. Afirmatia aceasta pare să lase să se înțeleagă trecerea unei perioade de timp și este fie o enunțare rezumativă a experiențelor din decursul săptămânilor precedente, fie a ceea ce avusese loc timp de câteva zile sau săptămâni după hrănirea celor cinci mii. Hrănirea celor cinci mii a avut loc la scurt timp înainte de Paște (vezi Ioan 6,4; cf. DA 364, 388). Evident, deci, pasajul acesta se referă mai ales la lucrarea lui Isus dintre timpul hrănirii din partea Sa a celor cinci mii și plecarea Sa în Siro-Fenicia.

Piețe. [„Străzi”, KJV]. Literal, „locuri de piață”, care erau pe străzile orașelor și satelor (vezi la Matei 11,16).

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

7 DA 350; Ev 72

7–11 DA 349–358

16 DA 728

17, 18 SR 197

17–28 DA 214–225

20 DA 214

23–26 DA 221

25, 26 Te 51

30, 31 DA 359

31 ChS 249; DA 362, 363; GW 243, 246; MH 56, 58; ML 133; MM 287; TM 34; 7T 244, 292

32–44 DA 364–371

34 DA 364

35, 36 DA 365

45–52 DA 377–382

46 MH 58

55 DA 384

Marcu 7:1

1. Fariseii. Vezi p. 51, 52.

Cărturari. Vezi p. 55; vezi la cap. 1,22.

Din Ierusalim. Conducătorii iudei fuseseră foarte mult alarmați de rapida răspândire a Evangheliei dovedită de cea de-a treia călătorie galileeană recentă (vezi la Matei 15,21; Marcu 6,14). Oamenii amintiți aici erau fără îndoială membrii unei delegații mai mult sau mai puțin oficiale de la Sinedriu, trimiși cu scopul anumit de găsi o scuză spre a pune capăt lucrării lui Isus (cf. DA 395).

S-au adunat. [„Au venit”, KJV]. [Dezbatere despre tradiție și necurăția ceremonială, Marcu 7,1-23 = Matei 15,1-20. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 220; cf. p. 18, 96-100.] La punctul acesta din narațiune atât Matei, cât și Marcu trec peste incidentul plin de însemnătate din sinagoga din Capernaum, când la sfârșitul cuvântării despre Pâinea Vieții, sentimentul popular în Galileea s-a întors contra lui Isus (vezi Ioan 6,25 la 7,1; vezi la Matei 15,21). Contrar obiceiului, Isus rămăsese în Galileea în timpul Paștelui (vezi Ioan 7,1; cf. DA 395), fără îndoială lucrând în liniște spre binele oamenilor (vezi la Marcu 6,56). La scurt timp după sărbătoare, probabil în decursul ultimei părți a lui aprilie sau primei părți a lui mai a avut loc această întâlnire cu cărturarii și Fariseii, care se reîntorseseră recent de la Ierusalim.

Marcu 7:2

2. Ei au văzut. [„Când au văzut”, KJV]. Fariseii și cărturarii știau, natural, că ucenicii nu făceau altceva decât să urmeze obiceiul adoptat de Isus (cf. la Luca 11,38). Indirect acesta era un atac personal la Isus. Cărturarii și Fariseii intenționau să atribuie lui Isus disprețuirea legilor lor. Procedând indirect ar fi evitat probabil și să ofenseze pe aceia care gândeau bine cu privire la Isus. Conducătorii din Ierusalim priveau la oamenii analfabeți și simpli din Galileea cu dispreț și de obicei se refereau la ei numindu-i amme ha'areș, literal „oameni ai pământului” (vezi p. 55). Tocmai în tovărășia unei astfel de gloate ca acești galileeni simpli a avut loc această confruntare.

Prânzind. [„Mâncau pâine”, KJV]. Literal, „pâini”, dar aici probabil însemnând „hrană” în general.

Necurate. Gr. koinos, originar însemnând „de rând”, adică, avute de mulți oameni. Mai târziu el ajuns să însemne „vulgar” sau „profan” și tocmai în sensul acesta folosește Marcu cuvântul aici (cf. la Fapte 10,14).

Nespălate. Evident scriind pentru neiudei (vezi p. 564) care altminteri nu ar fi înțeles natura atacului pe care îl dădeau acum spionii, Marcu definește ce vrea să spună prin „necurate”. Matei, scriind probabil în primul rând iudeilor (vezi p. 273), nu dă o astfel de afirmație explicativă. Spălarea la care se face aici referire era strict ritualistă, nu sanitară. Ritualul acesta se spune că ar fi constat din turnarea unei mici cantități de apă pe degetele și palma unei primei mâini și apoi pe cealaltă cu mâna înclinată așa că apa curgea de pe palmă către încheietura mâinii (avându-se grijă tot timpul ca apa să curgă înapoi în palmă) și apoi pe rând frecând o mână cu palma celeilalte mâini. Cantitatea minimă de apă prescrisă era aceea care putea fi conținută într-o coajă și jumătate de ou. Se pare, totuși, că acolo unde nu era apă, era permisă o abluțiune uscată în care persoana ar fi făcut pur și simplu mișcările de spălare a mâinilor sale în felul prescris.

Marcu 7:3

3. Fără să-și spele. Vezi la v. 2.

Cu mare băgare de seamă. [„Adesea”, KJV]. Gr. pugme, literal, „pumn”; în forma folosită aici, „cu pumnul”. S-a sugerat că pugme aici ar putea să însemneze „cu pumn plin [de apă]”. Pot fi citate, de asemenea, dovezi textuale (cf. p. 146) pentru exprimarea pukna, însemnând „viguros”, „sânguincios”, „adesea”.

Datina. Gr. paradosis, literal, „o predanie” sau „ceva predat”; de unde „o tradiție” care este predată cuiva prin cuvântul gurii sau prin scris. După cum este folosit în Evanghelii paradosis se referă la cantitatea masivă de reglementări orale, rabinice, care s-a dezvoltat în jurul Torei (vezi la Deuteronom 31,9; Proverbe 3,1). Tradiția rabinilor, era ținta specială a atacurilor lui Isus asupra sistemului religios iudaic al vremii Sale. Cuvântul „tradiție” înseamnă „ceea ce este predat [și anume, de la învățător la elev, sau de la generație la

generație].”

În timp, tradiția aceasta orală originară care avea intenția să protejeze legea scrisă a VT, a ajuns să fie considerată mai sacră decât legea însăși (vezi DA 395). Se presupune că, printr-o ascultare mecanică față de cerințele tradiției orale, o persoană ar fi ținut în mod automat legea scrisă inclusiv cele zece porunci. Cu alte cuvinte, dacă o persoană se conforma la litera interpretării tradiționale a legii, nu avea nevoie să se preocupe de spiritul legii scrise. Acest sistem legalist reducea religia la o chestiune de forme și alunga spiritul adevăratei închinări și ascultări, fără de care un om Îi slujește lui Dumnezeu în zadar (vezi Ioan 4,23.24; cf. Marcu 7,7). Un sistem de neprihănire obținut prin „faptele” Legii domina mai presus de planul mântuirii prin care Dumnezeu intenționa ca oamenii să ajungă la neprihănirea care este căpătată prin credință (vezi Romani 9,31.32; 10,3)

Hristos a căutat să reapeze toate instrucțiunile revelate ale lui Dumnezeu la locul lor cuvenit în gândirea și viața poporului Său. El a căutat să acorde cuvintelor lui Dumnezeu prioritate față de cuvintele oamenilor. El a căutat să înlăture simplele forme externe ale religiei și să cultive adevăratul spirit al religiei inimii.

Bătrânilor. Adică, ale rabinilor sau tâlcuitorilor legii mai bătrâni.

Marcu 7:4

4. Piață. Adică, locul de piață pe ulița deschisă, unde se cumpărau și se vindeau produsele (vezi la Matei 11,16). Gândirea rabinică considera inevitabil ca o persoană care se mișca în mijlocul gloatei din piață să nu vină în contact cu persoane sau lucruri care erau necurate din punct de vedere ceremonial, deci „întinătoare”.

Scăldat. [„Spală”, KJV]. Pot fi citate și dovezi textuale (cf. p. 146) pentru exprimarea „a se curăța”.

Alte obiceiuri. [„Alte lucruri”, KJV]. Poate cuprinzând vase, îmbrăcăminte (vezi Levitic 11,32), mâini și picioare (cf. Exod 30,19-21).

Au apucat ei să le țină. [„Primit să țină”, KJV]. Tradiția este „predată” de o generație și „apucată...să le țină” de următoarea generație. Ea este predată de învățător și primită de elev.

Ulcioare. [„Oale”, KJV]. Gr. xestai (singular xestes), o măsură romană (sextariu) conținând ceva mai mult decât un sfert de litru (vezi p. 50). Xestes este unul din cuvintele de origine latină aflate în Evanghelia lui Marcu.

Căldărilor. [„Arămurilor”, KJV]. Literal „bronz” sau „aramă”.

Paturilor. [„Meselor”, KJV]. Literal „așternuturilor” sau „paturilor”. Totuși, dovezile textuale sunt împărțite (cf. p. 146) între reținerea și omiterea „meselor”.

Marcu 7:5

5. Nu se țin. [„Umblă”, KJV]. Într-un sens figurat „a trăi”. Comparați „umblarea” lui Enoh cu Dumnezeu (vezi Geneza 5,24). Ceea ce îi irita pe Farisei și cărturari era felul de viață sau felul de a trăi al ucenicilor.

Marcu 7:6

6. A proorocit Isaia. Vezi la Isaia 29,13. Cuvintele lui Isaia erau descriptive cu privire la Israel pe vremea lui, așa cum arată lămurit contextul, dar ele erau la fel de adevărate cu privire la iudeii de pe vremea lui Hristos (vezi la Deuteronom 18,15). Astfel, când Hristos zicea: „Isaia a proorocit de voi”, El nu voia să spună că Isaia prezisese ceva adevărat îndeosebi și exclusiv cu privire la iudeii de pe vremea lui Hristos, ci că descrierea din partea lui Isaia a lui Israel se aplica „bine” (vezi Marcu 7,6) și populației din vremea lui Hristos.

Fățarnicilor. Vezi la Matei 6,2.

Mă cinstește. Cu o pretenție de a asculta de voia lui Dumnezeu „bătrâni” (v. 3) în realitate dădeau „învățăături, care nu sunt decât porunci omenești” (v. 7). Era o chestiune de mântuire prin credință sau prin fapte. Isus afirma că aceia care se închină lui Dumnezeu trebuie să o facă „în duh și în adevăr” (vezi Ioan 4,23.24). Accentuarea din partea Lui a acestui adevăr a adus pe Hristos în conflict cu conducătorii iudei. Primejdia de a înălța învățăturile omenești și chiar și interpretările omenești ale cerințelor divine mai presus de „cele mai însemnate lucruri ale Legii” (Matei 23,23) nu este mai mică astăzi de cum era atunci

Marcu 7:7

7. Dând învățăături. [„Învățând ca doctrine”, KJV]. Literal, „învățând [ca] învățăături].

Marcu 7:8

8. Porunca lui Dumnezeu. Forma singulară, ca aici, se referă la tot ceea ce a poruncit Dumnezeu – toată voia Lui descoperită (vezi la Matei 22,37.39). Poruncile lui Dumnezeu „sunt fără margini” (Psalmii 119,96); ele cuprind „toată datoria omului” (Eclesiastul 12,13). Idealul pus înaintea noastră este acela de a fi „desăvârșiți” după cum și Tatăl nostru „cel ceresc este desăvârșit” (vezi la Matei 5,48).

Datina. [„Tradiția”, KJV]. „Datina așezată de oameni” stă în contrast fără compromis cu „porunca lui Dumnezeu”.

Spălarea. Dovezile textuale favorizează (cf. p. 146) omiterea restului v. 8 începând cu aceste cuvinte. Afirmatia este totuși fără doar și poate adevărată, deoarece același gând este exprimat în v. 4.13.

Marcu 7:9

9. Să țineți. [„Să împliniți”, KJV]. Notați ironia implicită în cuvintele lui Hristos.

Marcu 7:10

10. Moise a zis: Prima parte a citatului lui Hristos este din porunca a cincea și a doua din codul civil de legi (vezi Exod 21,17).

Să fie pedepsit cu moartea. [„Să moară de moarte”, KJV]. Textul grecesc al acestei expresii este o reflectare a idiomului ebraic însemnând „a muri cu siguranță”, literal „murind veți muri” (vezi la Geneza 2,17). Cu alte cuvinte, moartea urma să fie pedeapsa inevitabilă pentru o infracțiune la porunca a cincea.

Marcu 7:11

11. Voi, dimpotrivă, ziceți. Isus dă aici o ilustrație specifică a ceea ce voia El să zică atunci când spunea: „Voi aveți un fel subtil de a respinge porunca lui Dumnezeu, pentru a ține tradiția voastră” (v. 9 RVS). De unde reiese că Isus exprimă aici faptul că iudeii se închinau zadarnic la Dumnezeu (vezi v. 7). Ei Îl acuzau pe Hristos că desființase legea, dar El lămuria că ei, prin interpretarea lor tradițională a legii, făcuseră de fapt chiar lucrul de care pe nedrept Îl acuzau pe El (vezi la Matei 5,17-19.21.22).

Corban. Gr. korban, de la ebr. qorban, „dar”, „ofrandă”, literal „ceea ce este adus aproape”. În țările orientale cuiva nici nu i-ar veni în minte să abordeze sau „să se apropie” de un superior fără să-i aducă un „dar”. Orice lucru asupra căruia cineva a rostit cuvintele: „Este Corban”, era dedicat prin aceasta lui Dumnezeu și Templului.

Dat lui Dumnezeu. [„Dar”, KJV]. Pe cât se pare scriind în primul rând pentru cititori neiuidei (vezi p. 564), Marcu traduce aici un cuvânt care n-avea aproape nici un înțeles pentru ei.

Face bine. [„Va fi liber”, KJV]. Scrierea cu litere cursive [în KJV] arată că întreaga propoziție a fost adăugată de traducătorii KJV, care în felul acesta se pare că încercau să clarifice înțelesul pentru cititorii englezi.

Marcu 7:12

12. Lăsați. [„Suferiți”, KJV]. Mai degrabă, „îngăduiți” (vezi la Matei 19,14).

Să facă nimic. În felul acesta un om putea să-și înșele proprii părinți în numele religiei, cu aprobarea preoților și sub pretenția că Dumnezeu cerea aceasta de la El.

Orice lucru asupra căruia fusese pronunțat cuvântul „Corban” era prin aceasta devotat unui uz sacru – Templu (vezi la v. 11). Părinților nu le era permis să se atingă de nimic care era „dedicat”, dar fiului neconștiincios îi era permis să se folosească de el atâta vreme cât trăia. El evita datoria sa filială printr-o mărturisire de evlavie superioară. Prin procedura aceasta ocolită preoții erau în înțelegere cu enoriașii lor lacomi să-i elibereze pe aceștia din urmă de obligația solemnă de a se îngriji de părinții lor.

Marcu 7:13

13. Ați desființat. [„Fără de efect”, KJV]. Adică, pentru orice scop practic, desființând porunca a cincea. Isus stătea înaintea mulțimii adunate ca apărătorul drepturilor lor, în timp ce cărturarii și Fariseii erau dați la iveală în adevărata lor lumină ca fățarnici (vezi v. 6) și ca vrăjmași atât ai lui Dumnezeu, cât și ai semenilor lor.

Multe alte lucruri de felul acesta. Exemplul pe care îl folosește aici Hristos nu era izolat, după cum cărturarii și Fariseii înșiși știau prea bine.

Marcu 7:14

14. Din nou. [„Tot”, KJV]. Gr. panta. Totuși, dovezile textuale favorizează (cf. p. 146) exprimarea „din nou”. Exprimarea aceasta ar lăsa să se înțeleagă că Isus vorbea mulțimii când cărturarii și Fariseii Îl întrerupseseră cu protestul lor (vezi v. 2). Acum, când Isus redusese la tăcere pe criticii Săi, S-a adresat din nou poporului, cu scopul de a clarifica adevărata natură a problemei cuprinse în conflictul cu privire la tradiție (vezi la v. 3).

Ascultați-Mă. Oamenii trebuia să facă uz de o atenție sârguincioasă dacă voiau să vadă prin fățarnicia conducătorilor lor spirituali.

Marcu 7:15

15. Afară din om. Comentatorii în general pierd ideile din v. 15-23, aplicându-le la problema alimentelor din carne curată și necurată așa cum sunt deosebite în Levitic 11. Contextul face îndeosebi clar faptul că Isus nu pune în discuție în nici un fel preceptele VT, ci mai degrabă tăgăduia valabilitatea tradiției orale (vezi la Marcu 7,3) și aici în mod deosebit tradiția, care declara hrana mâncată cu mâinile spălate necorespunzător (într-un sens ritual) devenea cauză de întinare (vezi la v. 2). Totdeauna și exclusiv, Isus protesta contra „poruncilor omenești” (v. 7), în vii contrast cu „porunca lui Dumnezeu” (v. 8) așa cum este prezentată în Scripturi. A aplica v. 15-23 la chestiunea mâncărilor curate și necurate înseamnă a ignora cu totul contextul. Dacă Isus ar fi eliminat la data aceasta distincția dintre alimentele din carne curate și necurate este evident că Petru mai târziu nu ar fi răspuns așa cum a făcut la ideea de a mânca alimente din carne necurată (vezi la Fapte 10,9-18.34; 11,5-18).

Ar trebui să se scoată în evidență că problema în discuție dintre Isus și Farisei nu avea nimic de a face cu felul de hrană ce urma să fie consumată, dar numai cu felul în care ea urma să ei consumată – fie cu sau fără spălarea rituală (vezi la v. 2.3). În acord cu reglementările iudaice, chiar hrana care era curată după Levitic 11, ar fi putut fi considerată necurată datorită contactului cu persoane necurate (vezi la Marcu 6,43).

Ce iese. Pentru o listă de „lucruri” la care Se referă Hristos vezi v. 21-23. Aici Hristos afirmă că întinarea morală din călcarea „poruncii lui Dumnezeu” este de nemărginit mai mare însemnătate decât întinarea rituală, mai ales când aceasta din urmă este întemeiată pe „datina așezată de oameni” (vezi la v. 7.8). Întinarea sufletului, zice Isus, este o problemă mult mai serioasă decât întinarea rituală a trupului, ocazionată de contactul cu persoane sau lucruri care sunt necurate din punct de vedere ceremonial.

Acea îl spurcă. Vezi v. 21-23. Chiar în VT Dumnezeu afirmă în mod specific că nu-I plac doar formele cultului ritual (vezi Isaia 1,11-13; Mica 6,6-8) practicate ca un scop în ele însele.

Marcu 7:16

16. Dacă are cineva urechi. Dovezile textuale sunt împărțite (cf. p. 146) între includerea și excluderea v. 16. Totuși, Hristos a folosit adesea expresia aceasta (vezi Matei 11,15; etc.) și este cu siguranță corespunzătoare cu contextul de aici.

Marcu 7:17

17. Casă. Mai degrabă „o casă”. Posibil casa lui Petru din Capernaum (vezi la cap. 1,29; 2,1). Restul acestei secțiuni a fost adresat ucenicilor în particular (cap. 7,17-23).

Ucenicii Lui. Potrivit cu Matei, ca de obicei, Petru a fost acela care a acționat ca purtător de cuvânt pentru grup (vezi la Matei 14,28).

Pildă. Vezi p. 203-207. O pildă [„parabolă”] ar putea să fie numai o zicală plină de tâlc, oricât de scurtă. Aici se referă la figura folosită în v. 15, despre lucrurile care intră în om și cele care ies din om. Dacă această „pildă” s-a dovedit a fi o șaradă chiar și pentru ucenici, mulțimea n-ar fi putut să prindă însemnătatea ei deplină (vezi la v. 14).

Marcu 7:18

18. Și voi sunteți fără pricepere? Adică, ca și mulțimea de oameni căruia îi fusese spusă „parabola”. Era numai rațional să se aștepte ca ucenicii să fie în avans față de poporul de rând când era vorba de înțelegerea adevărilor mântuirii.

Marcu 7:19

19. Inima lui. Adică, în mintea și sufletul lui (vezi la Matei 5,8). Cu alte cuvinte mâncarea cu mâinile nespălate nu avea vreun efect moral asupra omului.

În pântece. Alimente necurate din punct de vedere ceremonial (vezi la vers 15) mergeau în stomac și nu era nici un mijloc prin care necurăția ceremonială care se presupunea că este atașată de ele să fie asimilată în structura corpului.

Hazna. Gr. aphebron „privată” sau „toaletă”. Cuvântul nu se referă, așa cum se presupune îndeobște, la o parte a corpului omenesc.

Curățind toate bucatele. Literal „făcând curate toate alimentele [gr. bromata, vezi la Luca 3,11].” În KJV această afirmație apare ca o parte din instrucțiunea lui Hristos și pare să însemne că procesul de digestie și eliminare are rezultatul de a „curăța toate mâncărurile”. Textul grec, însă, lămurește că acestea nu sunt cuvintele lui Hristos, ci mai degrabă ale lui Marcu și că ele constituie comentariul lui la ce vrea să spună Hristos. În acord cu aceasta, este necesar să înțelegem expresia aceasta în legătură cu cuvintele „el le-a zis” din v. 18. În felul acesta ultima parte a v. 19 să zică, „[acesta le-a spus] făcând toate bucatele necurate” RSV – adică, indiferent dacă cel care le mănâncă săvârșește sau nu ritualul de abluțiune prescris. Acesta era însuși subiectul problemei (vezi la v. 2).

În al doilea rând, ar trebui să se observe că în textul grec bromata, tradus „bucate” înseamnă simplu „ceea ce se mănâncă”, „hrană” și cuprinde tot felul de alimente; el niciodată nu denotă carnea de animale spre deosebire de alte feluri de alimente. A limita cuvintele „curățind toate bucatele” la alimentele din carne curată și cea necurată folosită ca hrană și a trage concluzia că Hristos a desființat aici deosebirea dintre carnea curată și cea necurată folosită ca hrană (vezi Levitic 11) înseamnă să ignorăm complet înțelesul textului grec.

În al treilea rând, contextul (v. 1-14, 20-23) se ocupă nu de necurăția biologică, ci de necurăția presupus atrasă de omiterea ritualului spălării (vezi la v. 15). Felul de hrană pe care o consumau ucenicii (v. 2,5) nu este luată în discuție, ci doar felul în care ei mâncau (vezi la v. 2,5,15). Pretutindeni, Hristos se ocupă cu „problema poruncii lui Dumnezeu” față de „tradiția oamenilor” (vezi la v. 5-15,19). Vezi la v. 21-23.

Marcu 7:20

<IND=200> 20. Iese. Vezi la v. 15,19.

Marcu 7:21

21. Dinăuntru. Isus încheie observațiile Sale cu o enunțare a ceea ce de fapt „spurcă pe om” (v. 23). Întinarea, zice El, este morală, nu ceremonială (vezi la v. 15). Ea afectează sufletul, nu trupul.

Gânduri rele. Isus enumeră treisprezece lucruri diferite care „spurcă” pe om. Comparați lista dată aici cu cea din Romani 1,29-31 și Galateni 5,19-21.

Curvii. Gr. porneiai, un termen cuprinzând tot felul de legături sexuale ilegale.</IND>

Marcu 7:22

22. Lăcomii. Gr. pleonexiai, însemnând „dorințe avare de a avea mai mult” de unde „lăcomie” sau „avaritiție”. Ideea de a dobândi mereu mai mult a devenit o manie pentru persoane de caracterul acesta.

Vicleșuguri. Gr. poneriai, nelegiuiri în general, de asemenea mai specific, așa cum este probabil cazul aici, „răutate”.

Fapte de rușine. [„Lascivitate”, KJV]. Sau „desfrânare”.

Ochiul rău. O redare greacă a unei expresii idiomatice ebraice (vezi Deuteronom 15,9) probabil însemnând „invidie”, „gelozie” sau un „duh invidios”.

Hulă. Gr. blasphemia, însemnând „hulă” cu privire la Dumnezeu, dar „vorbirea de rău” când este îndreptată împotriva oamenilor ca aici. Pentru folosirea cuvântului în sensul de „hulă” vezi la Matei 12,31.

Nebunie. Adică, însușirea de a fi „fără sens”. „Neînțelegerea” ar fi o altă redare cu putință aici.

Marcu 7:23

23. Aceste lucruri rele. Vezi la v. 2-4, 15, 19. Pentru lista de trăsături pozitive de caracter cu care creștinul trebuie să înlocuiască aceste trăsături negative vezi Galateni 5,22.23; 2 Petru 1,4-8. Cu privire la primejdia de a încerca să se înlăture trăsăturile rele fără de a cultiva trăsăturile bune în locul lor vezi la Matei 12,43-45.

Marcu 7:24

24. A plecat de acolo. [Retragerea în Fenicia, Marcu 7,24-30 = Matei 15,21-28. Comentariu major: Matei].

Marcu 7:26

26. Grecoaică. Adică, „dintre Neamuri”, nu neapărat cineva care era din neam sau de nașterea greacă (vezi Romani 1,16; DA 399).

Marcu 7:31

31. A părăsit. [„Plecând”, KJV]. [Un surdo-mut vindecat; minuni în Decapole, Marcu 7,31-37 = Matei 15,29-31. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 221: diagrama p. 231; asupra minunilor p. 208 -213.]. Cu privire la regiunea la care se referă aici Marcu, pe care acum Hristos „a părăsit-o” vezi la Matei 15,21. Matei nu spune nimic despre drumul pe care l-a urmat Isus cu prilejul călătoriei de întoarcere din Fenicia.

Ținutul. Literal, „hotarele”, aici însemnând „teritoriul”.

Prin Sidon. Dovezile textuale favorizează (cf. p. 146) exprimarea „prin Sidon”, însemnând că din vecinătatea Tirului Isus a mers mai departe spre nord înainte de a Se întoarce spre est și sud în direcția Decapole (cf. DA 404).

Marea Galileea. Probabil înaintând spre sud de-a lungul țărmului răsăritean al lacului.

Decapole. Vezi p. 46; vezi la Matei 4,25.

Marcu 7:32

32. I-au adus. Se pare că omul suferind nu a venit după propria lui voință, întrucât nu auzise niciodată de Hristos. Evident, credința prietenilor săi l-a adus la Hristos. Decapole era ținutul în care Hristos îi vindecase pe demonizații din Gadara, care își îndeplinseseră cu credincioșie și zel însărcinarea de a vorbi semenilor lor păgâni despre Isus (vezi la cap. 5,19.20). Este posibil că prietenii surdo-mutulului s-au hotărât

să-l aducă la Hristos ca rezultat al lucrării oamenilor stăpâniți pe vremuri de demoni.

Surd. Gr. kophos, literal, „tont”, „greoi de cap”; aici folosit cu referire la simțul auzului (vezi la Luca 1,22).

Mut. [„Avea o piedică în vorbire”, KJV]. Omul acesta nu era absolut mut, deoarece atunci când a fost vindecat „a vorbit deslușit” (v. 35), lăsând impresia că înainte de a fi vindecat putea vorbi, deși nu lămurit. Incapacitatea lui de a vorbi clar și distinct se poate să fi fost un rezultat al surzeniei lui.

Marcu 7:33

33. L-a luat la o parte. Așa cum a făcut mai târziu cu orbul din Betsaida Iulia (vezi cap. 8,22-26). Ambele ținuturi erau locuite în mare parte de Neamuri (vezi la Matei 4,25) și astfel pare probabil că omul acesta era și el unul din Neamuri. Poate că Isus a luat pe surdo-mut deoparte din cauză că procedeul neobișnuit pe care l-a urmat la vindecarea lui ar fi putut să fie greșit înțeles de gloata lipsită de discernământ și interpretat ca o formă de magie asemenea descânteceleor săvârșitoare de miracole la păgâni.

I-a pus degetele. Literal, „și-a vârât degetele” în urechile omului. S-a sugerat că prin acțiunea aceasta Isus căuta să transmită suferindului ideea că El era interesat de starea lui nefericită.

Scuiptat. Deși literatura veche păstrează numeroase exemple de folosire a salivei de către medici și înfăptuitorii de minuni care credeau că ea este în stare să transmită sănătate din corpurile lor în cele ale pacienților și astfel să aibă proprietăți curative, nu este motiv aparent pentru care Isus a ales aici să vindece în felul acesta, atât de neobișnuit pentru El. Unii au sugerat posibilitatea că gestul acesta era doar o concesie pentru inevitabila ignoranță și greutate de pricepere a omului. Dar oricare va fi fost motivul, întregul procedeu urmat aici seamănă cu acela al vindecării orbului de la Betesda (vezi cap. 8,22-26).

I-a atins limba. Omul nu era numai surd, dar și mut (vezi la v. 32) și Hristos a atins ambele organe care aveau nevoie de vindecare.

Marcu 7:34

34. Și-a ridicat ochii spre cer. [„Privind în sus”, KJV]. Aceasta este singura ocazie de vindecare cu privire la care este relatat că Isus Și-a îndreptat privirile spre cer. El a făcut, totuși, așa, la hrănirea celor cinci mii când a binecuvântat pâinile și peștii (vezi cap. 6,4), la învierea lui Lazăr (vezi Ioan 11,41) și la rugăciunea Lui de mijlocire pentru ucenicii Săi (vezi Ioan 17). Pe cât se pare, în ocazia aceasta scopul acestui gest era de a îndrepta gândurile surdo-mutului la Dumnezeu și la cer, pentru a-i arăta că vindecarea urma să vină numai prin putere divină.

A suspinat. Gr. stenazo, „a suspina” sau „a geme”. Aceasta nu era o parte a procesului de a comunica cu omul suferind, ci o expresie a propriei reacții a lui Isus ca ființă omenească la suferința și slăbiciunea omenească (vezi la Ioan 1,14). În surzenia și vorbirea gângavă a omului El a văzut un tablou patetic al surzeniei inimilor oamenilor față de solia pe care El o purta și al vieții șovăitoare, fără rost, pe care oameni o duceau atât de des.

Efata. O expresie aramaică păstrată de Marcu (vezi la cap. 5,41), fără îndoială exact cuvântul pe care Isus l-a folosit cu ocazia aceasta.

Deschide-te. Referitor, natural, la urechile omului și la refacerea auzului, Marcu traduce aici expresia aramaică în folosul cititorilor săi.

Marcu 7:35

35. Dezlegat. [„Dezlegat legătura”, KJV]. Gr. desmos, „o legătură” sau „o bandă”. Aceasta nu lasă în mod necesar să se înțeleagă vreun defect în organele de vorbire ale omului, deși acesta ar putea să fie înțelesul.

Deslușit. [„Lămurit”, KJV]. Gr. orthos, „drept”, „corect”, „deslușit”. Aceasta lasă clar să se înțeleagă că omul fusese în stare să vorbească, dar atât de indistinct încât numai cu greu putea să fie înțeles.

Marcu 7:36

36. Să nu spună nimănui. Așa cum atât de adesea Isus poruncise acelor pentru care fuseseră săvârșite minuni neobișnuite de vindecare (vezi Matei 8,4; 9,30; 12,16; cf. 17,9; Marcu 5,43, etc.; vezi la Marcu 1,44). În regiunea aceasta predominant păgână motivul Lui principal de a impune tăcere s-ar putea să fi fost dorința Sa de a evita trezirea unei nădejdi a populației în general că lucrarea despre care, de acum, auziseră atât de mult, urma să fie repetată aici într-o mare măsură. Păgânii, în general, erau nepregătiți să înțeleagă și să aprecieze adevărata natură a soliei Sale, dar acolo unde a găsit în adevăr oameni dintre Neamuri care dădeau dovadă de mare credință, se pare că Isus le-a onorat credința.

Cu atât Îl vesteau mai mult. Comparativul dublu atrage atenția la impresia cea mai adâncă cu puțință asupra minții mulțimii. Cât de imposibil trebuie să fi fost ca ei să păstreze tăcerea cu privire la cele mai mari întâmplări cunoscute cândva în istoria lui Israel! Cât de copleșitoare era dovada divinității lui Hristos!

Marcu 7:37

37. Toate le face bine! Acesta a fost verdictul păgânilor care ajunseseră să cunoască ceva cu privire la Isus prin cei doi demonizați vindecați din Gadara (vezi la cap. 5,20). Ca și poporul de rând din Galileea, păgânii „Îl ascultau cu bucurie” (vezi la cap. 12,37)

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

1 DA 395

1–23 DA 395–398

7 COL 110; EW 124

9–12 DA 396

11 DA 397, 408

13 7T 287

24–30 AA 19

24–36 DA 399–403

26–30 GC 515

31–37 DA 404

Marcu 8:1

1. În zilele acelea. [Hrănirea celor patru mii, Marcu 8,1-10 = Matei 15,32-39. Comentariu major: Matei].

Din nou. [„Foarte”, KJV]. Dovezile textuale favorizează (cf. p. 146) exprimarea „din nou”. Aceasta pare să lase să se înțeleagă că se face referire indirect la hrănirea celor cinci mii (vezi la Matei 15,32)

Marcu 8:11

11. Fariseii au venit deodată. [Cererea unui semn, Marcu 8,11-21 = Matei 16,1-12. Comentariu major: Matei].

Marcu 8:12

12. A suspinat adânc. Un amănunt notat numai de Marcu. Isus era dezamăgit de încetineala lor de a pricepe adevărul spiritual (vezi la Matei 16,9; Marcu 7,34).

Marcu 8:14

14. O pâine. Un alt amănunt notat numai de Marcu.

Marcu 8:15

15. Aluatul lui Irod. Adică influența rea a lui Irod, îndeosebi duhul lui lumesc și caracterul lui nestatornic (vezi la Matei 13,33; 16,6). În pasajul paralel din Matei (cap. 16,6) Saducheii apar în locul lui Irod. Întrucât Saducheii căutau sârguincios favoarea puterii domnitoare și erau ei înșiși cu un duh lumesc (vezi p. 52), interesele lor principale erau de strâns identificate cu acelea ale lui Irod și ei interpretau politica lui pentru națiunea iudaică. În felul acesta, atât în ce privește înțelesul, cât și influența generală, termenii dați în Matei și Marcu pot sta unul în locul celuilalt.

Marcu 8:22

22. Au venit. [„El vine”, KJV]. [Orbul din apropierea Betsaidei, Marcu 8,22-26. Vezi harta p. 221; diagrama p. 231; cu privire la minuni p. 208-213]. Isus și ucenicii sosiseră de curând la Magdala (vezi la Matei 16,1.5) și după incidentul acesta, au mers mai departe la Cezarea lui Filip (vezi Marcu 8,27; vezi la Matei 16,13). Venind la Betsaida (vezi la Matei 11,21), Isus a părăsit din nou Galileea, pentru aceleași motive care au pricinuit retragerea Lui spre Fenicia cu câteva săptămâni mai înainte de aceasta (vezi la Matei 15,21; 16,13). Minunea săvârșită cu prilejul acesta seamănă în multe privințe cu aceea făcută pentru surdo-mutul din Decapole nu cu multă vreme mai înainte (vezi la Marcu 7,31-37).

Au adus. [„Ei aduc”, KJV]. Ca și în cazul surdo-mutului din Decapole (vezi la cap. 7,32).

Marcu 8:23

23. L-a scos afară. Au fost cel puțin două motive pentru aceasta: 1) spre a evita publicitatea (vezi la v. 26) și 2) pentru a ajuta pe orb să înțeleagă și să se concentreze la ceea ce Hristos era pe punctul să facă pentru el (cf. la cap. 5,37.40; 7,33). Isus pare să fi săvârșit comparativ puține minuni în timpul perioadei lucrării Sale publice și în cele mai multe cazuri El se găsea în mijlocul unei populații care era în cea mai mare măsură păgână.

Vezi ceva? [„Dacă vedea ceva”, KJV]. Aceasta este unica ocazie relatată în care Isus a pus o astfel de întrebare și se pare că ea a fost pusă aici cu scopul de a întări credința imperfectă a omului (vezi la v. 24).

Marcu 8:24

24. Ca niște copaci. Aceasta este unica ocazie relatată în care Isus a săvârșit o vindecare în două stadii. Nu există nici un motiv evident pentru folosirea acestei metode în cazul acesta. Totuși, ar trebui să se observe că atunci când a fost redată omului vederea parțială, credința lui a crescut și el a fost gata să creadă că Isus putea să-l vindece pe deplin (vezi la v. 23).

Marcu 8:25

25. Pus din nou mâinile. Vezi la cap. 7,33; 8,23.

Toate lucrurile. [„Orice om”, KJV]. Mai bine, „orice lucru”.

Deslușit. Gr. telaugos, literal, „strălucind departe”, adică „la depărtare și clar”. Dovezile textuale favorizează (cf. p. 146) exprimarea delaugos, „luminos” sau „în deplină lumină”.

Marcu 8:26

26. Sat. [„Oraș”, KJV]. Adică Betsaida (vezi la v. 22). Pe cât se pare locuința omului acestuia nu era în cetatea aceasta în care Isus i-a spus să nu se ducă imediat. Această restricție era evident intenționată să împiedice să se răspândească vestea despre minune și în felul acesta să Îl ajute pe Isus în efortul Său de a-Și asigura izolarea (vezi la v. 22).

Marcu 8:27

27. Isus a plecat. [„Isus a ieșit”, KJV]. [Retragerea la Cezarea lui Filip; marea mărturisire, Marcu 8,27 la 9,1 = Matei 16,13-28 = Luca 9,18-27. Comentariu major: Matei].

Marcu 8:31

31. A început să învețe. Pentru comentariu vezi la Matei 16,21.

Marcu 8:32

32. Pe față. Adică, „lămurit” sau „fără rezervă”. Marcu nu vrea să spună că Isus a făcut o anunțare publică a învățării pe care o dădea acum ucenicilor, ci mai degrabă că El a discutat cu ei în vorbirea limpede, literară.

Marcu 8:34

34. Norodul. [„Pe oameni”, KJV]. Literal, „mulțimea”. Pe cât se pare mai erau și alții cu Isus în afară de ucenicii Săi obișnuiți, poate locuitori iudei din regiune care auziseră de El (vezi la Matei 16,24).

Marcu 8:35

35. Evangheliei. Vezi la cap. 1,1. Numai Marcu are acest amănunt al istorisirii. Aici Isus Se identifică cu solia Sa (vezi Ioan 6,51.63).

Marcu 8:38

38. Se va rușina. Vezi la Matei 10,32; cf. Romani 1,16.

Neam preacurvar și păcătos. Vezi la Matei 11,16; 12,39. Un alt detaliu al acestei ocazii relatat numai de Marcu (vezi la v. 35).

Slava. O referire clară la a doua venire a lui Hristos (vezi la Matei 25,31), despre care evenimentul schimbării la față care urmează imediat în relatare, a fost o demonstrare miniaturală (vezi la Matei 16,28).

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

1–21 DA 405–409

12 DA 406, 407

18 5T 464

24 Ev 594; MM 98; 1T 462

27 DA 418

27–38 DA 410–418

31 SR 205

34 CH 590; Ev 90; FE 511; 2T 178; 4T 521, 632; 8T 209

36 AA 366; COL 374; CS 213, 217; 4T 46, 53

36, 37 CG 329; CH 593; COL 267; CS 74, 84; Ed 145; Ev 559; PK 274; 1T 706; 2T 59; 3T 250; 6T 78

38 DA 422; 5T 588

Marcu 9:1

1. Sunt unii. Primul verset din cap. 9 aparține mai corespunzător ca verset de încheiere al cap. 8 (cf. Matei 16,28; Luca 9,27).

Marcu 9:2

2. După șase zile. [Schimbarea la față, Marcu 9,2-13 = Matei 17,1-13 = Luca 9,28-36. Comentariu major: Matei].

Marcu 9:3

3. Ca zăpada. Dovezile textuale favorizează (cf. p. 146) omiterea acestor cuvinte.

Poate da. [„Să le albească”, KJV]. Sau „să le înălbească”.

Marcu 9:10

10. Ei au păstrat în ei lucrul acesta. [„Păstrau vorba aceea”, KJV]. În ciuda faptului că ei au pierdut mare parte din ceea ce aveau privilegiul să învețe din experiența aceasta, ucenicii au fost impresionați de afirmarea din partea lui Hristos că El va învia din morți. Totuși, ei nu puteau să prindă ideea că Mesia va suferi. Ei erau încă orbiți de concepția populară a unui Mesia ca un biruitor puternic (vezi la Luca 4,19).

A învia dintre cei morți. Ucenicii erau în încurcătură cu privire la ce legătură ar putea avea un asemenea eveniment cu Acela pe care ei Îl considerau ca fiind Mesia.

Marcu 9:12

12. Este scris. Vezi la Psalmii 22; Isaia 53; etc.; vezi la Luca 24,26.

Fiul Omului. Isus folosește aici denumirea familiară prin care Se referea de obicei la Sine (vezi la Matei 1,1; Marcu 2,10).

Defăimat. [„Făcut de nimic”, KJV]. Sau „tratată cu batjocură”.

Marcu 9:14

14. Când au ajuns. [„Când au venit”, KJV]. [Băiatul demonizat, Marcu 9,14-29 = Matei 17,14-21 = Luca 9,37-43a. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 221; diagrama p. 231; despre minuni p. 208–213]. În ziua următoare după schimbarea la față, Isus și cei trei ucenici au coborât de pe muntele schimbării la față în câmpia de jos unde ceilalți nouă așteptau revenirea lor (vezi la Luca 9,37; cf. DA 426). Oricare din cele două „câmpii” galileene menționate în Biblie, câmpia Ghenezaretului (vezi la Luca 5,1) sau Valea Esdraelonului, este considerată a fi o regiune corespunzătoare pentru vecinătatea muntelui schimbării la față. Probabil că muntele renumit nu era departe de una sau de alta din aceste „câmpii” (vezi la Matei 17,1).

Cărturarii. Vezi p. 55.

Întrebându-se cu ei. Adică, discutând în contradictoriu sau hărțuindu-i cu întrebări, așa cum arată contextul. Atitudinea cărturarilor era evident ostilă. Amănuntul acesta este pomenit numai de Marcu. Acești cărturari ostili se poate să fi fost unii din cei „veniți din Ierusalim” cu scopul de a îndepărta respectul poporului de la Isus și de a raporta ceea ce spunea și făcea El (vezi la Marcu 7,1; Matei 16,1). Așa cum făcuseră atât de adesea în trecut, ei L-au atacat pe Isus prin ucenicii Lui (vezi Marcu 2,16.18.24; 7,5). Cu ocazia aceasta au căutat să prezinte pe Isus și pe ucenicii Săi ca impostori făcând mare caz din faptul că aici era un demon asupra căruia ucenicii erau fără putere (cf. DA 427).

Marcu 9:15

15. S-a mirat. [„Mult uimit”, KJV]. Motivul uimirii la apropierea lui Isus este fără îndoială cel mai bine explicat ca reacția mulțimii la urmele de slavă care fără îndoială mai rămăseseră pe fața aceluia care fuseseră martori la schimbarea la față (cf. Exod 34,29-35; DA 427).

Marcu 9:16

16. El i-a întrebat. [„El a întrebat pe cărturari”, KJV]. Se pare că cărturarii au tăcut când S-a apropiat Isus. Fără îndoială că atmosfera încordată care domnea și din cauza aceasta, însăși prezența cărturarilor făcea evident faptul că ei combătuseră zdravăn pe cei nouă ucenici.

Marcu 9:17

17. Un om din norod. [„Cineva din mulțime”, KJV]. Întrucât fuseseră reduși la tăcere și întristați de Isus ori de câte ori încercaseră să-L facă de rușine în trecut, cărturarii s-au retras din luptă (vezi la Marcu 2,19; 7,11-13; Matei 16,1.4; cf. DA 427). Lucrul acesta a dat prilej tatălui bietului băiat demonizat să prezinte personal cererea.

Am adus la Tine. Luca (cap. 9,38) spune că tatăl a cerut lui Isus să Se „uite” la fiul său. În limba greacă aceasta era un idiom obișnuit pentru o examinare medicală.

Duh mut. Pentru o discuție despre posesiunea demonică vezi nota adițională la capitolul 1.

Marcu 9:18

18. Rămâne țepăn. [„Se înțepenește”, KJV]. Gr. xeraino, „a se usca” sau „a se veșteji”. În Iacov 1,11 xeraino este folosit cu privire la veștejirea ierbii. Poate că tatăl descrie aici înrăutățirea progresivă a stării fizice a băiatului sau poate descrie un stadiu al crizei în care trupul băiatului se înțepenea.

N-au putut. Dovezi textuale pot fi citate (cf. p. 146) pentru adăugarea cuvintelor „să-l scoată”. Comparați experiența ucenicilor cu aceea a lui Ghehazi (vezi 2 Regi 4,31).

Marcu 9:19

19. Necedincios. [„Lipsit de credință”, KJV]. Adică, „fără credință” sau „necedincios”. Comparați aprecierea lui Israel de Dumnezeu de pe vremea lui Moise (vezi Numeri 14,27; Evrei 3,17-19). Nu pare probabil că Isus avea în minte pe tatăl băiatului demonizat când a spus aceste cuvinte, deoarece credința tatălui nu era singurul obstacol în calea vindecării fiului său. Deoarece ucenicii înșiși erau în primul rând de vină (vezi la Marcu 9,29) s-ar părea că Mântuitorul îi avea pe ei în minte în mod special. Dar El n-a dorit să-i distingă pe ei pentru muștrare în public și în felul acesta nu i-a făcut obiectul direct al observațiilor Sale. Totuși, dacă ucenicii erau „necedincioși”, cu atât mai mult gloata.

Până când? Aceste cuvinte lasă să se înțeleagă că Isus vorbește aici ca o ființă divină, cineva care luase temporar chip omenesc.

Vă voi suferi? Literal, „răbda” sau „susține”. Moise a avut aceeași experiență de repetate ori cu Israel în pustie (vezi Numeri 20,10).

Marcu 9:20

20. Se zvârcolea. [„Bălăcea”, KJV]. Sau „a se rostogoli”. Băiatul era o priveliște de să țî se facă milă.

Marcu 9:21

21. A întrebat pe tatăl lui. Un amănunt relatat numai de Marcu.

Câtă vreme? Acesta este unicul caz relatat când Isus a făcut o cercetare specifică a istoricului cazului cuiva pe care l-a vindecat. Motivele Sale pentru a face așa în această ocazie nu sunt în totalitate clare. Este posibil că El i-a cerut tatălui să descrie boala și efectele ei pentru ca cei de față să poată aprecia pe deplin starea gravă a băiatului (vezi la v. 18). Poate că din cauza acesta Hristos îngăduise duhului rău să convulsioneze băiatul atunci când a ieșit (vezi la v. 26).

Marcu 9:22

22. Ca să-l omoare. Cazul era cronic și, din punct de vedere omenesc, mai greu de tratat. În textul grec (Matei 17,15) expresia „pățimește rău” era în general folosită pentru a descrie boli pe care iscusința omenească nu fusese în stare să le aline.

Dacă poți. Vezi la cap. 1,40.

Ajută-ne. Tatăl își însușește cazul băiatului (cf. Matei 15,22.25).

Marcu 9:24

24. Necedinței mele. Tatăl nu l-ar fi adus pe fiul său dacă nu ar fi avut deja o măsură de credință (cf. la Ioan 4,43-54).

Marcu 9:25

25. Norodul. Literal, „gloata”. Incidentul acesta probabil a avut loc în timpul perioadei de retragere din lucrarea publică, timp în care Isus a căutat să scape de publicitate și să evite să trezească entuziasmul pe care El nu intenționa să-l satisfacă (vezi la Matei 15,21). De aceea, Isus a căutat să facă vindecarea fără întârziere.

A muștrat duhul necurat. Demonul pricinuisese starea fizică a băiatului. Rezultatul urma să dispară împreună cu cauza (vezi Luca 9,42).

Marcu 9:26

26. Scuturându-l cu mare putere. Adică „l-a convulsionat cu putere” sau „l-a zguduit cu putere”. Se poate ca Isus i-ar fi îngăduit această manifestare finală a puterii demonului pentru ca contrastul dintre starea jalnică a băiatului și starea când a fost eliberat de demon să poată fi bine evidențiată.

E mort. Băiatul era complet istovit de violența spasmului care-l apucase.

Marcu 9:27

27. Isus l-a apucat. Demonul plecase și acum atingerea lui Isus a refăcut puterile băiatului (vezi la cap. 5,27).

Marcu 9:28

28. În casă. [„În casa”, KJV]. Articolul hotărât lasă să se înțeleagă că acesta era o anumită casă pe care Hristos o considera căminul Său, poate casa lui Petru din Capernaum (vezi la cap. 1,29; 2,1), un cămin temporar pentru restul rămânerii Sale în Galileea (cf. DA 432).

Noi de ce n-am putut? Cei doisprezece scosese demoni în cursul celei de-a treia călătorii galileene a lor (vezi cap. 6,13). Ei erau în încurcătură, neștiind cum să explice faptul că puterea pe care le-o dăduse Isus îi părăsise.

Marcu 9:29

29. Acest soi. Cărturarii atribuiseră neajutorarea celor nouă ucenici presupusei puteri superioare a demonului, afirmând că stăpânirea lui Isus era limitată la demoni mai puțin puternici (cf. DA 427). Adevăratul necaz, însă, stătea nu în puterea demonului, ci în lipsa de putere spirituală a ucenicilor.

Decât prin rugăciune. Hristos nu se referă aici la rugăciunea înălțată în legătură cu izgonirea demonilor. El nu se preocupă de rugăciunea momentană, ci de o viață stăpânită de rugăciune. În timpul absenței lui Petru, Iacov și Ioan cu Hristos, cei nouă ucenici se preocupaseră de descurajările și motivele de nemulțumire personale, într-un spirit de gelozie din cauza favorii arătate tovarășilor lor absenți (vezi DA 431). Starea minții și inimii lor făcea cu neputință ca Dumnezeu să lucreze prin ei.

Post. Dovezile textuale favorizează omiterea (cf. p. 146) a acestui cuvânt. Vezi la Matei 6,16; Marcu 2,18.

Marcu 9:30

30. Au plecat de acolo. [O călătorie tainică prin Galileea, Marcu 9,30-32 = Matei 17,22 = Luca 9,43b-45. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 221]. Adică, de la piciorul muntelui schimbării la față, unde Isus îl vindecase pe băiatul suferind (vezi la v. 14).

Au trecut prin Galileea. Poate pe un drum șerpuit, terminându-se la Capernaum (vezi la Matei 17,24). Această călătorie secretă prin Galileea a luat probabil câteva zile în cursul ultimei părți a verii anului 30 d.Hr., cam cu șapte sau opt luni înainte de crucificare.

Nu voia. Dacă Isus ar fi rămas mai multă vreme într-o localitate, vestea s-ar fi răspândit repede și o mulțime de oameni s-ar fi adunat și venirea lor ar fi întrerupt importanta învățătură pe care El căuta să o dea ucenicilor. De aceea, se pare că Isus mergea din loc în loc prin Galileea, evitând probabil cetățile și satele care cu câteva luni mai înainte de această dată, fuseseră martore la marile Lui lucrări. Trecerea pe lângă cetăți și orașe ar fi fost un mijloc eficient de a preveni faptul ca oamenii să afle ce ceea ce se întâmpla cu El. Până și ucenicii nu au profitat pe deplin de cuvintele de învățătură pe care El avea să le dea și, dacă cercul lăuntric al credincioșilor era lipsit de percepție spirituală, poporul de rând nu avea să profite de ceea ce Hristos avea să spună acum.

Marcu 9:31

31. Învăța. Literal, „El învățând”, adică, El stăruia în a da învățătură. Aceasta este a doua din cel puțin trei ocazii specifice în care Isus a spus ucenicilor Săi lămurit despre suferințele și moartea Sa viitoare (cf. la Matei 16,21; 20,17-19). Au fost fără îndoială și alte ocazii când Isus a dat învățătură asemănătoare așa cum

este prezentată în Matei 16,21. Dorința de a fi singur cu ucenicii Săi pentru a le putea da această informație pare că explică marea taină în care Isus a călătorit acum prin Galileea (vezi la Marcu 9,30; cf. DA 432).

Fiul Omului. Vezi la Matei 1,1; Marcu 2,10.

A treia zi. Vezi la p. 248-250.

Marcu 9:32

32. Nu înțelegeau. În ciuda tuturor celor ce le spusese Isus în vorbe lămurite (vezi la v. 31), ucenicii tot nu înțelegeau (vezi la Luca 9,45). Motivul principal pentru care ucenicii nu au înțeles era că ei doreau să creadă că nu este necesar ca Mesia să sufere și să moară (vezi la Matei 16,22.23). O astfel de idee constituia o provocare la adresa părerilor lor preconceptuate cu privire la Mesia (vezi la Luca 4,19). Ei așteptau ca Hristos să domnească la un moment dat asemenea unui domnitor temporar și nu erau dispuși să renunțe la așteptările lor înflăcărâte de onoare pe care ei își închipuiau că le vor împărtăși cu El când timpul acela urma să sosească (cf. DA 415, 417; vezi la Luca 4,19).

Se temeau să-L întrebe. Dându-și seama, poate, că ei împărtășeau punctul de vedere prezentat recent de Petru și dacă ar fi vorbit acum ar fi fost numai pentru a exprima aceleași gânduri (vezi la Matei 10,22.23), au tăcut. Potrivit cu Matei 17,23 ei „s-au întristat foarte mult”, adică „s-au mâhnit foarte mult”.

Marcu 9:33

33. Au venit la Capernaum. [Umilintă, împăcare și iertare, Marcu 9,33-50 = Matei 18,1-35 = Luca 9,46-50. Comentariu major: Matei și Marcu. Vezi harta p. 221; diagrama p. 231]. Cu privire la împrejurările în care a avut loc această revenire la Capernaum, precum și o comparație între raportul discursului prezentat de Marcu și cel prezentat de Matei, vezi la Matei 18,1.

Marcu 9:34

34. Ei tăceau. [„Și-au păstrat tăcerea”, KJV]. Literal, „ei au rămas tăcuți” sau „s-au stârnit de a fi tăcuți”. Ei au refuzat stăruitor să răspundă la întrebarea lui Isus (v. 33).

Se chibzuseră. [„Disputaseră”, KJV]. Gr. dialegomai, „a discuta” sau „a disputa”.

Marcu 9:35

35. Dacă vrea cineva să fie cel dintâi. Aici Isus vine la miezul problemei – fiecare din cei doisprezece dorea să fie „cel dintâi” în împărăția pe care ei toți așteptau ca Domnul lor să o statornicească (vezi la Matei 18,1). Ei uitaseră că adevărata mărime cere renunțarea la mărire ca un obiectiv de viață. În clipa când un om se hotărăște să fie mare, dă dovadă de micime a sufletului. Comparați Matei 23,8-12; Marcu 10,43.44; Luca 22,24-26.

Slujitorul. Gr. diakonos, de la care derivă cuvântul „diacon” (vezi Filipeni 1,1; 1 Timotei 3,8.12). Un diakonos este cineva care slujește nevoilor sau lipsurilor altuia și putea să fie sau un „sclav” sau un om liber, deși cuvântul implică serviciu făcut de bunăvoie. Un alt cuvânt grec de obicei tradus prin „slujitor” este doulos care înseamnă un „sclav” în sensul obișnuit al cuvântului. În NT diakonos este folosit de obicei cu privire la un „slujitor” al Evangheliei (vezi 1 Corinteni 3,5; Efeseni 3,7; 1 Tesaloniceni 3,2). Împărăția cerurilor este în esență o problemă de a aduce slujire lui Dumnezeu și aproapelui, nu de a primi slujire de la ei. Adevărata iubire este în principal o chestiune de a da iubire, nu de a o cere (vezi Matei 5,43). Cel mai mare este acela care iubește pe Dumnezeu și pe aproapele său cel mai mult și le slujește cel mai bine.

Marcu 9:37

37. Nu Mă primește pe Mine. Vezi la Ioan 12,44.45.

Marcu 9:38

38. Ioan i-a zis. [„Ioan i-a răspuns”, KJV]. Nu în sensul de a răspunde la o anumită întrebare pusă de Isus, ci în sensul de a comenta asupra observațiilor precedente ale lui Isus. Aceste observații treziseră în Ioan o bănuială că mustrarea pe care el și fratele său Iacov o făcuseră cu o ocazie anterioară cuiva care lucrase în „numele” lui Isus nu era potrivită (cf. DA 437).

Noi am văzut pe un om. Faptul că întâmplarea la care se face aici referire privea numai pe Ioan și pe Iacov sugerează posibilitatea ca ea să fi avut loc în cursul celei de-a treia călătorii galileene, când cei doi frați au mers împreună (vezi la Matei 10,5; Marcu 3,14).

L-am oprit. [„I-am interzis”, KJV]. Sau „I-am împiedicat”. Pentru o atitudine asemănătoare de intoleranță din partea lui Iacov și Ioan cu o altă ocazie, la scurt timp după aceasta, vezi la Luca 9,54. În ocazia de față Iacov și Ioan și-au scuzat purtarea pe temeiul că erau geloși pentru onoarea Domnului lor; în realitate, gelozia pentru propria lor onoare determinase acțiunea (vezi DA 437). Ei l-au muștrat pe om pentru că făcea ceea ce credeau că era dreptul lor exclusiv de a face (vezi la Matei 10,8). Dar chiar dacă Iacov și Ioan erau ucenici și aveau „cheile” împărăției în mâinile lor (vezi la Matei 16,19; 18,18), nu aveau dreptul să se poarte ca niște stăpâni față de alții. Însărcinarea lor era pozitivă și nu negativă; ei trebuia să fie plini de râvnă pentru a executa poruncile date lor, dar nu aveau dreptul să dicteze asupra altora. Cel rău este cel care-i face pe conducătorii religioși să creadă că este datoria lor să forțeze pe alți oameni să intre în forma de purtare și de credință pe care ei și-o închipuie că este dreaptă.

Nu venea după noi. [„Nu ne urma”, KJV]. El nu era unul din ucenicii obișnuiți, cunoscuți ai lui Isus.

Marcu 9:39

39. Nu-l opriți. Adică, încetați de a-l mai împiedica. Noi nu avem dreptul să constrângem pe alții să se conformeze ideilor și părerilor noastre sau să urmeze metodele noastre de lucru (vezi DA 438; cf. Numeri 11,27-29).

Minuni. [„Miracole”, KJV]. Gr. dunamis (vezi p. 208).

În numele Meu. Petru (vezi Fapte 3,6-8) și Pavel (vezi Fapte 16,16-18) și probabil toți ceilalți ucenici, când făceau minuni, făceau lucrul acesta în „numele” lui Isus.

Vorbi de rău îndată după aceea. [„Ușor”, KJV; „degrabă”, G. Gal.]. Gr. tachy, „curând”, „repede”, „de îndată” sau „fără întârziere”. A face o minune în numele lui Isus înseamnă a recunoaște puterea și autoritatea Lui. Cineva care a făcut o minune în numele lui Isus nu putea să contrazică îndată după aceea chiar puterea de care depindea pentru săvârșirea de minuni.

Marcu 9:40

40. Nu este împotriva noastră. Comparați afirmația inversă a aceluiași adevăr în Matei (vezi la cap. 12,30). Cele două nu sunt mutual exclusive, ci mai degrabă complementare. Evident un om nu poate fi atât pentru, cât și contra lui Isus în același timp. Dacă omul pe care Iacov și Ioan îl muștraseră era găsit făcând aceeași lucrare pe care o făcea Isus și făcând-o în numele lui Isus, trebuie că Dumnezeu lucra prin el și cu el.

Pentru noi. Adică, pentru noi sau de partea noastră.

Marcu 9:41

41. Un pahar. Vezi la Matei 10,42.

Pentru că sunteți. [„Pentru că aparțineți”, KJV]. Vezi la Matei 5,11; 10,18.42. Caracterul faptei este determinat de motivul care o determină.

Adevărat. Gr. amen (vezi la Matei 5,18).

Nu-și va pierde răsplata. Vezi la Matei 5,12; 19,29.

Marcu 9:42

42. Va face cineva să păcătuiască. Vezi la Matei 18,6.

Marcu 9:43

43. Dacă mâna ta te face să cazi în păcat. Vezi la Matei 5,29.30; 18,8.

Focul care nu se stinge. Vezi la Isaia 66,24; Matei 3,12. „Focul care nu se stinge niciodată” este

echivalent cu „focul veșnic” în pasajul paralel din Matei (vezi cap. 18,8; vezi la cap. 5,22).

Marcu 9:44

44. Unde viermele lor. Dovezile textuale pot fi citate (cf. p. 146) pentru omiterea v. 44,46 ca fiind inserate aici din v. 48. Vezi la v. 48.

Marcu 9:45

45. Dacă piciorul tău te face să cazi în păcat. Vezi la Matei 5,29.30; 18,8.

Marcu 9:46

46. Unde viermele lor. Vezi la v. 44, 48.

Marcu 9:47

47. Dacă ochiul tău te face să cazi în păcat. Vezi la Matei 5,29.30; 18,8.9.

Împărăția lui Dumnezeu. Vezi la Matei 3,2; 4,17; 5,3; Luca 4,19.

Marcu 9:48

48. Viermele. Gr. skolex, „larvă” sau „vierme”. Așa cum comentează Major, Manson și Wright (The Mission and Message of Jesus, p. 123): „Viermele care nu moare nu este simbolul unui suflet care nu poate muri, ci este un simbol al stricăciunii care nu poate fi curățită”. În v. 43 „viața” este prezentă în contrast cu „focul care niciodată nu va fi stins”. În Romani 6,23 și în multe alte texte „viața” stă în contrast cu „moartea”. În Ioan 3,16 contrastul este între „viața veșnică” și „pieritoare”. Este evident că Isus aici intenționează același contrast. „Focul care nu se stinge” stă în opoziție cu „viermele lor nu moare” și este o expresie echivalentă, deși pare nepotrivit ca larvele să-și facă lucrarea în prezența focului. Nu este nimic în cuvântul skolex, „vierme” care măcar pe departe să justifice explicația populară care egalizează „vierme” cu „suflet” (vezi la Isaia 66,4), fapt recunoscut de aproape toți comentatorii, indiferent de ceea ce ei personal despre starea omului în moarte.

Marcu 9:49

49. Sărat cu foc. Pentru sarea ca mijloc de conservare sau agent conservant vezi la Matei 5,13. Focul poate fi considerat ca un mijloc purificator sau ca un simbol al judecării finale (vezi la Matei 3,10). Înțelesul acestei enunțări criptice nu este pe deplin clar și depinde cu totul de contextul imediat în ce privește o explicație satisfăcătoare. A fi „sărat cu foc” înseamnă probabil că „fiecare” va trece prin focul suferințelor și curățirii în viața aceasta (vezi la Iov 23,10) sau prin focul zilei de pe urmă. Focul fie îndepărtează zgura din această viață prezentă, fie nimicește viața în acea mare zi de pe urmă. Sarea conservă ceea ce este bun (vezi la Marcu 9,50).

Orice jertfă. În serviciul sanctuarului din vechime sarea era adăugată la fiecare jertfă (vezi Levitic 2,13). Prezența ei înseamnă că numai dreptatea lui Hristos putea face ca jertfa să fie bine primită de Dumnezeu (cf. DA 439).

Marcu 9:50

50. Sarea este bună. Vezi la Matei 5,13.

Să aveți sare în voi înșivă. Dacă ucenicii ar fi avut „sarea legământului” (Levitic 2,13) ei ar fi înfrânt tendințele nefericite care duseseră la discuțiile cu privire la cel mai mare în împărăția cerurilor.

Să trăiți în pace. [„Să aveți pace”, KJV; „Fiți în pace”, G. Gal.]. Un punct culminant potrivit al cuvântării, un îndemn de a se abține de la orice discuție asupra subiectului, o avertizare contra geloziei și a spiritului de rivalitate.

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

1–9 EW 162–164

2–8 DA 419–425

3 AA 33; DA 739

5 DA 422

7 SR 207

9–29 DA 426–431

14–16 DA 427

17–27 DA 428; GC 515

22, 23 DA 429

23 CW 108; FE 341; MH 65; ML 9; PK 157; 2T 140

24 TM 518

29 1T 344

30, 31 DA 432

30–50 DA 432–442

33 DA 434

34, 35 SL 55; 4T 226

35 DA 435

36–40 SL 56

37 ML 202

37–39 DA 437

38 CSW 85

39 AA 543

40 CSW 85

42 5T 244, 483

42–45 DA 438

43–45 AA 312

49, 50 DA 439

Marcu 10:1

1. De acolo. [Începerea lucrării samariteano-pereene, Marcu 10,1 = Matei 19,1.2 = Luca 9,51-58. Comentariu major: Matei și Luca]. Adică, din Capernaum (vezi cap. 9,38).

Dincolo de. [„Partea de dincolo”, KJV]. Adică Perea (vezi la Matei 19,1).

După obiceiul Său. Adică, așa cum era El obișnuit să facă în cursul lucrării Sale galileene.

Marcu 10:2

2. Au venit la El Fariseii. [Căsătoria și divorțul, Marcu 10,2-12; Matei 19,3-12. Comentariu major: Matei].

Marcu 10:12

12. Dacă o nevestă. Legea mozaică nu avea nici o prevedere ca o femeie să divorțeze. Literatura iudaică veche, totuși, dă la iveală că unele femei iudaice au făcut lucrul acesta. În societatea romană lucrul acesta era obișnuit.

Marcu 10:13

13. Au adus niște copilași. [Binecuvântarea copiilor. Marcu 10,13-16. Comentariu major: Matei].

Marcu 10:14

14. S-a mâhnit adânc. Gr. aganakteo, „a fi foarte indignat”.

Marcu 10:15

15. Adevărat. Vezi la Matei 5,18.

Va primi împărăția. Vezi la Matei 18,3. Aici Isus prezintă un copil ca model pe care să-l urmeze adulții. Încrederea simplă și ascultarea iubitoare a unui copil sunt trăsături reprezentative de caracter extrem de prețuite în împărăția cerului. Notați că Isus vorbește despre „copilași”, aceia care nu au deprins, din slabele exemple ale adulților, păcatele îndoielii și neascultării.

Marcu 10:16

16. I-a luat în brațe. El i-a adus în cea mai strânsă legătură posibilă cu Sine, o muștrare nerostită adresată ucenicilor pentru că încercaseră să-i separe de El. Gestul acesta afectiv mărturisește mai bine decât orice despre interesul personal cald pe care Isus îl avea pentru ei (vezi la Matei 18,2; Luca 9,47).

Marcu 10:17

17. A alergat la El un om. [Tânărul bogat, Marcu 10,17-31 = Matei 19,16-30 = Luca 18,18-30. Comentariu major: Matei.]

Marcu 10:19

19. Să nu furi. Numai Marcu menționează aceasta.

Marcu 10:21

21. Ia-ți crucea. Dovezile textuale favorizează (cf. p. 146) omiterea acestei propoziții.

Marcu 10:23

23. S-a uitat împrejur. Un tablou plastic zugrăvit de Marcu. Pare aproape posibil să-L vezi pe Isus privind la ucenicii Săi unul după altul, pentru a observa cum reacționau ei la hotărârea tânărului fruntaș și bogat.

Marcu 10:26

26. Au zis unii către alții. [„Zicând între ei”, KJV]. Dovezile textuale sunt împărțite (cf. p. 146) între expresia aceasta și expresia: „I-au zis Lui” [„zicându-I Lui”].

Marcu 10:29

29. Nevastă. Dovezile textuale favorizează omiterea (cf. p. 146) acestei propoziții.

Marcu 10:32

32. Se suiau la Ierusalim. [Isus prezice moartea Sa, Marcu 10,32-34 = Matei 20,17-19 = Luca 18:31-34. Comentariu major: Matei].

Mergea înaintea lor. Solemnitatea acestei apropieri finale de Ierusalim era reflectată de comportarea lui Isus. Pe cât se pare El a mers anume înaintea lor contrar obiceiului Său, dorind, evident, să fie singur.

Erau tulburați. [„Uimiți”, KJV; G. Gal.]. Purtarea fără precedent a lui Isus i-a uimit pe ucenici și i-a umplut de neliniște (cf. DA 547)

A luat iarăși la El pe cei doisprezece. Cei doisprezece cunoșteau prea bine străduințele puse la cale pentru a lua viața Domnului și Învățătorului lor (vezi la Luca 13,31; cf. Ioan 11,7.8), dar nu-și dădeau seama de faptul că până la urmă aceste străduințe se vor dovedi cu succes (vezi Luca 18,34). Matei și Marcu au puțin de spus cu privire la faptul că cei doisprezece nu înțelegeau importanța explicației lui Isus și relatează, în schimb, un incident care arată cât de puțin înțelegeau ei din lucrurile acestea (Matei 20,20-28; Marcu 10,35-45).

Marcu 10:34

34. După trei zile. [„A treia zi”, KJV]. Dovezi textuale importante pot fi citate (cf. p. 146) pentru exprimarea „după trei zile” (vezi p. 248-250).

Marcu 10:35

35. Iacov și Ioan. [Ambiția lui Iacov și Ioan, Marcu 10: 35-45 = Matei 20,20-28. Comentariu major: Matei.]

Marcu 10:43

43. Slujitorul. Gr. diakonos (vezi la cap. 9,35)

Marcu 10:44

44. Robul. Gr. doulos (vezi la cap. 9,35).

Marcu 10:46

46. Au ajuns la Ierihon. [Orbul Bartimeu, Marcu 10,46-52 = Matei 20,29-34 = Luca 18,35-43. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 223; diagrama p. 231; cu privire la minuni, p. 208-213.] Adică, ajunseseră la Ierihon, unul din ultimele locuri de oprire în drumul lor din Perea la Ierusalim pentru a lua parte la Paște (vezi la Matei 20,17; 21,1). Cu privire la incidentele de pe drum, imediat înainte de sosirea la Ierihon vezi la Matei 20,17-28.

Unul din importantele vaduri ale râului Iordan este situat cam la 5 mile spre est de Ierihon. Cetatea însăși se află la marginea apuseană a văii Iordanului în apropiere de dealurile care aparțin de munții care se înalță la vest (vezi la Luca 10,30). Ierihonul Noului Testament era situat cam la o milă mai la sud de ruinele celui din VT. Irod cel mare înfrumusețase cetatea și întreținuse un palat de iarnă acolo. Ierihonul era cunoscut pentru izvoarele lui fierbinți din vecinătate, unde Irod cel Mare se dusese cu nădejdea de a afla vindecare în timpul bolii sale fatale. Deși aceasta este unica Lui vizită relatată la Ierihon, sunt motive să presupunem că Isus vizitase cetatea în cursul unor călătorii anterioare la Ierusalim pentru a lua parte la sărbători și trecuse probabil prin el numai de curând, în drumul Său din Perea, pentru a-l învia pe Lazăr.

Pe când ieșea Isus din Ierihon. Matei (cap. 20,29) și Marcu sunt de acord că acest incident a avut loc atunci când Isus și cei doisprezece părăseau cetatea, în timp ce Luca spune că ei se apropiau de Ierihon (vezi Luca 18,35). S-au prezentat diferite sugestii într-o încercare de a armoniza această contradicție aparentă.

Unii au sugerat ideea că, deși înțelesul obișnuit al cuvintelor grecești traduse „Se apropia” (Luca 18,35) este „a se apropia” sau „a veni de aproape”, nu este imposibil ca Luca doar să fi înțeles că Isus era în vecinătatea Ierihonului la data acestui eveniment. Alții au sugerat că Isus se poate să fi întâlnit pe cerșetori pe drumul dintre Noul Ierihon și vechiul Ierihon, situat la aproape o milă la nord, pe drumul spre Ierusalim. Sunt, totuși, cel puțin două dificultăți majore la explicația aceasta. În primul rând, vechiul Ierihon era în ruine la data aceea și ar cere o forțare a imaginației să gândim că Luca ar numi o grămadă de ruine vechi „Ierihon” și să ignore cetatea existentă cu numele acela, atât de apropiată. În al doilea rând, drumul de la Ierihonul NT la Ierusalim nu ducea prin Ierihonul VT, ci la colinele de la apus, unde urmează Wadi Qelt până în munți (vezi la Luca 10,30).

Poate că explicația următoare este cea mai probabilă. Luca relatează întâmplarea cu Zacheu imediat după relatarea din partea sa a vindecării lui Bartimeu (vezi Luca 18,35 la 19,10). Atât Zacheu, cât și Bartimeu se pare că locuiau la Ierihon și Isus a întâlnit pe unul nu la mult timp după celălalt. Potrivit cu

ordinea narațiunii din Luca, Isus a fost oaspete al casei strângătorului de biruri după vindecarea orbilor. Cel mai probabil, incapacitatea lui Zacheu de a-L vedea pe Isus pe străzile cetății a făcut necesar ca el să alerge înaintea mulțimii pentru a găsi un pom potrivit și a se urca în el, probabil la marginile cetății (vezi la Luca 19,4), unde a așteptat venirea lui Isus. Potrivit cu Luca 19,1 Isus „trecuse” prin Ierihon înainte de a fi întâlnit pe Zacheu. Întrebând pe Zacheu, Isus S-a înapoiat cu el pentru a petrece restul zilei în casa lui și se prea poate ca orbii să fi izbutit să atragă atenția lui Isus în drumul Lui de înapoiere în cetate. În împrejurări ca acestea Luca ar fi corect când spunea că Isus intra în cetate și Matei și Marcu ar fi la fel de corecți când spuneau că El pleca.

O mare mulțime de oameni. Cu câteva zile înainte de Paște ar fi fost mulțimi de oameni pe drumurile care duceau la Ierusalim.

Bartimeu. Numele derivă de la aramaicul Bar-Tim'ai, pe care Marcu îl traduce pentru cititorii săi. Matei vorbește de doi orbi (vezi cap. 20,30). Motivul pentru care Marcu menționează numai pe unul din ei ar putea fi faptul că ceva în legătură cu acela i-a atras atenția lui Marcu ca fiind de un deosebit interes pentru cititorii săi (vezi la cap. 5,2). Poate că Bartimeu a devenit mai târziu unul din urmașii cei mai bine cunoscuți ai lui Isus. Vezi nota adițională la Matei 3, nota 2.

Drum. Gr. hodos, „drum”, „cărare” sau „cale” (vezi la cap. 11,4). Cerșetorii probabil ședeau chiar afară la poarta cetății, unde trecătorilor li s-ar fi făcut milă de ei.

Marcu 10:47

47. El a auzit. [„Când a auzit”, KJV]. Mulțimea de oameni trecea acum continuu pe drum spre Ierusalim. Cerșetorii au auzit fără îndoială pe careva din cei care stăteau alături spunând că Isus era în această mulțime.

Fiul lui David. Folosirea acestui titlu strict mesianic implică o oarecare măsură de recunoaștere a lui Isus ca Cel Făgăduit (vezi la Matei 1,1; 9,27).

Ai milă. Comparați cu Matei 9,27; 15,22.

Marcu 10:48

48. Îl certau. [„Îi porunceau”, KJV]. Sau „îl mustrau”. Probabil ei căutau să evite un incident public pe care autoritățile iudaice sau romane l-ar fi putut folosi ca pretext de a-L aresta pe Isus. Vezi la Matei 19,1.3; 20,18.

Să tacă. [„Să fie liniștit”, KJV]. Literal, „să tacă”.

Mai tare striga. Bartimeu și-a dat seama că aceasta ar putea să fie ultima lui ocazie de a obține vindecare de la Isus. Stăruința lui mărturisea despre credința lui vie în puterea lui Isus.

Marcu 10:49

49. Îndrăznește. [„Fii mângâiat”, KJV]. Sau „fii cu curaj”.

Marcu 10:50

50. Haina. Gr. himation, „manta”, adică haină din afară (vezi la Matei 5,40)

A sărit. [„S-a ridicat”, KJV]. Dovezile textuale favorizează (cf. p.146) exprimarea „a sărit”.

Marcu 10:51

51. Ce vrei? Era evident că orbul căuta să-i fie redată vederea. Ca de obicei, însă, Isus dorea ca solicitantul să facă o cerere anume, ca o recunoaștere a nevoii și ca o dovadă a credinței. Dar nu numai pentru Bartimeu însuși a pus Isus întrebarea aceasta. El dorea ca aceia care erau martori la eveniment să înțeleagă mai bine însemnătatea minunii (vezi la cap. 5,32.34).

Să capăt vederea. [„Să-mi primesc vederea, KJV]. Literal, „să mi se refacă vederea”. Textul grec arată că Bartimeu nu fusese născut orb, ci orbise după aceea.

Marcu 10:52

52. Credința ta. Vezi la Marcu 5,34; Luca 7,50.

A mers pe drum după Isus. Era numai natural ca aceia care fuseseră vindecați să dorească să rămână cu Isus. Comparați cererea demonizaților gadareni (vezi la cap. 5,18-20). Nu este sigur dacă Isus era în drum spre casa lui Zacheu (vezi la cap. 10,46) sau spre Ierusalim.

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

1 DA 488

13–16 AA 273; DA 511–517; MH 41; 3T 422

14 AH 274, 275; CG 253; CT 118; DA 512, 517; Ev 349; FE 161; GW 207; MH 42

15, 16 4T 141; 5T 421

16 GW 188; MH 41; MM 19

17, 18 DA 518

17–22 DA 518–523

17–31 COL 390–396

20, 21 2T 679

21 DA 519; 4T 505

21, 23 COL 393

23 4T 468

24, 26 DA 555

24–27 COL 394

28–30 2T 495

29, 30 COL 395; 1T 510

30 5T 42

32 DA 547

32–45 DA 547–551

36 DA 548

38, 39 SR 407

38–45 SL 57

44 EW 102

45 ML 225

Marcu 11:1

1. Când s-au apropiat. [Intrarea triumfală, Marcu 11,1-11 = Matei 21,1-11 = Luca 19,29-44 = Ioan 12,12-19. Comentariu major: Matei].

Marcu 11:2

2. Pe care n-a încălecat nici un om. Noutatea era considerată o calitate esențială a lucrurilor consacrate fie în folosul sacrului, fie în folosul împărătesc (vezi Exod 13,2: 23,19: Levitic 21,13.14; Numeri 19,2; 1 Samuel 6,7).

Marcu 11:4

4. Lângă o ușă. [„La ușă afară”, KJV]. Multe case orientale de locuit erau construite în forma unui pătrat cu o curte deschisă în centru. Din curtea aceasta un gang ducea în stradă. De obicei, măgarul și mînzul ar fi fost prioniți în curte și nu la ușa din ulița deschisă.

Cotitura drumului. [„Un loc unde se întâlneau două drumuri”, KJV; „uliță”, G. Gal.] Gr. amphodon, „un drum împrejurul a orice”, „un bloc de case” sau „un cartier [al unui oraș]”. Totuși, înțelesul cuvântului este obscur aici. Amphodon derivă din două cuvinte grecești, amphi, „de ambele laturi” și hodos „un drum”, „o cale”. Unii au sugerat că amphodon s-ar referi aici la un drum lăturalnic, sau poate un drum circular. Vezi harta p. 224.

Marcu 11:11

11. În Templu. Acesta era însuși centrul vieții naționale și religioase iudaice, locul logic unde Împăratul, Mesia, trebuia să fie încoronat, locul unde autoritatea Lui trebuia să fie recunoscută mai întâi și de la care înștiințarea oficială ar fi trebuit dusă la popor pentru a-i fi acceptată suveranitatea (vezi vol. IV, p. 27-30). Preoții și bătrânii lui Israel ar fi trebuit să fie aceia care să-I recunoască autoritatea. Totuși „a venit la ei Săi și ai Săi nu L-au primit” (vezi la Ioan 1,11).

S-a uitat la toate de jur împrejur. Templul fiind casa Sa, Isus a umblat prin curțile lui controlând ceea ce Îi aparținea de drept, dar ceea ce aceia care erau însărcinați cu îngrijirea lui își însușiseră pentru scopuri egoiste (vezi Matei 21,33-39).

A plecat la Betania. Când mulțimea de oameni a ajuns în cele din urmă la Ierusalim veniseră prea târziu și în zadar au căutat pe Isus ca să-L încoroneze ca Împărat (cf. DA 581). Dar, ca și în ocaziile anterioare, când misiunea Lui a trebuit să dea piept cu o criză, Isus a petrecut întreaga noapte în rugăciune (vezi la Marcu 3,13; cf. DA 581).

Marcu 11:12

12. A doua zi. [Smochinul neroditor, Marcu 11,12-14. 20-26 = Matei 21,18-22. Comentariu major: Marcu. Vezi harta p. 224; diagrama p. 233; în ce privește minunile p. 208-213]. Aceasta era „a doua zi” după intrarea triumfală (vezi v. 1-11), și, deci, o zi de luni dimineața. Urmând un șablon strict cronologic, Marcu relatează curățirea Templului (v. 15-19) între blestemarea smochinului (v. 12-14) și descoperirea că el se uscaseră (v. 20-26). Matei, care adesea urmează o ordine pe subiecte și nu una cronologică (vezi p. 274), narează întreaga experiență ca o unitate cu smochinul neroditor, fără a menționa faptul că au trecut vreo 24 de ore între blestemul rostit asupra lui și descoperirea că pomul se uscaseră.

Din Betania. Unde petrecuse noaptea (vezi la v. 11).

A flămânzit. Poate împrejurările care au urmat intrării triumfale (vezi la v. 11) îl împiedicaseră Isus să mănânce, cel puțin o masă deplină și hrănitoare. Faptul că nu se menționează nimic despre foame la ucenici ar părea să lase să se înțeleagă că ei mâncaseră de curând.

Marcu 11:13

13. A zărit un smochin. [„Văzând un smochin”, KJV]. Ca și cu prilejul intrării triumfale din ziua precedentă, Isus a urmat probabil un drum mai mult sau mai puțin direct din Betania la Ierusalim, urcând pe panta ușoară de răsărit a Muntelui Măslinilor și coborând pe panta relativ abruptă de apus apoi peste valea

Chedron și intrând în Ierusalim (vezi la Matei 21,1; Luca 19,41). Smochinul atrăgea atenția, fiind singurul din livadă care avea frunze (cf. DA 581).

De departe. Isus a văzut pomul cu câțva timp înainte de a ajunge la el. Se pare că acest pom creștea aproape de drum (vezi Matei 21,19).

Avea frunze. [„Având frunze”, KJV]. Un smochin deplin înfrunzit dădea făgăduința unor fructe destul de dezvoltate, deși nu neapărat coapte. Pe de altă parte, pomii fără frunze, nu trezeau nădejdi zadarnice că s-ar găsi fructe în ei și de aceea nu prilejuiau nici-o dezamăgire.

În această parabolă dramatizată (vezi la v. 14) smochinul pe deplin înverzit reprezenta națiunea iudaică și ceilalți pomi, națiunile păgâne. Este adevărat, Neamurile nu aduceau fructe, dar atunci nu se aștepta nimic de la ele deoarece ele nu pretindeau că aduc fructe (vezi vol. IV, p. 26.27). Dar acest smochin precoce avea frunze care promiteau și smochine.

Decât frunze. [„Nimic decât frunze”, KJV]. Aici era o făgăduință fără realizare. Dintre toate viciile nu era nici unul pe care Isus îl găsea mai jignitor ca fățarnicia (vezi la Matei 6,2; 23,13). Ca și smochinul neroditor, religia iudaică era lipsită de roade. Era plină de forme și ceremonii, dar era lipsită de adevărata evlavie (vezi la Marcu 7,2.3; vezi vol. IV, p. 30-33).

Vremea smochinelor. În climatul Palestinei recolta timpurie de smochine se coace de obicei în iunie și recolta târzie în septembrie. Acum era probabil pe la sfârșitul lui martie sau pe la începutul lui aprilie și astfel numai câteva săptămâni înainte ca recolta timpurie să se coacă. Deși era neobișnuit să se aștepte să găsească smochine pe timpul acesta atât de timpuriu în sezon, totuși, un pom cu frunziș deplin se putea considera ca având fructe care se apropiau de coacere. Ar trebui de asemenea să se rețină că, în țările orientale, fructele verzi sau necoapte sunt adesea scuturate (vezi la Isaia 28,4).

Marcu 11:14

14. A zis. [„A răspuns”, KJV]. Pomul nu vorbise; Isus „răspundea” numai la starea de frunziș deplin, dar fără fructe a smochinului.

În veac...nimeni. Literal, „nimeni...niciodată”. Dublul negativ din textul grec face opreliștea cu atât mai emfatică. Sterilitatea pomului reprezenta nerodnicia lui Israel și blestemul, judecata pe care Isus urma să o rostască în ziua următoare – „Iată că vi se lasă casa pustie” (vezi la Matei 23,38). Tot în ziua următoare Isus a muștrătat aspru pe cărturari și pe Farisei pentru pretențiile lor fățarnice (vezi Matei 23,13-33).

Scopul acestei parabole dramatizate era de a pregăti mintea ucenicilor pentru scenele următoarelor câteva zile, în care conducătorii iudei urmau să confirme lepădarea lui Isus din partea lor. Parabolele dramatizate îi determină adesea pe oameni să cugete mai eficient de cum ar putea-o face simplele cuvinte. Pentru alte parabole dramatizate vezi Isaia 20,2-6; Ezechiel 4,1 la 5,17.

Marcu 11:15

15. Au ajuns în Ierusalim. [A doua curățire a Templului, Marcu 11,15-19 = Matei 21,12-17 = Luca 19,45-48. Comentariu major: Matei.

Marcu 11:16

16. Prin Templu. Adică, prin curțile Templului. Cuvântul folosit aici pentru Templu este hieron, care se referă la toate curțile și clădirile din zona Templului, nu naos, la Templul propriu-zis. Intrând în curțile sacre ale Templului oamenii trebuiau să lase la o parte, ca semn de respect, orice povară pe care ar fi purtat-o. Pare că oamenii care purtau poveri foloseau curțile Templului ca o scurtătură pentru a evita un drum mai ocolit (vezi Mișna, Berakoth 9.5, ed. Socino a Talmudului, p. 328).

Marcu 11:17

17. Se va chema o casă de rugăciune pentru toate Neamurile. [„Numită de toate națiunile”, KJV]. Isus stătea, pe cât se pare, într-o anumită parte a Templului, atribuită credincioșilor în adevăratul Dumnezeu dintre Neamuri. Slujbașii Templului transformaseră partea aceasta într-un fel de târg al Templului.

Tâlhari. [„Hoți”, KJV]. Mai degrabă „tâlhari”, adică jefuitori organizați, nu simpli pungăși.

Marcu 11:18

18. Se temeau de El. Îndeosebi din cauza marii Lui influențe asupra oamenilor, lucru care fusese demonstrat atât de impresionant la intrarea triumfală cu o zi mai înainte.

Învățătura. Literal, „învățătură” (vezi la Matei 7,28).

Marcu 11:20

20. Dimineața. Adică, dimineața zilei de marți, a doua zi după curățirea Templului. De luni dimineața ucenicii avuseseră noi ocazii de a fi martori la vrăjmășia încăpățânată a conducătorilor iudei față de Isus. Ei urmau să vadă și mai mult înainte ca să fi trecut ziua aceea. Pentru Isus și cei doisprezece, cel dintâi incident al acestei zile fatale a fost priveriștea smochinului uscat.

Din rădăcini. Un amănunt notat numai de Marcu. Acesta este unica minune al lui Isus despre care se poate spune că a adus o daună. Criticii au sugerat că Isus a pronunțat blestemul asupra smochinului neroditor la mânie. Totuși, în întreaga viață a lui Isus nu există nimic care să sugereze că El ar fi adus vreodată în chip capricios daune sau suferință oamenilor, animalelor sau altor fapte ale mâinilor Sale, sau că El ar fi acționat din motive nedemne. Împrejurarea în care Isus a săvârșit această minune dă o explicație deplin satisfăcătoare cu privire la scopul Său în săvârșirea acestui act unic. Chiar în ziua aceea conducătorii națiunii urmau să confirme decizia lor de a-L respinge pe Isus ca Mesia și El urma să anunțe lepădarea lor de către cer (vezi la Matei 23,38). Ucenicii nu aveau o adevărată înțelegere cu privire la toate acestea și, fără îndoială, Isus a blestemat smochinul cu scopul de a-i pregăti pentru acest tragic eveniment.

Marcu 11:21

21. Petru. Numai Marcu îl identifică pe Petru ca purtător de cuvânt (vezi la Matei 14,28).

S-a uscat. Procesul de uscarea avusese loc în decursul celor 24 de ore precedente și era atât de complet încât se observa începând de la rădăcină până sus (vezi v. 20).

Marcu 11:22

22. Aveți credință în Dumnezeu. Așa după cum s-ar fi putut aștepta, reacția ucenicilor era în fond una de surpriză față de natura miraculoasă a acestui act dramatic. Se pare, însă, că ei încă nu înțeleseseră importanța lui. Astfel, în timp ce atenția lor era concentrată la miracolul însuși și nu la însemnătatea lui, Isus S-a folosit de interesul lor pentru a le atrage atenția la înălțimile la care se poate avânta credința adevărată (v. 22-24) și a adăugat un îndemn cu privire la condiția premergătoare pentru a se răspunde la rugăciune (Marcu 11,25; vezi la Matei 17,20).

Marcu 11:23

23. Adevărat. Vezi la Matei 5,18.

Muntelui acestuia. Isus și ucenicii erau chiar în clipa acesta pe panta Muntelui Măslinilor. Cu excepția văii Chedronului, Muntele Măslinilor ocupa cea mai mare parte din spațiu dintre Ierusalim și Betania (vezi la Matei 21,1; vezi harta p. 224; harta color din fața p. 545).

Ridică-te. [„Fii îndepărtat”, KJV]. Vezi la Matei 17,20. Isus nu a mișcat niciodată El Însuși din loc munți literali și nici nu a intenționat ca urmașii Săi să se gândească la necesitatea de a face ei înșiși așa ceva. Isus vorbește aici de munți figurați ai dificultăților.

Îndoi. Gr. diakrino, „a separa [unul de celălalt]”, „a discrimina” sau „a distinge”. Diakrino este tradus „a îndoii” în Iacov 1,6 (vezi la Iacov 1,6-8).

Marcu 11:24

24. Credeți. Vezi la Matei 7,7.

Marcu 11:25

25. Stați de vă rugați. [„Stați rugându-vă”, KJV]. Cu privire la a sta în picioare ca postură de

rugăciune vezi la Luca 18,11. Referirea este probabil la statul în picioare în curțile Templului la ora de rugăciune de dimineața și seara.

Iertați. Pentru comentariu vezi la Matei 6,14.15.

Marcu 11:26

26. Dacă nu. Dovezi textuale favorizează (cf. p. 146) omiterea v. 26 deși cele mai multe manuscrise au aceeași idee în Matei 18,35. Faptul că suntem refractari la a ierta Îl împiedică pe Dumnezeu să asculte rugăciunile noastre și să răspundă la ele.

Marcu 11:27

27. S-au dus din nou. [„Au venit din nou”, KJV]. [Conducătorii pun în discuție autoritatea lui Isus, Marcu 11,27-33 = Matei 21,23-27 = Luca 20,1-8. Comentariu major: Matei].

Marcu 11:29

29. Răspundeți-Mi. Numai Marcu relatează cererea pentru un răspuns la aceste cuvinte deschise. Pentru comentariu la întrebarea lui Isus vezi la Matei 21,24.

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

1–10 DA 569–579
9 6T 203

11–14, 20, 21 DA 580–588

13 DA 581, 583; ML 93; 4T 155; 5T 250, 403

13, 14 5T 257

15–19 DA 589–593

21 DA 582

22 PK 164; 6T 465; 7T 211; 8T 175, 177; 9T 213

24 COL 148; Ed 258; EW 72; ML 16; SC 51, 96; 2T 140; 8T 23

24–26 TM 487

27–33 DA 593, 594

Marcu 12:1

1. Isus a început pe urmă să le vorbească. [Vierii cei răi, Marcu 12,1-12 = Matei 21,33-46 = Luca 20,9-19. Comentariu major: Matei]. Marcu omite parabolele cu cei doi fii și omul fără haină de nuntă, ambele aflate în contextul acesta în Matei și în Luca. Se pare că Marcu a ales-o pe aceea care l-a impresionat pe el mai mult ca reprezentând adevărurile pe care Hristos a căutat să le ilustreze în aceste parabole finale.

Teasc. [„Ladă de vin”, KJV; „zăcătoare sub teasc”, G. Gal.]. Gr. hupolenion, „cadă de vin” sau recipientul pentru mustul de struguri care curgea din teasca care era direct deasupra lui (vezi la Matei 21,33).

Marcu 12:2

2. Din roadele. Literal, „din roade”, adică, parte din roade, însemnând partea lui (vezi la Matei 21,34).

Marcu 12:3

3. Au pus mâna pe el. [„L-au prins”, KJV]. Pentru relatările din Evangheliile ale acestei parabole cu privire la servii trimiși și tratamentul aplicat lor vezi la Matei 21,35.

Marcu 12:4

4. L-au bătut. [„L-au bătut cu pietre”, KJV]. Dovezile textuale favorizează (cf. p. 146) omiterea acestor cuvinte, precum și cuvintele „l-au trimis” [KJV].

Marcu 12:6

6. Un fiu iubit. [„Prea iubitul său”, KJV]. Poate că Isus Se gândea la cuvintele Tatălui de la botezul Lui (vezi Matei 3,17).

Marcu 12:12

12. L-au lăsat. Adică, după ce le spusese parabola omului fără haină de nuntă (vezi Matei 22,15).

Marcu 12:13

13. Au trimis la Isus. [„Au trimis la El”, KJV]. [Plătirea tributului lui Cezar, Marcu 12,13-17 = Matei 22,15-22 = Luca 20,20-26. Comentariu major: Matei].

Prinde. Gr. agreuo, „a prinde”, adică „a prinde la vânatoare”, de la agra, „captură”, fie de vânat sau de pește.

Marcu 12:18

18. Saducheii. [Căsătoria și învierea, Marcu 12,18-27 = Matei 22,23-33 = Luca 20,27-38. Comentariu major: Matei].

Marcu 12:23

23. La înviere. [„Când vor învia”, KJV]. Dovezile textuale sunt împărțite (cf. p. 146) între reținerea și omiterea acestor cuvinte.

Marcu 12:24

24. Oare nu? Forma întrebării în textul grec lasă să se înțeleagă că Isus așteaptă un răspuns afirmativ.

Marcu 12:26

26. Pentru învierea morților. [„Pentru morții”, KJV]. Adică, privitor la învierea lor din morți.

Rug. Vezi la Exod 3,2.6.

Marcu 12:27

27. Tare vă mai rătăciți. Exprimarea aceasta emfatică apare în forma aceasta tare numai în Marcu.

Marcu 12:28

28. Unul dintre cărturari. [Porunca cea mai mare, Marcu 12,28-34 = Matei 22,34-40 = Luca 20,39.40. Comentariu major: Marcu].

Știa. [„Înțelegând”, KJV]. Cărturarul ales pentru a pune în faptă acest complot al Fariseilor de a-L prinde în cursă pe Isus (vezi la Matei 22,34.35) era, pe cât se pare, un om onest cu inima. El era destul de sincer în judecata lui pentru a recunoaște că Isus „răspunsese bine” Saducheilor.

Marcu 12:29

29. Dumnezeu nostru, Domnul este unul singur. [„Dumnezeu este un singur Domn”, KJV]. Vezi la Deuteronom 6,4. Pasajul biblic citat aici a fost deviza sacră a lui Israel în tot decursul lungii lui istorii. El reflectă credința distinctivă a iudeilor în singurul Dumnezeu, în contrast cu mulții zei ai națiunilor. Aceste cuvinte erau rostite pentru a deschide serviciile de rugăciune de dimineața și de seara de la Templul și sunt o parte regulată a serviciilor în sinagoga iudaică până astăzi.

Marcu 12:32

32. Bine, Învățătorule. Adică, „ai vorbit bine, Învățătorule” sau „Ai dreptate, Învățătorule” (RVS).

Adevărat ai zis. Cărturarul recunoștea că răspunsurile lui Isus la întrebările anterioare fuseseră precise

și corespunzătoare (vezi la v. 28) și acum în mod cinstit Îl laudă cu privire la acest răspuns.

Marcu 12:33

33. Jertfele. [„Arderile de tot”, KJV]. Comparați 1 Samuel 15,22. Această admitere voluntară din partea cărturarului evidențiază puterea lui de a înțelege importanța și însemnătatea relativă a ritualului Templului.

Marcu 12:34

34. Cu pricepere. Gr. nounechos, „cu înțelegere”, adică „rațional”.

De Împărăția. Cărturarul înțelegea adevărul (vezi v. 33) și îl recunoștea ca adevăr (vezi v. 32). El era la pragul împărăției. Comparați reacția lui Isus față de tânărul fruntaș bogat (vezi Marcu 10,20.21; vezi la Matei 19,20.21).

Marcu 12:35

35. Pe când învăța. [Isus aduce la tăcere pe criticii Săi, Marcu 12,35-37 = Matei 22,41-46 = Luca 20,41-44. Comentariu major: Matei.] Numai Marcu notează că Isus încă mai învăța în Templu.

Cum zic cărturarii? Un alt amănunt întâlnit numai în Marcu. Isus notează că cărturarii Îl aclamă pe Mesia ca Fiu al lui David, ca pregătire pentru a atrage din nou a atenția la Sine, ca adevăratul Mesia.

Marcu 12:37

37. Gloata cea mare. [„Poporul de rând”, KJV]. Adică, marea masă a poporului sau mulțimea în general. Acesta este încă un amănunt notat numai de Marcu.

Marcu 12:38

38. În învățătura pe care le-o dădea. Literal, „în învățătura Sa”, (vezi la Matei 7,28)

Isus le zicea. [Vaiuri pentru cărturari și Farisei, Marcu 12,38-40 = Matei 23,1-39 = Luca 20,45-47. Comentariu major: Matei].

Păziți-vă de cărturari. Marcu dă numai un scurt extras din cuvântarea destul de lungă asupra fățărniciei cărturarilor și Fariseilor (vezi la Matei 23). Ca și cu Predica de pe munte (vezi Matei 5 la 7) și predica de lângă mare (vezi Matei 13). Matei relatează mai pe larg cuvântările lui Isus decât o fac ceilalți scriitori ai Evangheliilor.

Haine lungi. Aceste haine lungi ajungeau până la pământ și făceau parte din îmbrăcămintea purtată de obicei de învățătorii de lege și ca o emblemă a profesiei lor.

Să le facă lumea plecăciuni. [„Le plac salutările”, KJV]. Vezi la Matei 23,7.

Prin piețe. Vezi la Matei 11,16.

Marcu 12:39

39. Scaunele dintâi. Vezi la Matei 23,6.

Marcu 12:40

40. Casele văduvelor le mănâncă. Vezi la Matei 23,14.

Marcu 12:41

41. Isus ședea. [Bănuții văduvei, Marcu 12,41-44 = Luca 21,1-4. Comentariu major: Marcu]. Acest incident a avut loc târziu în cursul zilei, probabil marți (vezi la Matei 23,1.38.39); vezi diagrama 9, p. 233). Isus tocmai terminase victorios o lungă și dârză luptă cu conducătorii națiunii și era pe punctul de a pleca pentru totdeauna din curțile sfinte ale Templului.

În fața. Adică, „peste drum”, acolo unde putea să-i observe pe închinători când își aduceau contribuțiile.

Arunca. Mai degrabă, „erau aruncând înăuntru”. Se pare că bogații treceau pe alături unul după altul și își depuneau darul.

Visterie. [„Tezaurul”, KJV]. Marcu nu se referă aici la încăperea blindată unde era depozitat și păstrat tezaurul Templului, ci la cutia pentru daruri din curtea spațioasă a femeilor.

Marcu 12:42

42. Săracă. Gr. ptochos, „[cineva] în lipsă extremă”, sau „lipsit în toate privințele”. Luca folosește penichros, o formă poetică târzie a lui penes, însemnând cineva care duce o existență de la mână la gură și care trebuie să muncească în fiecare zi pentru a avea ceva de mâncat a doua zi (vezi Luca 21,2). Penes derivă de la verbul penomai, „a lucra pentru hrană”. Poate că Isus intenționa ca spiritul acestei văduve să stea în viu contrast cu atitudinea Fariseilor față de văduve. Sărăcia acestei văduve se poate să fi fost datorată în parte avariției vreunui din cărturarii și Fariseii prezenți cu ocazia aceasta (vezi la Matei 23,14). Ei, zicea Hristos, „casele văduvelor le mănâncă” (Marcu 12,40). Dar aici era o văduvă care, dintr-o inimă arhiplină de iubire față de Dumnezeu, „a aruncat tot ce avea, tot ce-i mai rămăsese ca să trăiască” (v. 44). Ce contrast!

Banuți. Gr. lepton, o monedă valorând mai puțin de 1/10 dintr-un cent U.S. (vezi p. 49). Lepton era cea mai mică monedă iudaică de aramă în circulație.

Gologan. Gr. kodrantes, care era egal cu 2 lepta (vezi p. 49) și care valora 1/64 dintr-un demarius roman, salariul unei zile pe vremea lui Hristos (vezi la Matei 20,2). Deseori s-a pus accent asupra micimii intrinsece a darului văduvei. N-ar trebuie să se pună un accent mai mare asupra mărimii comparative a darului (vezi la v. 44)?

Marcu 12:43

43. Ucenicii Săi. Vezi la Matei 24,1.

Adevărat. Sau „cu adevărat” (vezi la Matei 5,18; Ioan 1,51).

Mai mult decât toți. Adică, mai mult decât toți dăătorii bogați la un loc. Înaintea cerului nu mărimea darului contează, ci motivul care-l determină. Cerul este interesat numai de măsura de iubire și devotament pe care o reprezintă, nu de valoarea monetară. Acesta este unicul temei pe care Dumnezeu răsplătește pe oameni, așa cum a ilustrat atât de potrivit Isus prin parabola cu lucrătorii viei (vezi la Matei 20,15). Lăudarea văduvei acesteia de către Isus era întemeiată pe spiritul care determinase darul ei, nu pe valoarea intrinsecă a lui.

Marcu 12:44

44. Prisosul. [„Abundența”, KJV]. Gr. perisseuma, care pe lângă „abundență” mai înseamnă și „ce rămâne pe deasupra”, deci „exces” sau „prisos”. Bogații aveau un prisos de bani; aveau mai mult decât aveau nevoie. Ei dădeau din surplusul lor și nu-i costa nimic să dea. Valoarea darurilor lor în termeni de iubire și devoțiune era mică sau inexistentă, pentru că darurile nu reprezentau nici o tăgăduire de sine.

Sărăcia. [„Lipsa”, KJV]. Gr. husteresis, „deficiență”, „sărăcie”, „lipsă”.

Tot ce avea. O dovadă de maximă iubire și devoțiune față de Dumnezeu.

Ca să trăiască. Gr. bios, „întreținere”, nu zoe, „viață” însăși. Mai mult decât probabil văduva nu știa de unde va căpăta cele necesare pentru masa ei viitoare.

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

1–12 DA 596–600

13–40 DA 601–609

16 CE 10; 7T 156

24 COL 110; GC 599; 5T 388

28–33 DA 607

30 COL 348; CS 35; CT 32, 360; FE 314, 315, 324; LS 352; ML 117; 2T 45, 70, 168, 504; 3T 39; 4T 119; 5T 536; 6T 477

30, 31 2T 550

33 AH 349; 3T 392

34 DA 608

37 CSW 109; CT 240, 260; Ev 565; FE 242; MH 443; 8T 308

41, 42 DA 614

41–44 DA 614–620

42 DA 616; Ed 109; GW 467; 2T 198; 3T 398; 6T 103, 310; 9T 55

42–44 AA 342; CS 178, 294; 1T 177; 5T 733; 9T 224; WM 203

43, 44 2T 667

Marcu 13:1

1. Când au ieșit. [Semne ale revenirii lui Hristos, Marcu 13,1-37 = Matei 24,1-51 = Luca 21,5-38. Comentariu major: Matei.]

Marcu 13:8

8. Tulburări. Dovezi textuale favorizează (cf. p. 146) omiterea acestui cuvânt.

Marcu 13:9

9. Luați seama. Matei (cap. 24) omite partea cuvântării lui Isus relatată în Marcu 13,9-12, probabil pentru că relatase practic aceleași observații și sfaturi dintr-o cuvântare timpurie. Pentru comentariul la aceste versete vezi la Matei 10,17-21.

Soboarelor. [„Sfaturilor”, KJV]. Fără îndoială o referire la Sinedriile iudaice sau la curțile de judecată locale care se întruneau în diferitele sinagogi (vezi p. 56).

Înainte dregătorilor și înainte împăraților. În primul rând o referire la cârmuitorii dintre Neamuri.

Să le slujiți ca mărturie. [„Mărturie împotriva lor”, KJV]. De preferat „să duceți mărturie înaintea lor” (vezi la Matei 10,18).

Marcu 13:10

10. Propovăduită. [„Vestită”, KJV]. Gr. kerusso, „a proclama”, „a vesti”, deci „a predica”.

Marcu 13:11

11. Vă vor duce. Însemnând aici că ei urmau să fie „duși la o curte de judecată sau la pedeapsă” (vezi Matei 10,18; Luca 21,12; 22,54; Fapte 25,17; etc.).

Să nu vă îngrijorați. [„Să nu vă gândiți”, KJV]. Adică, să nu gândească cu îngrijorare; „să nu fiți îngrijorați” (vezi la Matei 6,25; 10,19).

Să nu premeditați. Vezi la Matei 10,19.20. Dovezile textuale atestă (cf. p. 146) omiterea acestor cuvinte.

Marcu 13:14

14. Stând unde nu trebuie. Sau „așezați unde n-ar trebui să fie” (RVS).

Marcu 13:21

21. Hristosul. [„Hristos”, KJV]. Literal, „Hristosul” adică Mesia. Cuvântul este folosit aici ca un titlu, nu ca un nume personal (vezi la Matei 1,1).

Marcu 13:24

24. În zilele acelea. Marcu este și mai precis decât Matei în ce privește fixarea timpului acestor semne în cer (vezi la Matei 24,29).

Marcu 13:25

25. Vor cădea. Vezi la Matei 24,29. Vincent (Word Studies in the New Testament) numește aceasta „o exprimare care este foarte neîndestulătoare pentru originalul grafic”. El notează că textul grec subliniază înțelesul de continuitate ca o ploaie de stele căzătoare. Vezi la Apocalipsa 6,13.

Marcu 13:34

34. Plecat într-o altă țară. [„Într-o călătorie îndepărtată”, KJV]. Marcu omite aici cea mai mare parte a cuvântării relatată în Matei 24,37 la 25,16.

Marcu 13:35

35. Nu știți. Vezi la Matei 24,36.44. Acesta este motivul pentru a fi veghetor sau atent.

Seara. Cei patru termeni folosiți aici se referă la cele patru străji din timpul nopții, potrivit cu sistemul roman folosit pe atunci în Palestina.

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

1 GC 25

1–37 DA 627–636

9 AA 81; SR 256; 5T 102, 717

11 CSW 40

13 DA 355

22 GC xi; 5T 746

24 GC 306

24–26 GC 37, 304

33 DA 634; GC 490; 2T 199, 321; 3T 572; 4T 306; 5T 102, 115; 6T 128; 7T 238

34 CH 302; ChS 13; COL 326; CS 83, 117, 119; CT 513; DA 362; Ed 138; Ev 91, 95; FE 48; ML 218, 276; MYP 301; SC 82; TM 165, 183; 2T 250, 255, 667; 4T 397; 5T 182, 184, 395, 462, 463, 564, 736; 6T 243, 245, 427, 433, 481; 7T 58; 8T 56, 246; 9T 221

34–37 8T 37

35 GC 38; 2T 191

35, 36 GC 491; 2T 205

35–37 2T 190, 192

36 6T 410

37 GC 57

Marcu 14:1

1. După două zile. [Uneltirea de trădare, Marcu 14,1.2.10.11 = Matei 26,1-5, 14-16 = Luca 22,1-6 = Ioan 16,10.11. Comentariu major: Matei].

Marcu 14:3

3. Pe când ședea Isus...în Betania. [Ospățul lui Simon, Marcu 14,3-9 = Matei 26,6-13 = Luca 7,36-50 = Ioan 12,1-9. Comentariu major: Matei și Luca].

Marcu 14:8

8. A făcut ce a putut. Adică, ea a folosit cel mai bine ceea ce avea la îndemână. Aceasta este ceea ce Dumnezeu așteaptă de la fiecare, nici mai mult nici mai puțin.

Marcu 14:11

11. S-au bucurat. [„Ei erau bucuroși”, KJV]. Poate că oferta făcută de Iuda a venit tocmai la timpul când ei erau gata să renunțe la nădejdea de a-și îndeplini imediat planurile. (vezi la Matei 26,15).

Nimerit. Vezi la Matei 26,5; cf. Marcu 14,2.

Marcu 14:12

12. Jertfeau Paștele. [Pregătirea pentru Paște, Marcu 14,12-16 = Matei 26,17-19 = Luca 22,7-13. Comentariu major: Matei].

Marcu 14:13

13. Un om. Pe cât se pare un slujitor, nu stăpânul casei (vezi v. 14). Era ceva neobișnuit ca un bărbat să ducă apă într-un „urcior” sau borcan de pământ; lucrul acesta era de obicei făcut de femei. Bărbații de obicei transportau apa în burdufuri de piele.

Marcu 14:14

14. Stăpânului casei. Gr. despotes (vezi la Luca 2,29).

Odaia pentru oaspeți. Gr. kataluma, un cuvânt folosit în papirusuri pentru a descrie orice loc de găzduire (vezi la Luca 2,7).

Marcu 14:15

15. O odaie mare de sus. Gr. anagaion, literal, orice odaie deasupra parterului, deci, o odaie în partea de sus a casei. Comparați gr. huperoon, care înseamnă strict „odaia de sus” (Fapte 1,13; etc.). Pentru o sugerarea identificării acestei odăi vezi la Matei 26,18.

Așternută gata. [„Mobilată”, KJV]. Literal, „așternută”. Aici, referirea este probabil la aranjamentul paturilor și pernelor în odaie (vezi la cap. 2,15).

Pregătiți. În anticipare, se crede, a Paștelui.

Marcu 14:17

17. Seara. [Celebrarea Paștelui, Marcu 14,17.18a = Matei 26,20 = Luca 22,14-16. Comentariu major: Luca.] Adică, seara „zilei dintâi a praznicului azimilor” (v. 12). Pentru o cronologie a ultimei Cine vezi nota adițională la Matei 26, nota 2.

Marcu 14:18

18. Pe când ședeau. [Trădătorul dat pe față, Marcu 14,18b-21 = Matei 26: 21-25 = Luca 22,21-23 = Ioan 13,21-30. Comentariu major: Matei și Ioan]. Mai degrabă „când s-au întins pe pat” (vezi la cap. 2,15).

Marcu 14:22

22. Pe când mâncau. [Cina Domnului, Marcu 14,22-25 = Matei 26,26-29 = Luca 22,17-20. Comentariu major: Matei].

Marcu 14:26

26. Au cântat cântările de laudă. [„Au cântat un imn”, KJV]. [Retragerea în Ghetsemani, Marcu 14,26 = Matei 26,30 = Luca 22,39. Comentariu major: Matei].

Marcu 14:27

27. Toți veți avea un prilej de poticnire. [„Vă veți poticni”, KJV] [O avertizare pentru Petru și cei zece, Marcu 14,27-31 = Matei 26,31-35 = Luca 22,31-38. Comentariu major: Matei].

Din cauza Mea în noaptea aceasta. Dovezile textuale favorizează omiterea (cf. p. 146) a acestor cuvinte, dar ele sunt bine atestate în Matei 26,31.

Marcu 14:30

30. Astăzi. Potrivit cu calculul iudaic ziua a șasea deja începuse la apusul soarelui și judecata și crucificarea urmau să aibă loc înainte de următorul apus de soare.

De două ori. Numai Marcu notează acest amănunt.

Marcu 14:32

32. S-au dus. [„Au venit”, KJV] [Ghetsemani, Marcu 14,32-52 = Matei 26,36-56 = Luca 22,40-53 = Ioan 18,1-12. Comentariu major: Matei.]

Marcu 14:35

35. Ceasul. Adică, evenimentele orei.

Marcu 14:40

40. Nu știau. Un amănunt notat numai de Marcu. Pentru o situație asemănătoare în care ucenicii au rămas fără cuvânt, vezi cap. 9,6.

Marcu 14:41

41. Destul. Cuvântul grec tradus astfel în papirusuri apare pe recipise indicând plătitura în întregime (vezi la Matei 6,2). Poate Isus aici voia să spună că ucenicii dormiseră îndeajuns. Sau poate El va fi vrut să spună că discutarea acelei chestiuni se sfârșise.

Marcu 14:51

51. Un tânăr. [„Un anumit tânăr”, KJV]. Acest incident aparent neînsemnat nu pare să aibă vreo legătură deosebită cu evenimentele nopții și cu toate acestea inspirația trebuie să fi avut vreun motiv pentru includerea lui în narațiune. S-a sugerat că autorul Evangheliei, Ioan Marcu (vezi Fapte 12,12), se referă aici criptic la propria Sa legătură cu arestarea lui Isus. Acest „tânăr” nu se poate să fi fost unul dintre ucenici, deoarece ei îl părăsiseră deja și fugiseră (Marcu 14,50). Ar trebui să fie arătat, totuși, că orice sugestie cu privire la identitatea tânărului nu este mai mult decât o ipoteză, oricât ar părea de rezonabilă. Comparați faptul intenționat că Ioan nu se identifică pe sine pe nume (Ioan 21,20-24)

Ei. [„Tinerii”, KJV]. Dovezile textuale favorizează (cf. p. 146) exprimarea simplă „ei”.

Marcu 14:52

52. În pielea goală. [„Gol”, KJV]. Poate pe deplin gol sau, mai probabil, îmbrăcat numai cu hainele de dedesubt sau tunică (vezi la Matei 5,40; Ioan 21,7).

Marcu 14:53

53. Pe Isus L-au dus. [Judecarea înaintea Sinedriului în timpul nopții, Marcu 14,53-72 = Matei 26,57-75 = Luca 22: 54-65 = Ioan 18,25-27. Comentariu major: Matei].

Marcu 14:54

54. Para focului. Literal, „lumina”. Lumina focului a fost ceea ce l-a dat la iveală pe Petru.

Marcu 14:61

61. Celui Binecuvântat. O denumire pentru divinitate, pentru a evita folosirea numelui sacru Iehova sau Iahweh (vezi vol. I, p. 171,172).

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

3 ML 80; 6T 310
3–11 DA 557–568

6–8 DA 560

6 4T 550

7 CS 161; MH 201, 205; PK 652; 4T 552

9 4T 551

10 DA 564

17–25 DA 652–661

27, 29 COL 152; DA 688

29–31 DA 673

30 DA 712

32–50 DA 685–697

34–38 8T 100

37, 38 DA 689

38 DA 126; EW 167; GW 163; PP 689; Te 192; 2T 49, 89, 101, 490, 511; 3T 476; 5T 34, 115, 146;
6T 410

40 DA 690

50 DA 697

53–72 DA 698–715

56 TM 71

58, 60 DA 706

70 DA 712

72 COL 152

Marcu 15:1

1. Îndată. [Judecata din timpul zilei înaintea Sinedriului, Marcu 15,1 = Matei 27,1 = Luca 22,66-71. Comentariu major: Luca].

Marcu 15:2

2. Pilat L-a întrebat. [Prima judecată înaintea lui Pilat, Marcu 15,2.-5 = Matei 27,2. 11-14 = Luca 23: 1-5 = Ioan 18,28-38. Comentariu major: Luca și Ioan].

Marcu 15:3

3. El n-a răspuns nimic. Dovezile textuale atestă omiterea (cf. p. 146) acestor cuvinte aici în Marcu.

Marcu 15:6

6. La fiecare praznic. [„La praznicul acela”, KJV]. [A doua judecată înaintea lui Pilat, Marcu 15,6-19 = Matei 27,15-31a = Luca 23,13-25 = Ioan 18,39 la 19,16. Comentariu major: Matei și Ioan].

Le slobozea. Sau, „el obișnuia să sloboadă”, adică era practica lui obișnuită de a face așa.

Marcu 15:15

15. A vrut. [„Vrând”, KJV]. Literal, „dorind”. Era mai mult decât voință din partea lui Pilat; el era doritor să satisfacă poporul, dacă era cu puțință, ca nu cumva pasiunile lor nestăpânite să ducă la o răscoală.

Marcu 15:20

20. L-au dus. [Răstignirea, Marcu 15,20-41 = Matei 27,31b-56 = Luca 23,26-49 = Ioan 19,17-37. Comentariu major: Matei și Ioan].

Marcu 15:21

21. Tatăl lui. Numai Marcu relatează aceasta.

Marcu 15:28

28. Scriptura. O citare din Isaia 53,12. Dovezi textuale importante pot fi citate (cf. p. 146) pentru omiterea acestui citat din Isaia. Totuși este neîndoielnic în Luca 22,37.

Marcu 15:37

37. Și-a dat duhul. Literal, „a expira” (vezi la Matei 27,50).

Marcu 15:40

40. Maria, mama. Nu se știe nimic altceva de această Marie, decât mențiunea făcută despre ea de diferiți scriitori ai Evangheliei în legătură cu moartea, îngroparea și învierea lui Isus. Unii au identificat-o cu Maria, soția lui Cleopa (vezi la Ioan 19,25; cf. la Marcu 3,18).

Salome. Comparația cu Matei 27,56 lasă să se înțeleagă că Salomea era probabil mama lui Iacov și a lui Ioan, fii lui Zebedei. De asemenea, s-a sugerat că ea era o soră a Mariei, mama lui Isus (vezi la Ioan 19,25).

Marcu 15:42

42. Pregătirii. [Înmormântarea, Marcu 15,42-47 = Matei 27,57-61 = Luca 23,50-56 = Ioan 19,38-42. Comentariu major: Matei și Marcu. Vezi harta p. 225 ; diagrama 8,9, p. 232, 233]. Gr. paraskeue, „pregătire”, un cuvânt pe care uzanța iudaică în NT probabil îl aplică fie la ziua care precede ziua de Sabat, fie la ziua care precede o zi de sărbătoare, vezi p. 107.

Ziua dinaintea Sabatului. Acesta era sabatul săptămânal (vezi note adiționale la Matei 26, nota 1). Afirmția precisă a lui Marcu, luată împreună cu succesiunea zilelor din Luca 23,54 la 24,1, certifică dincolo de orice posibilitate de îndoială că vineri a fost ziua răstignirii.

Marcu 15:45

45. Trupul. Gr. ptoma, „cadavrul”, însemnând numai un trup mort. Aceasta este unica apariție a lui ptoma în NT. Cuvântul grec obișnuit pentru „trup” este soma (vezi Matei 27,59; Luca 23,52; Ioan 19,40).

Marcu 15:47

47. Se uitau. Textul grec lasă să se înțeleagă că femeile au observat cu atenție îngroparea lui Isus, plănuiind să îmbălsămeze trupul Lui, după ce vor fi fost trecute orele sacre ale sabatului (vezi Luca 23,55 la 24,1).

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

1–20 DA 723–740

2, 4, 5 DA 726

9 DA 733

16–19 DA 734

20–38 DA 741–757

26 EW 179

31 SR 222

31, 32 DA 749

32 EW 179

34 COL 196; SR 226

44 DA 773

Marcu 16:1

1. A trecut. [Învierea, Marcu 16,1-11 = Matei 28,1-15 = Luca 24,1-12 = Ioan 20,1-18. Comentariu major: Matei și Ioan]. Sau „intervenise”, adică, între evenimentele cap. 15 și acelea ce urmau să fie prezentate în cap. 16. În felul acesta se afirmă clar că învierea a avut loc în prima zi a săptămânii, nu mai devreme, cum au propus unii (vezi la Matei 28,1).

Maria Magdaena. Vezi nota adițională la Luca 7.

Au cumpărat. [„Cumpărase”, KJV]. Mai degrabă „cumpărat”. După toate probabilitățile aceste miresme au fost cumpărate după apusul soarelui în ceea ce noi am putea numi sâmbătă seara, și era un plus față de acelea pe care femeile le pregătiseră vineri (vezi Luca 23,56) și cele aduse de Nicodim (vezi Ioan 19,39).

Marcu 16:2

2. Dis de dimineață. Vezi la Matei 28,1.

Marcu 16:7

7. Petru. Numai Marcu se referă aici la Petru pe nume (cf. p. 563). Menționarea lui pe nume de către Isus era o indicație că, în ciuda greșelilor lui, Petru era încă recunoscut și inclus printre cei mai intimi prieteni ai lui Isus, deoarece se pocăise cu sinceritate (vezi Matei 26,75; Marcu 17,72; DA 713).

Marcu 16:8

8. Nimănu-i nimic. Adică n-au spus nimic celor pe care i-au întâlnit pe drum până în cetate. Unii au interpretat greșit această afirmație ca însemnând că femeile nu au spus nimic ucenicilor și, deci, Marcu îi contrazice aici pe ceilalți scriitori ai Evangheliilor. O astfel de concluzie este cu totul neîntemeiată.

Marcu 16:9

9. Isus, după ce a înviat. [„Când Isus a înviat”, KJV]. Dovezi textuale importante pot fi citate (cf. p. 146) pentru omiterea cu totul a v. 9-20, și pentru încheierea Evangheliei lui Marcu cu v. 9. Comentarii care favorizează omiterea versetelor de la 9-20 atrag atenția la numeroase diferențe în stil literal, idiom și în formulare între versetele acestea și partea anterioară a Evangheliei. Versetele acestea sunt numite încheierea mai lungă a lui Marcu. În locul încheierii mai lungi, câteva manuscrise au ceea ce se numește încheierea mai scurtă: „dar ele au spus pe scurt lui Petru și celor care erau cu el tot ceea ce le fusese spus. Și după aceea,

Isus însuși a trimis prin mijlocirea lor, de la răsărit la apus, proclamația sfântă și nepieritoare a mântuirii veșnice” (RSV). Luate însă ca un tot, dovezile textuale favorizează așa numita încheiere mai lungă. Vezi la v. 14.

Marcu 16:11

11. N-au crezut-o. Relatarea incredulității ucenicilor chiar în fața narațiunilor martorilor oculari, mărturisind că Isus înviase, constituie o dovadă puternică în favoarea acurateței și temeiniciei istorisirii învierii, chiar până în cele mai mici amănunte ale ei.

Marcu 16:12

12. După aceea. [Drumul la Emaus, Marcu 16,12 = Luca 24,13-32. Comentariu major: Luca].

Într-alt chip. Poate o referire la trupul înviat al lui Isus în contrast cu trupul Lui de dinainte de înviere, sau la faptul că Isus a rămas de nerecunoscut pentru ucenici pe drumul spre Emaus.

Marcu 16:13

<IND=200> 13. Dar nici pe ei nu i-au crezut. [Întâia arătare în odaia de sus, Marcu 16,13 = Luca 24,33-49 = Ioan 20,19-23. Comentariu major: Luca și Ioan]. Vezi la Luca 24,34.35.41.

Marcu 16:14

14. În sfârșit. [„După aceea”, KJV]. [A doua arătare în odaia de sus, Marcu 16,14 = Ioan 20,24-29. Comentariu major: Ioan.]. Pentru succesiunea cronologică a arătărilor de după înviere vezi nota adițională la Matei 28.

Celor unsprezece. Un termen tehnic corect pentru grupa urmașilor speciali ai lui Isus ca un tot, întrucât apostazia și sinuciderea lui Iuda lăsase numai unsprezece din cei doisprezece originari. Totuși, în altă parte ei sunt încă numiți cu termenul familiar „cei doisprezece” (vezi Ioan 20,24).

Când ședeau la masă. Diferiți ucenici par să fi făcut din odaia de sus unde luaseră parte împreună la ultima Cină, locuința lor trecătoare.

I-a muștrat. Necredința, în care se stăruie când dovezile procurate sunt îndestulătoare e demnă numai de condamnare.

Împietrirea inimii. Vezi la Exod 4,21.

Un manuscris vechi Codex Freerianus (vezi la p. 119), cunoscut și ca Washingtonensis, adaugă la v. 14 ceea ce uneori este numit „Loghionul mai liber”. Inserția aceasta poartă semne neînșelătoare ca fiind o interpolare mai târzie și interesează numai ca o curiozitate textuală.</IND>

Marcu 16:15

15. Duceți-vă. [Arătarea pe un munte în Galileea, Marcu 16,15-18 = Matei 28,16-20. Comentariu major: Matei.]. Nu există nimic în narațiunea de aici care să indice o schimbare în timp sau loc față de cele indicate în versetul 14. Totuși, versetele acestea sunt o scurtă relatare a unei părți a învățăturilor extinse pe care Isus le-a dat la vreo 500 care s-au adunat pe un munte în Galileea (vezi la Matei 28,16.19; cf. DA 818,821). „Iarăși și iarăși cuvintele au fost repetate, pentru ca ucenicii să poată prinde însemnătatea lor” (DA 818), un fapt care poate explica diferitele versiuni ale însărcinării evanghelice așa cum este dată de diferiți scriitori ai Evangheliei.

Marcu 16:16

16. Va fi mântuit. Aici sunt prezentate două condiții cerute de la cei care primeau proclamația evanghelică - credința în Isus și botezul. Cea dintâi este primirea lăuntrică a mântuirii atât de îndurător oferită de moartea înlocuitoare a Răscumpărătorului lumii; a doua este semnul extern al unei schimbări lăuntrice a vieții (vezi Romani 6,3-6).

Nu va crede. [„Nu crede”, KJV]. Este demn de notat că, dacă cineva capătă condamnare, aceasta se datorează necredinței. Nu se face referire aici la botez în vreun fel sau altul, deoarece realitatea lăuntrică

depășește cu mult în importanță semnul exterior. Lipsa botezului ar fi pur și simplu un semn exterior al unei necredințe lăuntrice, necredință care, prin ea însăși, este suficientă pentru a împiedica pe cineva să ajungă la binecuvântările mântuirii. Poate că Isus a prezis aici că – la fel ca în cazul tâlharului de pe cruce - vor fi cazuri în care bărbați și femei cu adevărat convertiți nu vor putea să primească ritualul botezului.

Osândit. [„Damnat”, KJV]. Mai degrabă „condamnat”.

Marcu 16:17

17. Iată semnele. [„Aceste semne”, KJV]. Adică, demonstrări supranaturale și miraculoase (vezi p. 208) de putere divină. Totuși, oricât de valoroase sunt minunile, nu este prea greu să fie contrafăcute sau să se pună în circulație zvonuri despre presupuse minuni. Veștile acestea tind să zăpăcească pe cei neglijenți și să atragă pe cei creduli. De fapt, minunile nu constituie dovada cea mai puternică a autenticității Evangheliei (vezi DA 496, 799). Ar trebui să se rețină că Isus Însuși a refuzat în mod consecvent să face minuni ca semne.

Vor scoate draci. Vezi nota adițională la Marcu 1.

Vor vorbi în limbi noi. Vezi Fapte 2,4; 10,46; 19,6; 1 Corinteni 12,28; 14,2-5. În cursul lucrării lor anterioare, celor doisprezece nu li se dăduseră darul limbilor, deoarece nu era necesar. Acum, că era nevoie, puterea le-a fost acordată. Vezi la 1 Corinteni 14.

Marcu 16:18

18. Șerpi. Vezi la Luca 10,19.

Ceva de moarte. Isus folosește aici ilustrații ale unor experiențe care în mod normal ar avea ca urmare mari leziuni sau moarte și făgăduiește solilor Evangheliei că în multe ocazii ei vor primi protecție specială, potrivit cu voia Tatălui.

Își vor pune mâinile. Vezi la cap. 1,31.

Marcu 16:19

<IND=200> 19. Domnul Isus, după ce a vorbit cu dânșii. [Înălțarea, Marcu 16,19-20 =Luca 24,50-53. Comentariu major: Luca.]. Această propoziție tranzitivă lasă impresia că înălțarea a avut loc imediat după sfatul din verstele 15-18. Totuși nu acesta pare să fi fost cazul. Este mai probabil că aici se face referire la un interval mai lung (vezi la v. 15).

La dreapta. Poziția de onoare și de autoritate. Poziția înălțată a lui Hristos în cer este de repetate ori subiectul comentariului diferiților scriitori NT (vezi Fapte 7,55; Romani 8,34; Efeseni 1,20; Coloseni 3,1; Evrei 1,3; 8,1; 10,12; 1 Petru 3,22; Apocalipsa 3,21; etc.).

Marcu 16:20

20. Ei au plecat. Singur printre scriitorii Evangheliei, printr-o trăsătură curajoasă de condei, Marcu ia notă de triumfurile Evangheliei săvârșite de Duhul Sfânt prin apostoli în decursul primilor câțiva ani după înălțare.

Au propovăduit pretutindeni. Aceasta a fost și este misiunea urmașilor lui Hristos (vezi v. 15).

Lucrând cu ei. În providența lui Dumnezeu puterea divină trebuie să fie unită totdeauna cu efortul omenesc.

Întărind Cuvântul. Parțial, prin dovada puterii divine, manifestată în „semnele” amintite în v. 17,18.

Amin. Dovezi textuale importante pot fi citate (cf. p. 146) pentru omiterea acestui cuvânt.

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

1, 2 EW 186

1–8 DA 788–794

2, 3 DA 788

7 COL 156; DA 793; Ed 90; 4T 488

9 DA 568

15 AA 174; ChS 9, 23; COL 300, 303, 371; CT 466; DA 369, 818; Ed 264; Ev 301; FE 199, 201; GC 351; GW 115; MH 106; ML 226; MM 327; TM 401; 3T 406, 408; 4T 472; 5T 391, 456; 6T 89, 273, 447, 480; 7T 39; 8T 15, 16, 119, 215; 9T 39, 136, 255; WM 187

17, 18 CH 497; DA 821, 823; EW 29

18 CH 34, 391; CT 466; MH 148, 226; ML 226; 4T 225

19, 20 CH 553; 7T 114

20 AA 599; CH 498; CM 20; DA 827; MH 139; MM 319; 6T 480; 8T 15; 9T 141</IND>